

Мекеме туралы қысқаша мәліметтер

ОКЖ нақты атауы (жарғы бойынша толық)	«Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ
Мекеменің құрылымы: - барлық кітапханалар (ОК, филиалдар)	21 кітапхана (М.О. Әуезов атындағы Орталық қалалық кітапхана және 20 филиал)
Орталықтың (қаланың, ауданның) электрондық поштасының мекенжайы	library_auezov@bk.ru
Сайттың мекенжайы (соңғы жаңарту қашан болды)	csmb.kz
Халық саны (қала, аудан)	515,835 тыс. чел.
Халықты кітапханалық қызмет көрсетумен қамту пайызы	7,49%
Штаттық қызметкерлер саны,	97
Оның ішінде саны: басшы құрам	8
негізгі қызметкерлер	71
техникалық қызметкерлер	18
Басшының Т.А.Ә.	Ахметкаримова Гульжан Кабылкаримовна

Негізгі мақсат: «Қарағанды қаласының ОКЖ» КММ-нің ресурстық әлеуметін қолдау және дамыту, оның қала тұрғындарының мәдени және рухани дамуына прогрессивті әсерін күшейту, барлық қолда бар кітапханалық-ақпараттық ресурстарды көпшілік пайдалануды қамтамасыз ету, өлкетану қорын цифрландыру, бос уақытты ұйымдастыру қызығушылықтарына сәйкес оқырмандарға арналған іс-шаралар.

«Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ қызметін ұйымдастырудың негізгі міндеттері 2023 ж.

- ✓ Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Жолдауы;
- ✓ Қарағанды қаласының жобалары мен бағдарламалары;
- ✓ «Аманат» партиясының бағдарламасы: «Бақаутты қоғам: онжылдықтың 10 мақсаты»
- ✓ «Оқитын ұлт» жобасы аясында халықтың оқырмандық белсенділігін арттыру
- ✓ «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ кітапханаларын жаңғырту, №15б және №14 кітапхана филиалында коворкинг орталығын жаңарту және ашу.
- ✓ Кітапхананың электрондық ақпараттық ресурсын дамыту, Web-RABIS республикалық кітапхана бағдарламасын орнату және енгізу, өлкетану басылымдарын цифрландыру және оларға қолжетімділікті ұйымдастыру, меншікті библиографиялық ресурстарды жаңарту:
- ✓ Сұраныстардың рейтингісі бойынша кітапхана қорын жинақтауды ұйымдастыру құжаттар, баспалардың ассортиментін талдау;

- ✓ Ақпараттық технологияларды дамыту, компьютерлік және перифериялық жабдықтарды жаңғырту және жөндеу, Орталық кітапхананың ресми сайты жаңғырту, Орталық кітапхананың пайдаланушыларымен кері байланыс механизмін жетілдіру;
- ✓ Қарағанды қаласының тұрғындарының мүдделерін ескере отырып, кітапханалардағы пайдаланушылар үшін тұтынушыға бағытталған ақпараттық-кітапханалық қызмет көрсету, мүмкіндігі шектеулі пайдаланушыларға, егде жастағы пайдаланушыларға және көп балалы отбасыларға кітапхана қызметін дамыту;
- ✓ Балаларды көркем әдебиетті оқуға баулу орталығын құру, «Кітап оқитын ұлт» жобасы аясында жұмысты жалғастыру, «Менің қаламның көшелері» жобасын енгізу;
- ✓ Кітапханалардың құрылымын жетілдіру, балалар мен жасөспірімдердің оқу-танымдық ойындары бар интерактивті аймағын құру;
- ✓ Онлайн кітапхана қызметін дамыту және жетілдіру. YouTube-канал, ВКонтакте, Instagram, Facebook, Zoom, Твиттер.
- ✓ Қарағанды қаласы Орталық қалалық кітапхананың барлық мекемелерімен және ұйымдарымен жұмысын үйлестіру;
- ✓ «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ қызметкерлерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту, «ОКЖ үздік кітапханашысы – 2023» байқауын өткізу

«Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ кітапхана өміріндегі маңызды оқиғалар

Жылдың маңыздылығы

1. ОКЖ-да 13 коворкинг орталығы жұмыс істейді, оның 2-уі балаларға қызмет көрсету бойынша №15 кітапхана-филиалында, №14 филиалда 2023 жылы ашылды. Оларда музыка, спорт және демалыс аймақтары бар. Бұл коворкинг-орталықтарда кітапханада Денсаулық сақтау технологиясын ашу және қолдану үшін мамандарды тарта отырып, шеберлік сыныптары, кеңестер өткізіледі. Кітапханада көрсетілетін барлық қызметтер тегін, бұл оқырмандардың кітапханалық қызметпен қамтылуының артуына әкеледі.
2. Кітапханалар желісін кеңейту үшін ОКЖ балансына үй-жай қабылданып, Б. Момышұлы көшесі, 28, 18 т.е.ү. мекенжайы бойынша жаңа тұрғын емес үй-жай ЖСҚ дайындалуда.
3. №12 б., 14 кітапхана-филиалында кедергісіз аймақ орнату.
4. Қарағанды қаласының 90 жылдығына арналған жобаларды дайындау және өткізу. М. О. Әуезов атындағы ОКЖ-да «Тарих, менің көшем!» жобасы бастау алды. Бұл жобаның мақсаты – Қарағанды қаласының көшелерінің көтерілу тарихын зерделеу, оның не үшін киегінін білу, Қарағанды туралы әдебиеттермен танысу, қол жеткізуге болатын қалалар туралы әңгімелеу. «Тарихтан, менің көшем!» жалғасуда, жұмыстың қорытындысы Қарағанды қаласының көшелері бойынша 3D кітап құру, Book ұйымдастыру және өткізу болады.
5. Меценат, заң ғылымдарының докторы, профессор, Құрмет ордендерінің иегері, Парасат, «Қарағанды қаласының» Құрметті азаматы Б. Ж. Жүнісовпен, ҚР Мәдениет қайраткері, спорттың құрметті қызметкері, «Ғажайлар әлемі» кітабының авторы, «Батыр шапағаты» медалінің иегері А.И. Шуланбаевпен, ақын, журналист, Қазақстан Жазушылар одағының Қарағанды облыстық бөлімшесінің директоры, «Тәңір таңбасы» кітабының авторы Жанат Жаңқашұлымен және ақын, «Мөр» жинағының авторы, Ж. Тәшенев атындағы «Жылдың үздік ақыны» сыйлығының лауреаты, Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі, «Ortalyq Qazaqstan» газетінің тілшісі Е. Нарынмен қызықты кездесулер өткізілді авторы.

6. Мифолог, түркітанушы, географ, тарихшы, ғалым-зерттеуші С.Кондыбайдың туғанына 55 жыл толу аясында Маңғыстау облысы, Ақтау қаласы, С. Кондыбаев атындағы №22 мектеп-гимназиясымен бірлесіп онлайн/офлайн форматта конференция өткізілді.

7. «Әуезов әлемі» YouTube арнасы ашылды, онда Мұхтар Әуезовтің шығармашылығын зерттейтін тұлғалар мен студент-оқырмандардың сұхбаттары, рефлексиялары, естеліктері бар бейне-роликтер ұсынылған.

8. «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ сайтында Web-РАБИС бағдарламасы бойынша «Кітаптарға тапсырыс іздеу» жаңа айдарлары, кітаптарды қалпына келтіру бойынша бейнесабақтар топтамасы орналастырылған.

9. Балаларға қызмет көрсету бойынша №5 кітапхана - филиалында «Жылдың үздік жас кітапханашысы-2023» байқауы өткізілді. Жеңімпаздарға Sulprak тұрмыстық техника дүкенінен дипломдар мен сертификаттар табысталды, байқауға қатысушылар алғыс хаттар мен көтермелеу сыйлықтарын алды.

10. Қызмет көрсету бөлімінің меңгерушілері Г.А. Қанатбекова және №29 филиал кітапханасының меңгерушілері С.Т.Исакова Алматы қаласындағы «Тәуелсіз ел жастары» қоғамдық қорының ұйымдастыруымен ҚР мәдениет қызметкерлеріне арналған «Қазақстанның үздік мәдениет қызметкері» байқауына қатысты және "Қазақстанның үздік мәдениет қызметкері" төсбелгілері мен Құрмет грамоталарын алды. "Қарағанды қаласының ОКЖ" КММ директоры Алматы қаласындағы "тәуелсіз ел жастары" қоғамдық Қорынан алғыс хат алды.

11. №4 филиал кітапханасының меңгерушісі «Үздік қалалық кітапхана» номинациясы бойынша «Рухани қазына» республикалық байқауына қатысты.

12. 2023 жылдан бастап ОКЖ «Web Rabis» жаңа бағдарламасына көшті.

13. Жүйеде авторлық шарттар жасасумен және жалпы өлкетану бағытымен кітаптарды цифрландыру бойынша жұмыс жүргізілуде, бүгінде 203 кітап цифрландырылды, оның ішінде қазақ тілінде 115.

14. 2023 жылы «Өлке тұлғалары» жобасының жұмысы аяқталып, жұмыстың қорытындысы бойынша мынадай қорытынды жасауға болады: кооперация және өзара іс-қимылмен көптеген мекемелер мен ұйымдармен, қаланың, облыстың және республиканың танымал адамдарымен 350 ірі іс-шара өткізілді, бұл кітапхананың имиджін арттырады, «Оқитын ұлт» бағдарламасы аясында 9427 адамнан тұратын оқырмандар қамтылды.

15. ОКЖ-да мүгедектерге және қарт оқырмандарға үйде қызмет көрсету бойынша жұмыс жүргізілуде.

16. Жүйеде 9 клуб жұмыс істейді, оның ішінде ОҚК-да 2 «Өнерлі бала», «Султик» клубтары бар. «Султик» клубының жұмысында инклюзивті білім беру және тәрбие элементтері қолданылады және дені сау балалар мен мүгедектерді кітапхана іс-шараларына бірлесіп баруға бағдарланған, бұл мүгедек балаларды қоғамға әлеуметтендіруге және интеграциялауға, кітапханаға баруға және мәдени құндылықтарға баулуға, әдебиет оқуға ынталандыруға ықпал етеді, бүгінгі күні кітапханаға 30 мүмкіндігі шектеулі бала жазылды.

Positive development (даму) - позитивті оқиға

2023 жылғы 19 мамырда кітапхана мамандарының біліктілігін арттыру мақсатында М. О. Әуезов атындағы ОҚК кітапханашылары, № 4, 6, 7, 8, 11, 14, 15, 16, 22, 23, 27, 29, 31, 1 ж., 2 ж., 1б., 5б., 11б., 12б. филиалдар кітапханаларының меңгерушілері (жалпы саны 29 адам) «Қазақстандағы мәдениет және өнер қызметкерлерінің күніне» арналған «Мәдениет: Кітап. Білім. Тіл» OPENAIR фестиваліне қатысу үшін Астана қаласына Қазақстан Республикасының Ұлттық академиялық кітапханасына іссапарға шықты. Кітапхана қызметкерлері

«Кітапханалық медиа жобалар: медиа сауаттылық», «Қазақстанның кітапхана қорының құжаттарын жүйелеу және каталогтау», «Мобилография және SMM-технологиялар», «ТікТок контентін әзірлеу», «Қазақстандық кітапханалардағы кітап құжаттарын консервациялау және қалпына келтіру», «Қазақстандық ұлттық электрондық кітапхана: пайдалану технологиясы» секцияларына қатысты және 21 адамнан тұратын барлық кітапханалар сертификат алды.

Жылдың масс-медиясы

Мерзімді баспасөз беттерінде мақалалар басылды 82, телевизия арқылы сюжеттер таратылды 24, оның ішінде ОҚК - 17, кітапхана-филиалдар-7.

Жыл марапаттары мен ынталандырулары

«Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ директоры Г.К. Ахметқаримова Қарағанды қаласы әкімінің Құрмет грамотасын алды, «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ директорының орынбасары К.Б.Курмашева «Үздік кітапханашы» номинациясы бойынша Қарағанды қаласы әкімінің сыйлығын алды, ҚКБ меңгерушісі Г. А. Қанатбекова Қарағанды қаласы әкімінің Алғыс хаты, «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ-нің барлық қызметкерлері мәдениет қызметкерлері күніне орай сыйлық алды. АББ меңгерушісі А.С.Қыстаубаева Қарағанды облысының әкімі, өлкетану бөлімінің меңгерушісі А.Т.Төлеуханова, жинақтау және өңдеу бөлімінің меңгерушісі А. Н. Тойбекова, ҚҰЖП бөлімінің меңгерушісі Р. А. Бөлекбаева Қарағанды облысының мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасынан алғыс хат алды, жинақтау және өңдеу бөлімінің кітапханашысы К.Е.Саттыбаева Қазақстан КБО-нан «Қазақстанның құрметті кітапханашысы» төсбелгісін алды, өлкетану бөлімінің кітапханашысы М.К.Саменова «Мәдениет, спорт, туризм және ақпарат қызметкерлерінің Қазақстандық салалық кәсіптік одағы» ҚБ ҚОФ-нан жұмысында кәсібилігі және үздік нәтижелері үшін дипломын алды, №4 филиал меңгерушісі Д. М. Ақпанбек, №1 балаларға қызмет көрсету филиалының кітапханашысы А. К. Әбілдина «Мәдениет, спорт, туризм қызметкерлерінің Қазақстандық салалық кәсіптік одағы» ҚБ ҚОФ-нан алғыс хаттарын алды.

Жыл сатып алулары

2023 жылы ОКЖ үшін қаражат бөлініп, сатып алынды:

Моноблоктар 9 дана - 3034080 тг

Сиялы принтер 4 дана – 501755,52 тг.

УҚК 10 дана – 184777,60 теңгемен.

ОКЖ үшін жиһаз сатып алуға – 13311639 тг, осы қаражатқа сатып алынды:

Стеллаждар 80 дана - 5196800 тг

Стеллаж-витриналар 10 дана - 749280 тг

Шаруашылық шкафы 10 дана -870240тг

Құжаттарға арналған шкаф 7 дана - 528416 тг

Саты 10 дана - 187000 тг

Үстел-кафедра 5 дана - 549920 тг

Болат 30 дана - 509970 тг

Газет қойғыш 5 дана - 337000 тг

Пуфиктер 8 дана - 222400 тг

Теледидар 2 дана - 440000 теңге.

Техникалық паркті жаңғырту үшін бөлшектер мен керек-жарақтар сатып алынууда.

2023 жылы ОКЖ-да кітаптарды жинақтау үшін 4600,00 теңге бөлінді, балалар мен жасөспірімдер әдебиетін сатып алуға ерекше көңіл бөлінді. Жоспар бойынша 429 дана кітап сатып алынды және қаражатты үнемдеу есебінен балалар мен жасөспірімдерге арналған 282 дана кітап сатып алынды, бұл 2022 жылға қарағанда 197 кітапқа артық.

I. КІТАПХАНА ЖЕЛІСІ

Барлық жүйелер мен ведомстволардың кітапхана желісі

Кітапханалар	2021	2022	2023
Облыс бойынша барлық кітапханалар саны	143	140	140
Оның ішінде:			
Мектеп оқушылары	81	81	81
Колледждер	32	30	30
ЖОО-дар	5	4	4
Мәдениет министрлігі	25		25
Оның ішінде:			
Көпшілік	15	15	15
жасөспірімдер	3	3	3
балалар	6	6	6
арнайы кітапханалар	1	1	1

Мәдениет министрлігінің кітапханаларының орналасуы

Барлық ғимараттар саны	Жеке ғимарат	МУ немесе клуб ғимаратында	Әкімшілік ғимаратында	Мектеп ғимаратында	Тұрғын үйде	Басқа
21	-	2	-	-	19	-

Кітапханаларды танымал ету және кітап қорын жаңартудың 2023-2025 жылдарға арналған жол картасы аясында. «Оңтүстік-Шығыс» шағын ауданындағы кітапханалар желісін кеңейту мақсатында Бауыржан Момышұлы көшесі, 28 мекенжайындағы үй-жай орталық кітапхананың балансына алынып, осы тұрғын емес үй-жайды күрделі жөндеуден өткізуге жобалық-сметалық құжаттары дайындалуда.

II. Негізгі сандық көрсеткіштер

		2022 жылы орындалды	2023 жылға арналған жоспар	2023 жылы орындалды
Оқырмандар саны		38135	38000	38659
↳ тіркелген сайт пайдаланушыларының саны		228	200	302
↳ қоса электрондық ресурстарды пайдаланушылар саны		12504	12400	12553
Жалпы кітап беру саны		761162	756000	761164
↳ қоса электрондық құжаттарды беру		2179	2000	2192
↳ қоса электрондық басылымдарды шығару		1065	1000	1101
Кітапханаға бару саны		304792	304000	310284
Электрондық каталогтағы жазбалар саны		2011	2000	2008
Мәдени-бұқаралық іс-шаралардың саны	офлайн	1311 (жалпы 2374)	1000	1745 (жалпы 2376)
	онлайн	1063	600	631
Мәдени іс-шараларға келушілер саны	офлайн іс-шараға қатысушылар саны	21374 (жалпы 70217)	5000	31342 (жалпы 70225)
	қаралым	48843	5000	38883
		31241		
Жүгіну		1,4	1,6	1,4
оқылым		8	23,6	8
келу		8	7,7	8
қор жаңартулары%		3,5	3,5	3,5

Жоба көрсеткіштері «Оқитын ұлт»

Бір ел – бір кітап

1 тоқсан				2 тоқсан				3 тоқсан				4 тоқсан			
офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым

17	266	17	820	33	495	4	190	18	250	3	122	25	293	5	963
Әдеби өлкетану															
1 тоқсан				2 тоқсан				3 тоқсан				4 тоқсан			
офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым
49	1152	18	1383	63	1166	4	303	64	1616	4	493	47	1845	6	1377
Оқу уақыты!															
1 тоқсан				2 тоқсан				3 тоқсан				4 тоқсан			
офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым	офлайн	қамту	онлайн	қаралым
259	4266	78	4366	503	6861	216	2571	252	4031	3	1905	259	4266	78	4366

III. Кітапхана ресурстары: ОКЖ құжаттар қорын қалыптастыру

Бағыттар мен басым міндеттер.

Әдебиеттерді жинақтау және өңдеу бөлімінің қызметін бағалау.

Ағымдағы жылы негізгі басым бағыттар:

- кітапхана қорын жинақтау
- филиалдар жұмыс істеген ерекшеліктерді, контингентті, бағыттар мен бағдарламаларды ескере отырып, қорды жинақтау
- карточкалық және электрондық каталогты өңдеу
- мерзімді басылымдарға жазылу
- пайдаланылмайтын, бейінді емес және көп даналы әдебиеттерді филиалдар арасында қайта бөлу, қорларды ескірген басылымдардан босату.

Жинақтауға арналған бюджеттік қаржыландыру

	2021	2022	2023
барлығы	10754,00	10754,00	10952,00
кітаптарға	4402,00	4402,00	4600,00
Мерзімді басылымдарға	6352	6352	6352

- Жинақтау көздері: жергілікті бюджет, әлеуметтік маңызы бар әдебиеттерге мемлекеттік тапсырыс, мерзімді басылымдарға жазылу, авторлардың, ұйымдардың және жеке тұлғалардың сыйлықтары болып табылады.
- Ағымдағы жылы «Қарағанды қаласының ОКЖ» КММ қорына барлығы 6100 дана түсті, оның ішінде мемлекеттік тілде 4542 дана, жалпы сомасы 7702478,99 теңге. Кітап 3423 дана түсті.
- «Қарағанды қ. ОКЖ» КММ қорларын жинақтауға қаржы қаражатын игеру.
- Кітапхана қорларын жинақтау шешуді қажет ететін басты мәселе болып қала береді. Кітаптардың бағасы өте жоғары. Кітаптар кітапханалар үшін қол жетімсіз бола бастады. Салалық әдебиеттердің, әсіресе Қазақстанда кіші жастағы балалар үшін ұсынылатын, әсіресе қазақстандық прайстарда талап етілетін ассортименті жоқ. Баға ұсыныстары негізінде жасалатын шарттар бойынша жинақтау жаңа проблемаға айналды - кітапхана енді әртүрлі көздерден, соның ішінде тікелей баспалардан әдебиеттерді сатып алуды таңдалмайды. Жинақтауды перспективалық жоспарлау мүмкін емес. Бұл мәселелерді шешу үшін орталықтандырылған жинақтау және тұрақты, жеткілікті қаржыландыру қажет.

Бұл проблемалар жалпы және әсіресе мемлекеттік тілдегі әдебиеттерді жинақтау процесін едәуір қиындатады.

Әдебиет түсімі		Дана	Қазақ тілінде
Түскен барлық құжаттар (дана)		6100	4542
Оның ішінде	ОКЖ ішінде қайта бөлінді «чистое поступление» (всего)	6100	4542
	Есепке қойылған мерзімді басылымдар (жыл бойы тігілген газеттер және журналдар)	2677	1833
«жинақтау көздері бойынша «таза түсімі»	Бюджеттік жинақтау	1366	870
	↳ оның ішінде CD және DVD, бюджет қаражатына сатып алынған		
	Мемлекеттік тапсырыспен алынған басылымдар	1640	1580
	↳ оның ішінде CD және DVD		
	Жоғалған кітаптардың орнына оқырмандардан алынған кітаптар	10	6
	Книги из ОРФ (если он не стоит на балансе)		
	Қорды тексеру кезінде кітаптарды өтеу		
	Демеушілік көмек + оқырмандардан сыйлық ретінде немесе ОӘФК арқылы	407	253
	↳ оның ішінде CD және DVD, есепке қойылған		

Басқа көздер (бар болса)		
--------------------------	--	--

Кітапхана қорларына басылым түрлері бойынша түсімдерді талдау

ОКЖ	Барлығы түсті	Кітаптар	Газеттер	Журналдар	CD-дискілер
Атауы	653	555	39	59	
оның іш.қаз.т.	570	503	26	41	
Дана	6100	3423	235	2442	
оның іш.қаз.т.	4542	2709	124	1709	

Қордың жалпы салалық құрамының түсімдерін талдау

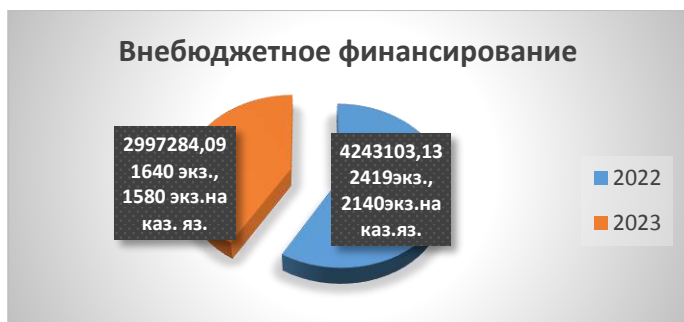
	Барлығы	Оның ішінде білім салалары бойынша									
		Қоғамдық-саяси		Жаратылыстану-ғылыми		Техника Ауыл ашруашылығы		Өнер Спорт		Көркем әдебиет. Тіл білімі. Филология.	
		барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.
2021	9506/5010	4037	1808	703	189	408	51	430	235	3928	2727
2022	9613/5570	3931	1702	403	196	209	27	450	211	4620	3434
2023	6100/4542	2059	1321	319	203	147	18	222	204	3353	2796

Қордың салалық құрамының бюджет қаражатына түсетін түсімдерін талдау

Барлығы	Оның ішінде білім салалары бойынша									
	Қоғамдық-саяси		Жаратылыстану-ғылыми		Техника Ауыл ашруашылығы		Өнер Спорт		Көркем әдебиет. Тіл білімі. Филология.	
	барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.	барл.	қаз.т.
2021 9506/5010	4036	1808	705	190	408	51	430	235	3927	2726
2022 9613/5570	3931	1702	403	196	209	27	450	211	4620	3434
2023 1366/870	186	132	34	29	29		10	10	1107	699

Бюджеттен тыс жинақтау

- **Бюджеттен тыс қаржыландыру есебінен** Қарағанды облысының мұрағаттар және құжаттама мәдениет басқармасынан 2997284,09 теңге сомасына әдебиеттер түсті - 1640 дана, оның ішінде қазақ тілінде - 1580 дана.

Кітаптардың типологиясы әр түрлі: ғылыми, бұқаралық-саяси, анықтамалық, оқу, бірақ басылымның едәуір бөлігі көркем шығармалардан тұрады. Олар жанрлар бойынша әр түрлі: повестер мен әңгімелер, ертегілер мен поэмалар және т. б.

Әдебиеттің әлеуметтік маңызды түрлерінің басылымынан: Тәуелсіздік күніне орай Айтбайұлының «Желтоқсан қотерлісі» кітабы берілді. 5 томдық Мұхтар Әуезовтың «Тандамалық құрметі», Ж.Шаштайұлы «Толық шығармалар жинағы», А. Мамбетова «Менің өмірім-театр», С. К. Ұзақұлының «Сұлтан Бейбарыс» тарихи кітаптары алынды, М.Еслямғалиұлының «Әйтеке би», Аманкелді Кеншілікұлы «Мұқағали ғасыры», С. Досжан «Тағдыр тоғысында», А.Бисенбаеваның «Мифы древних тюрков» және т. б. басқалары.

Кітапхана қорын толықтырудың қосымша көзі ұйымдардың, оқырмандар мен жеке тұлғалардың сыйлықтары болды. Олардың ішіндегі ең қызықтысы «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында Қарағанды облысының мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасының және облыстық бейнелеу өнері мұражайының қолдауымен үш тілде Кәріпбек Күйіковтың шығармашылығы және қызметі туралы «Шын жүректен құшақтаймын» «Обнимаю вас Сердцем» альбом-кітабы.

Өлкетану бойынша бюджеттен Е. Джиналиевтің «Девушки из города Караганда», С.В. Лохвицкий «Жизнь хирурга», «Бұхар жырау тағлымы» кітаптары алынды, авторлар мен ұйымдардан Мәшһүр Жүсіп Көпееұлы «Тандамалы» 5 томдық, Қайыр Рахметолланың «Аманат», Қ. Саденовтың «Сағыныш» және т.б. сияқты қызықты кітаптар алынды.

Бюджеттік жинақтау

Негізгі жинақтау көзі жергілікті бюджет болып табылады. Жинақтау бөлімі әдебиет басылымдарында шығатын ақпараттың неғұрлым жедел көздерін: баспагерлердің прайс-парақтарын (кітапханаға электрондық пошта арқылы түскен), Ғаламторды пайдалануды бастады.

Кітапхана қорларын толықтыру үшін оқырман сұраныстарын жоспарлы және тұрақты зерделеу, оқырман бас тартуларын талдау, сауалнамалардың қорытындылары жүргізіледі. Жинақтау бөлімі кітап нарығындағы жаңа әдебиеттерді үнемі қадағалап отырады, түрлі баспалармен ынтымақтасады, кітапхана-филиалдардың ұсынымдарын ескереді. Барлығы жергілікті бюджеттен **4257375,90 теңге** сомасына **1366** дана кітап алынды, оның ішінде мемлекеттік тілде **870** дана кітап алынды. Жоспар бойынша **1081** дана сатып алынды. Үнемделген қаражаттан тағы **285** дана кітап сатып алынды. Кітаптардың типологиясы әр түрлі: ғылыми, бұқаралық-саяси, анықтамалық, оқу, бірақ басылымның едәуір бөлігі көркем шығармалардан тұрады.

Қазақстандық басылымның көркем әдебиеті – 321 дана 903247,35 теңге сомасына. Мемлекеттік тілде 276 дана. Мұхтар Әуезов, С.Торайғыров, Ә. Нұрпейісов, С.Мұқанов, І.Есенберлин және т. б. қазақ әдебиеті классиктерінің шығармаларын атап өткен жөн.

Қазақ тіліне аударылған шетелдік классиктердің көптеген шығармаларын алдық Л.Ньман «Хачико», И.С. Тургенева «Екі дос», Дж.Остин «Тэкаппар ғашықтар» мерейтойларға орай Төлен Әбдіктің «Оң қол», «Қонақтар», М.Дулатовтың «Бақытсыз Жамал» және басқа.

Ресей басылымының көркем әдебиеті - 176 дана 740000 теңге сомасына. Классиктердің шығармаларымен қатар қазіргі заманғы авторлардың басылымдары сатып алынды, фантастикалық және детективтік романдар, сияқты: Ч.Абдуллаев Последний синклит, Чиж Лабиринт Просперо, Е.Вильмонт «Вафли по шпионски», Т.Корсакова Светочи тьмы, С. Степанова «Пятая бездна», Д.Рубина «Синдром Петрушки»; Литвиновы «Я все скажу», Э.Сафарли «Тут мой дом», А.Тамоников «Наживка для вермахта», және көптеген басқа.

Қазақстандық басылымның салалық әдебиеті - 120 дана 818000 теңге сомасына. Оның ішінде мемлекеттік тілде 104 дана. Салалық әдебиеттердің тізімі едәуір: З.Ахметова «Теңбіл тіршілік». Қ.Жолдабайұлы «Кемел адам»,

А.Аяпова «Карьера как проект»; С. Қозыбаев

«Дайдидау», Мазмұндама баспасынан көптеген кітаптар алынды «Табыс», «Келіссөз», «Отбасы».

Мектептер, колледждер, университеттер оқытушылары, балабақша тәрбиешілері және әлеуметтік қызметкерлер үшін оларға жұмыста әдістемелік құрал ретінде қызмет ететін көптеген әдебиеттерді алдық: Учимся рисовать Создание персонажей в Photoshop: Полное руководство по цифровому рисованию; Санжар Керімбай «Өркениет адам»; Сигел Д.Дж, Т.П. Брайсон «Ақылды бала», Санжар К. «Әлдиден эпосқа дейін», сонымен қатар «Мазмұндама» баспасы «Тәрбие» сериясынан 100 кітап кітап шығарды; Ә. Тұрақұлова «Балам жақсы болсы десеніз»; Т. Флеминг «Гитара үйренудің толық курсы оңай орындалатын 20 сабақпен гитарада ойнауды үйреніңіз» и многие другие.

Қазақстандық басылымның балалар әдебиеті 2023 жылы - 258 дана 552921,64 теңге сомасына. «Фолиант» баспасының көптеген қызықты кітаптарын алдық. Мынадай кітаптар; «Тарихқа дейінгі адам», Н.Мұратәлиев «Ғажайып жерге саяхат», С. Лагерлеф «Нильстің таңғажайып саяхаты»; «Аруна» баспасының кітаптары «Мизам» сериясынан мектепке дейінгі жастағыларға «Ойын-сауық кеші», «Макалатура. Ағаштар неге жабырқады», «Темір алыптар елі». Балаларға арналған танымдық энциклопедия «Жер және Ғарыш» «Қазақ және әлем халықтарының ертегілер жинағы» және басқа.

Сондай-ақ, бюджеттен үш тілде «Біл бала» бірегей интерактивті кітабы сатып алынды - бұл кітап балаға өз елінің ұлттық құндылықтарын білуге көмектеседі, интерактивті аудио кітап қазіргі заманның талабы бойынша әзірленген, мектеп жасына дейінгі және кіші жастағы балалар үшін қызықты. Сондай-ақ, ең кішкентай оқырмандар үшін «Әліппе 3D» ақылды кітабы алынды.

Ресей басылымының балалар әдебиеті – 163 дана 426751 теңге сомасына.

Әсіресе «Удивительная техника», «Большая энциклопедия 4Д» балалар энциклопедиясы, «Внеклассное чтение» сериясындағы орта мектеп жасына арналған түрлі-түсті энциклопедияларды атап өткіміз келеді, басқа алынған кітаптар А.М. Волков «Волшебник изумрудного города», Е.Ф. Гаглоева «Отряд авангард», И.С. Тургенева «Муму», Джани Родари «Сказки по телефону», «Хрестоматия для внеклассного чтения для 5класса», «Волшебник изумрудного города», Н.В. Гоголь «Вечера на хуторе близ Диканьки», Эдгар По. «Черный кот», М.Ф. Достоевский «Преступление и наказание». Сондай-ақ орта мектеп жасына арналған қызықты кітаптар алынды, Э. Кун «Правила покупки волшебных вещей», Д.У. Джонс «Ходячий замок», К.Булычев «Лиловый шар», А.А.Маслова «Чебурашка. Официальная новеллизация»; және көптеген басқа. Классиктердің шығармаларымен қатар қазіргі заманғы авторлардың басылымдары, фантастикалық және детективтік романдар сатып алынды: Дж.Филип «Тайны острова Рейвенсторм», Р.Рордан «Герои Олимпа», комикстер «Фантастическая четверка, полное собрание комиксов».

Қорды жинақтауда ғаламторды қолдану көздердің түсуі қамтамасыз етілетін басылымдарды анықтау және тапсырыс беру үшін желі мүмкіндіктерін белсенді пайдалануды көздейді.

Бүгінгі күні жаңа әдебиеттерді іздеу үшін интернет - кітап дүкенінің веб-сайтына немесе баспаның веб-сайтына кіру керек. Әдебиеттерді таңдау кезінде негізінен сайттарды қолданамыз: www.flip.kz, www.novella.kz, www.almatykitap.kz, www.bookcenter.kz, www.atamura.kz, www.eksmo.ru, www.eruditskan.ru. и другие

Облыс кітапханаларының қорларына мерзімді басылымдардың түсуі

Мерзімді басылымдардың, оның ішінде 2023 жылы алынған Қазақстандық баспалардың атаулары мен даналарының саны

барлығы		Оның ішінде қазақстандық басылым					
жиынтық	атауы	сомасы		жиынтық		атауы	
		барлығы	оның іш.қаз.т.	барлығы	оның іш.қаз.т.	барлығы	оның іш.қаз.т.
449	98	626590,4	547986	342	296	77	62

Есепке қойылды

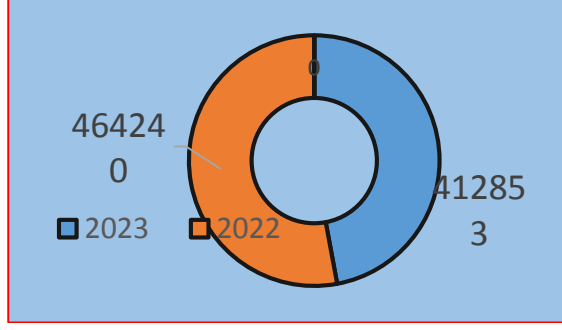
ОҚЖ	2023 жылы есепке қойылды				2023 жылы есепке қойылды қаз.т.				01.01.2024 ж-ға барлығы				01.01.2024 -ға барлығы қаз.т.			
	Газеттер	оның іш. қазақстандық бас.	Журналдар	оның іш. қазақстандық бас.	Газеттер	оның іш. қазақстандық бас.	Журналдар	оның іш. қазақстандық бас.	Газеттер	оның іш. қазақстандық бас.	Журналдар	оның іш. қазақстандық бас.	Газеттер	оның іш. қазақстандық бас.	Журналдар	оның іш. қазақстандық бас.

	235	229	2442	2154	124	118	1709	1502	235		2442		124		1709	
--	-----	-----	------	------	-----	-----	------	------	-----	--	------	--	-----	--	------	--

Кітапхана қорының шығуы

«таза» есептен шыққан	Білім салалары бойынша					Барлығы	ҚАЗАҚ Т.
	Қоғамдық-саяс	Жаратылыстан	Техника. Ауыл шаруашылығы	Өнер. Дене тәрбиесі. Спорт.	Көркем әд. Лингвистика. Филология.		
Барлығы	24673	4110	1890	1863	24951	57487	12284
Физикалық-ескірген	24673	4110	1890	1863	24951	57487	12284
Моральдық-ескірген							
Басқа ведомствадағы кітапханаға берлді							
қорды тексеру нәтижесінде есептен шығарылды (жетіспеушілік)							
Оқырмандармен жоғалған							
Апатты жағдай							
Басқа							

Есепті жылдың соңындағы құжаттар қорының жай-күйі.

Барлығы	Оның ішінде																			
	Қоғамдық-саяси				Жаратылыстану-ғылыми				Техника. Ауыл шаруашылығы				Өнер. Спорт				Көркем әд. және филолог. ғылымы			
	барлығы	Қаз.т.	ор.т.	басқа т..	барлығы	Қаз.т.	ор.т.	басқа т..	барлығы	Қаз.т.	ор.т.	басқа т..	барлығы	Қаз.т.	ор.т.	басқа т..	барлығы	Қаз.т.	ор.т.	басқа т..
2023 412853/134818	81100	33830	47270	0	30842	5752	25090	0	25796	2141	23655	0	22217	6100	16117	0	252898	86995	165893	10
2022 464240/142560	103714	40467	63247	0	34633	5996	28637	0	27539	2221	27318	0	23858	6245	17613	0	274496	87632	-186816	48
2021 540920/153327	123694	46320	77360	14	41743	6653	34965	125	31502	2580	29091	0	28995	7178	21816	1	314986	90596	222199	0

Басқа тілдердегі әдебиет қоры 2258 дана кітапты құрайды.

Электрондық каталогпен жұмыс

2023 жылы Қарағанды қаласының ОКЖ WEB-RABIS бағдарламасына көшті. Әдебиеттерді жинақтау және өңдеу бөлімінің қызметкерлері жаңа Web-RABIS бағдарламасында жұмыс істейді.

Кітапханада алфавиттік және жүйелі каталогтар, мақалалардың жүйелі картотекасы жүргізіледі. Олардың барлығы жаңа әдебиеттер мен мерзімді басылымдар келген сайын толықтырылып, өңделеді.

Кітапханашылардың кәсіби қызметінде практикалық көмек көрсететін әдістемелік топтық және жеке консультациялар ең тиімді болып саналады. Жыл бойы кітапхана-филиалдарының қызметкерлеріне әдістемелік, практикалық және консультациялық көмек көрсетіледі. Жергілікті жерлерде каталогтарды ұйымдастыруда, ЭК жұмысында практикалық және консультациялық көмек көрсетілді. Сондай-ақ, ескірген және ескірген әдебиеттерді есептен шығару кезінде практикалық және әдістемелік көмек көрсету мақсатында көшпелілер болды. Биылғы жылы Қорды тексеру бойынша кеңестік және практикалық көмек көрсету бойынша 14, 15, 4, 5б. филиалдарында болды.

Кітап қорын сақтау

Кітапхана қызметкерлерінің негізгі міндеттерінің бірі – кітап қорының сақталуын қамтамасыз ету.

Кітапхана қорын ұйымдастыру және қолдану бөлімінің негізгі бағыттары:

- кітапханаралық кітапалмасу бойынша оқырмандардың сұранысын қанағаттандыру;
- қордың құрылымдық бөлімшелерінің ОРТАЛЫҚ кітапхана каталог - индикаторы бойынша есепке алу;
- ІС түрінде кітап қорының мәліметтер базасын енгізу;
- ОКЖ бойынша кітаптарды қалпына келтіру, өңдеу;
- Кітапхана филиалдарның сұранысы бойынша тақырыптық іріктеу жүргізу;
- жоспарлы, жоспарсыз (кітапханалар ауысқан кезде) кітап қорына тексеріс жүргізу;
- кітап қорының сақталуына сараптама.
- ретро кітап қорын сақтау және толықтыру, «Сирек кітаптар», «Кеңшілер даңқы» жобасының жұмысы

Кітап қорын ұйымдастыру және пайдалану бөлімі негізгі міндеттеріне кітапханалардың қорын мәдени және ақпараттық мұраның бір бөлігі ретінде сақтау кіреді. Бұл міндет кітап байлықтарын сақтау бойынша бөлімнің барлық қызметі, қорды сақтау үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз ету бойынша тұрақты жұмыс болып табылады. Қормен жұмыс істеу мынадай технологиялық процестерді қамтиды: қорды пайдалануды ұйымдастыру, оның сақталуын қамтамасыз ету, тексеру, ескірген және ескі құжаттарды есептен шығару, дублетті және талап етілмеген басылымдарды беру.

КҚҰҚ кітап қоры

Всего	каз.	бро	ОП	каз.	ЕН	каз.	Тех	ка.	С/х	ка	Исс/	каз	83	каз	худ	каз.	д	СД
-------	------	-----	----	------	----	------	-----	-----	-----	----	------	-----	----	-----	-----	------	---	----

кн.фон д	яз	ш	Л	яз		яз	н	яз		з. яз	сп	яз		яз		яз	р. я з	
22727 +46	5747 +30	248	6065 +11	1695 +9	2660 -	205 -	2141 -	109 -	474 -	28 -	484 +3	148 +3	3916 +4	918 +4	13524 +28	2656 14	5	33

Бақылау көрсеткіштері

№	Жұмыс мазмұны	жоспар 2023 жылға	орындалды 2023 жылы
1	ЖАА оқырмандары	1776	1776
2	ОКЖ ЖАА бойынша кітап берілімі	12005	12005
3	КҚҰҚ бойынша берілген кітаптар	6786	6786
4	Оның ішінде сұраныс бойынша:		
	- ЖАА сұранысы	2916	2916
	- Іріктеу	3877	3877
5	Кітап қоры толықтырылды	500	46
6	Кітап қорын қайта орналастыру	10000	13000
7	Индикаторлармен жұмыс:		
	- алында	10000	28710
	- салынды	10600	1450
8	Іріктеу саны	255	255

ОКЖ бойынша кітап қорынан шығарылған кітаптар саны.

Тізімнен шығарылды	білім салалары бойынша												Көркем әд.	Қаз тілі	барлы ғы	Қаз тілі
	ҚСӘ	Қаз. тілі	ЖТҒ	Қаз тілі	Тех.	Қаз тілі	а/ш	Қаз тілі	75/8 5	Қаз тілі	81/8 3	Қаз тілі				
Тізімнен шығарылды	3159	368	1776	103	769	15	186	13	1163	70	1911	200	19746	2247	28710	3016
	2938	299	1613	99	734	15	149	13	1133	68	1742	117	15401	1356	23710	1967
Барлығы																
Көнерген,ескірген	221	69	163	4	35		37		30	2	169	83	4345	894	5000	1049
Моральды ескірген																

ОКЖ Қарағанды қ. ІІМ ҚАЖК РММ бюджетіне аударым	1	1	-		-						1	1	8	4	10	6
Кітапхана қорын тексерісу барысында есептен шығарылған. (жетіспеген)																
Оқырмандардың жоғалтқандары																
Табиғи опат																
басқа																

2022 жылмен салыстырғанда кітапхана қорын жою өсті. Жинақтағы құжаттардың жойылуы оқырмандардың тозуы, ескіруі және жоғалуы себепті орын алды. Қордың ең көп пайызын 10-20 жыл бұрынғы басылымдар құрайды, олардың көпшілігі өзектілігін жоғалтқан, мазмұны ескірген, пайдаланушылар арасында сұранысқа ие емес.

2023 жылы ОАИФ-дағы кітап қоры 22 745 дананы құрайды.

Жаңа әдебиеттер түсті – 46 дана;

Көрсеткіштер орналастырылды – 46 дана;

Каталог көрсеткіштері үшін жаңа бөлгіштер әзірленді - 300 дана;

Жаңа келіп түскен кітаптар өңделді: мөр басып, қалталарды жапсырды.

Филиал кітапханаларына ауызша кеңестер берілді:

- қорды тексеру бойынша -20;

- кітап қорын сақтау туралы – 20;

-Филиалдарға бару – 20,

-практикалық көмек көрсету – 10.

Филиал кітапханаларының қызметкерлері үшін кеңестер, қызметтік хаттар және анықтамалар:

✓ Кітап қорын ББЖ, УДК бойынша орналастыру, сақтау режимін сақтау;

✓ Өлкетану құжаттарының қорын ұйымдастыру және сақтау;

✓ Мерзімді басылымдарды сақтау;

✓ 1С форматындағы кітап қорының деректер қорымен таныстыру;

✓ басылымдарды уақытылы жөндеу және түптеу;

✓ Оқырмандардың сұраныстарын қанағаттандыру;

✓ Өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау.

2023 жылы кеңестер – 60 берілді.

«Ретро кітап қоры» жұмысы

- ✓ «Сирек кітаптар – құнды дүние», «Кеңшілер даңқы» жобалары арқылы сирек кітаптарды насихаттауды жалғастырады;
- ✓ Кітап фестивалі аясында ретро қордан қалалық саябақта көшпелі кітап көрмесі ұйымдастырылды;
- ✓ «Ретро кітаптар» қорына 50-60-70 жылдардағы қазақ жазушылары шығармаларының алғашқы басылымдарын жинадық. Бұл жерде сақталған жарты ғасырлық кітаптар келешекте көне қолжазбалар қатарына қосылады деп ойлаймыз. Ретро кітаптар қоры жоспарланған іс-шараларды насихаттайды. Сайтта оқырмандар назарына «Қазақ классиктерінің ретро кітаптар жинағындағы» шығармалар тізімі ұсынылған.

Сирек кездесетін кітаптар көненің көзі ғана емес, тарихи ескерткіштер. Бұл өткеніміздің тарихи куәгері, демек, халқыңыздың өткенін өзін-өзі танудың қуатты құралы.

Мереке қарсаңында «Наурыз – мерекелік туралы 13 қызықты дерек» бейнеролигін ұсынды.

https://www.instagram.com/reel/Cp_0n57DLyc/?igshid=MzYINDJmNzMyNQ==

Кітап қорын сақтаудың негізгі шарты – тіркеу. Осы мақсатта балаларға қызмет көрсету бойынша №4,8,23,29, №1, 11, 12 филиалдарында кестеге сәйкес кітапхананың кітап қорларына ішкі тексерулер жүргізілді. Кітап талондары мен кітаптарды, сондай-ақ кітап қорының электронды ІС нұсқаларын салыстыру арқылы тексеріледі. Тексеру соңында кейбір жетіспейтін кітаптарды іздестіру жұмыстары жүргізілді. Бұрынғы есептен шығару актілері мен оқырман формулярлары қаралып, борышкерлермен жұмыс жүргізілді. Сонымен бірге есептен шығару үшін ескірген, өңдеуге келмейтін кітаптарды іріктеу жұмыстары жүргізілді.

Кестеге сәйкес «кітап қорын сақтау жөніндегі комиссия» есептен шығаруға арналған кітаптарды зерделеу мақсатында филиалдарға барып, комиссия шешімін ұсынды.

Кітап қорын тексеру және кітаптарды зерделеу нәтижесінде комиссия «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ қорынан №4,6,7,11,15,16,27,№1,2 жасөспірімдерге қызмет көрсету, №11, 12, 15 балаларға қызмет көрсету филиалдары, М.О.Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханасының (аб.) өңдеуге келмейтін кітаптарды есептен шығару туралы шешім қабылдады. 23 710 дана сомасы 989 722,94 (Тоғыз жүз сексен тоғыз мың жеті жүз жиырма екі) теңге. 94 тиын. 2015 жылғы 7 желтоқсандағы №374 «Мемлекеттік кітапханалардың кітапхана қорын есепке алу және есептен шығару жөніндегі нұсқаулық» республикалық деңгейдегі нормативтік құқықтық құжатына сәйкес және «Мәдениет, тілдерді дамыту бөлімі» мемлекеттік мекемесінің хаты негізінде, Қарағанды қаласының дене шынықтыру және спорт басқармасы» 2023 жылғы 22 маусымдағы № 442, 2023 жылғы 10 қазандағы № 711 бұйрығымен кітап есептен шығарылды. Қайта өңдеуден өткеннен кейін түскен қаражат бюджетке аударылды.

Мерзімді басылымдар кітап қорында жылдар бойынша, республикалық басылымдар 5 жыл, ресейлік басылымдар 3 жыл сақталады. 943 газет жинағы және 18 491 дана журналдар есептен шығарылып, макулатураға өткізілді. Қайта өңдеуден өткеннен кейін түскен қаражат бюджетке аударылды.

«Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ балансынан жалпы сомасы 796 010,76 (жеті жүз тоқсан алты мың он теңге) 76 тиынды құрайтын 5000 дана кітаптың дублеті шығарылды. Қарағанды облысы әкімінің 2023 жылғы 14 маусымдағы № 38/03 қаулысы негізінде Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Қылмыстық-атқару жүйесі комитеті «№30 мекеме» және «№31 мекеме РММ кітап қорының балансына берілді.

Қорды сақтау оқырмандарды кітапты ұқыпты ұстауға, оқырман қарызымен күресуге, кітаптарды жөндеуге, қор есебін жүргізуге және т.б. үйретеді. Барлық кітапханаларда оқырмандармен кітапхананы пайдалану ережелері және кітаптармен дұрыс жұмыс жасау туралы әңгімелер жүргізіледі. Қорды сақтау бойынша жеке және топтық іс-шаралар: телефон қоңыраулары, үйме-үй аралау, жеке еске салу парақтары; SMS. әлеуметтік желілерде желілер.

Қарағанды қаласының орталық кітапханасының кітап қорын сақтау мақсатында есепті кезеңде реставратор 2420 кітапты қалпына келтірді. Оның ішінде: ОҚК 238 кітап; балалар бөлімі 350 кітап; БКҚҰҚБ 191 кітаптар; филиалдары 1341 кітап. 2023 жылы реставратор 6 филиалды аралады. 8ф., 6ф., 22ф., 31ф негізінде. және №12 балаларға қызмет көрсету филиалында кітапханашыларға шағын кітап жөндеу бойынша шеберлік сыныбы өткізілді, оның барысында филиал кітапханашыларымен бірге 41 кітап қалпына келтірілді.

Сондай-ақ есепті кезеңде реставратор «Кітаптардың зақымдануын қалай болдырмауға болады» тақырыбындағы шағын кітаптарды жөндеу туралы бейнеролик түсіріп, Instagram-да орналастырды.

<https://www.instagram.com/reel/Cz2p47BqRZQ/?igshid=MzY1NDJmNzMyNQ==>.

ОКЖ сайтында кітапты қалпына келтіру бойынша бейне сабақтар топтамасы басталып, «Кітаптардың бүлінуінің алдын алу жолдары» атты бірінші сабақ жарияланды.

Реставратор өз жұмысындағы шеберлігі мен дағдыларын жетілдіру үшін кітапты қалпына келтіру саласындағы жұмыстың жаңа әдістерін үнемі зерттеп отырады.

Кітапханашылар өз қызметінде балаларды кітап оқуға баулуға ғана емес, кітапқа ұқыптылықпен, сүйіспеншілікпен қарауға үйретуге тырысады.

Бұл міндеттерді жүзеге асыру балалар кітапханасы оқырмандарының аралас жас тобын ұйымдастыру және оның негізінде 12 бала, 1 бала «Кітап ауруханасы» үйірмесін құру арқылы мүмкін болды. Үйірме жұмысында әртүрлі формалар қолданылады. : әңгімелесу (кітап атынан әңгімелесу), іскерлік ойын, презентациялар, практикалық сабақтар. «Ескі кітаптың киім үлгісі» жедел бұрышы бар, онда «Кітапхана достары» үйірмесінің мүшелері кітаптарды жеңіл және орташа жөндеу жұмыстарын жүргізеді. (5 бала, 11 бала, 15 бала)

Кітаптарды және кітапхананы пайдалану ережелерін насихаттау «В контакте», Instagram парақшаларында үнемі жүргізіледі; кітапханаға экскурсия және ББЗ қатысты іс-шаралар кезінде:

Барлық филиалдарда экскурсиялар өткізілді:

- «Первоклассный читатель пожаловал к нам»
- «Книжное царство встречает друзей»
- «Дом, где живут книги»
- «Здравствуй, книжкин дом!» и др.

Кітапқа қамқорлық тақырыбы мектеп оқушыларының жеке және топтық әңгімелесуінде көрініс тапты:

- әңгіме «Книга-твой друг. Береги ее!» /1-2кл./
- әңгіме «Книга в твоих руках» /3-4кл./
- кітапханалық барлау «Ужасно интересно все то, что неизвестно» /5-6кл./ т.б.

Борышкерлермен жұмыс.

Қордың сақталуын қамтамасыз етуде қарызға қарсы тұрақты күрес маңызды рөл атқарады. Оқырман қарызын жою Орталықтандырылған кітапхана жүйесінің құрамдас бөлігі болып табылады. 2023 жыл бойы ОҚЖ қызметкерлері борышкерлермен тиімдірек жұмыс істеу үшін әлеуметтік желілерді пайдаланды. Телефон қоңыраулары – еске салғыштар, SMS хабарламалар. Құжаттарды кітапхана қорына қайтару, кітапханалық тәртіпті бұзушылардың мақтанышына айналмай, ұйымдастырылған акциялардың арқасында мүмкін болады, мысалы: Жүйенің барлық кітапханаларында борышкерлермен жұмыс жүргізу бойынша дәптер сақталады. Барлық филиалдарда кітапхана қарыздарын кешіру шарасы өтті. «Алаңдаған оқырмандар күні» «Кітаптарды туған жеріне қайтар!», «Борышсыз кітапхана»; «Кешірілетін кітаптар апталығы»; «Алаңдатылған оқырмандар күні» өтті. Оқырман бұл күні кітаптардың кешігу себебін түсіндіруге міндетті емес, оған ешқандай айыппұл салынбайды, кез келген ескіру мерзімі бойынша қарызын өтей алады. «Ұмытшақ оқырмандар» әдебиетті өздеріне және отбасына немесе достарына тапсыра алады.

Қайтарылған кітап күні «Борышкер, жауап бер!».

- «Кітап үйге қайтқысы келеді» акциясы өткізілді, оған волонтерлер – борышкерлермен бір сыныпта оқитын немесе жақын жерде тұратын балалар шақырылды.

- Өткізілген науқандар, онкүндіктер, рейдтер: «Борышсыз кітапхана», «Борышкер болма», «Оқыдың ба, қайтаруды ұмытпа» «Қайтарылған кітап апталығы»: «Қош келдің, борышкер», «Кітапты қайтаруға асығыңыз», «Кітапты тауып үлгер».

Кеңес пен кітапхана қызметкерлерінің жұмысы борышкерлермен жұмыс істеуге, кітаптарды жөндеуге, күнделікті мәселелерді шешуге көмектеседі. Кітапхананың ағымдағы кезеңдегі қызметі мақсатты және жан-жақты болды, қоғамдық ұйымдармен және мекемелермен шығармашылық ынтымақтастыққа, оқырмандарды тартуға және кітапхананың жағымды имиджін қалыптастыруға ықпал етті.

Кітап қорын сақтау жөнінде оқырмандар арасында үнемі жеке әңгімелер өткізіліп тұрады. Оқырмандарды тіркеу кезінде кітапханашылар оқырмандарды Кітапхананы пайдалану ережелерімен таныстырады. Абонемент қызметкерлері әдебиеттерді уақытылы қайтарудың маңыздылығы туралы айтып, Кітапхананы пайдалану Ережелерінің бұзылуына жол бермеу үшін түсіндіру және алдын алу жұмыстарын жүргізеді. Оқырман қарызын жою бойынша атқарылған жұмыстардың нәтижесі сараланады. Жұмыстың ең тиімді түрлері телефон арқылы ескертулер мен үйді аралау болып табылады. Жүйелі, кешенді жұмыстың нәтижесі – оқырман қарызының күрт азаюы (оқырман-борышкерлер саны 3 еседен астам азайды).

кезені	Борышкер саны	Кітап саны	Оқырмандар %
2021г	385	1960	20%
2022г.	295	1620	18,2 %
2023г.	274	1540	17,7 %

Бірыңғай қорды насихаттау

Мерейтойлар мен атаулы даталарда филиалдарға тақырыптық әдебиеттер жинақтары ұйымдастырылды. Құрылымдық бөлімшелерге саясат, экономика, экология, денсаулық, спорт және көркем әдебиеттер: классика, детективтер, романдар, ғылыми-фантастика сияқты тақырыптар бойынша әдебиеттерді таңдауға да көмек көрсетілді.

Жинақтар филиалдардың тапсырысы бойынша ұйымдастырылды (кітап даналарының саны)	3877
Құрылымдық бөлімшелердің (жеке) оқырмандарының сұранысы бойынша	2916
саны	255

Жүйе ішіндегі алмасу (ЖА)

2023 жыл ішінде бірыңғай кітапхана қоры арқылы жүйеішілік алмасу үшін құжаттарды беру белсенді жүргізілді. БКҚҰҚ бөлімі, орталық кітапхананың қызмет көрсету бөлімі және филиал кітапханалары арасында кітап алмасу өтті. Көп пайызы көркем әдебиетті пайдалануға арналған. Бұл кітапханаларда заманауи көркем әдебиеттің жетіспеуімен, оның орнын орталық кітапхана қоры есебінен толтыруға тырысуымен түсіндіріледі. Салалық әдебиеттерді пайдалану көрсеткіші оқырмандардың жеке сұраныстарынан және тақырыптық жинақтардың таңдауынан тұрды:

- ✓ жазушы, филология ғылымдарының кандидаты Мұрат Әуезовтің 80 жылдығына;
- ✓ туғанына 335 жыл толуына орай. Қазақтың ақын-жыраулары Бұқар жырау
- ✓ Қалқаманұлы; Алаш партиясының мүшесі, ақын Мағжан Жұмабаеваның 130
- ✓ жылдығына; Шәкәрім Құдайбердіұлының 165 жылдығына;
- ✓ «Бір ел – бір кітап» акциясына және т.б. жоспар бойынша.

Негізгі көрсеткіштеріді жүзеге асыру сипаттамасы

Статистикалық мәліметтерді талдау жүйе ішілік кітап алмасу қызметіне қажеттіліктің артқанын көрсетті. Сұраныстардың негізінде кітапханалар үшін кітап таңдауын қалыптастыра отырып, орталық кітапхана өз филиалдарында қажетті әдебиеттердің жетіспеушілігін толтырады. Мысалы, атаулы және есте қаларлық күндерге арналған тақырыптық таңдаулар сәтті өтті. Қазақстан жазушыларының, жергілікті авторлардың әдебиеттері. Атаулы даталар мен ел өміріндегі түрлі өзекті мәселелерге арналған тақырыптық жинақтар құрастырылған. Жыл бойы филиалдар жоспар бойынша жеке іріктеу алады.

Сұраныстардың тақырыбы

ЖА бойынша ең көп сұралатын тақырыптар - баланың жеке басын тәрбиелеу, тарих, психология, оқу әдебиеті және т.б. Филиал кітапханаларындағы ЖА қызметтерін студенттер, медицина қызметкерлері, мұғалімдер, тәрбиешілер, жұмысшылар, мектеп оқушылары, зейнеткерлер және басқа санаттағы адамдар пайдаланды. оқырмандар. ОКЖ ең көп пайдаланушылары – жоғары және орта арнаулы оқу орындарының студенттері, сондықтан оқу пәндеріне сұраныс көп болды, оқырман сұранысының едәуір бөлігі тарихи, көркем әдебиет, психология кітаптары, сұранысы жоғары кітаптар болды. Мысалы, филиал кітапханаларында пайдаланушылар ЖА арқылы заманауи фантастика мен ғылыми-фантастикаға белсенді түрде тапсырыс берді. Жүйеішілік кітап алмасудың бір жылдағы қорытындысын шығара отырып, мынаны атап өткен жөн:

- ✓ жүйе ішілік алмасу пайдаланушыларға олардың тұратын жеріне қарамастан қызмет көрсетуде бірдей жағдайларды қамтамасыз етіп, қажетті құжаттарды жылдам алуға мүмкіндік берді;

- ✓ Кітапхана-библиографиялық қызмет көрсетуді жақсартуға мүмкіндік берген «уақытша» пайдаланатын әдебиеттер болды, өйткені тек филиал кітапханасының көмегімен оқырман сұранысын уақтылы және толық қанағаттандыру мүмкін емес еді;
- ✓ ЖА көмегімен ОКЖ қорларының таралымы өсті.

Тәжірибе көрсеткендей, ВСО белсенді жұмыс істеген кезеңде филиалдық кітапханалардың ықпал ету аясы айтарлықтай кеңейіп, олардың халық арасындағы беделі арта түсті.

Білім салалары бойынша кітап тарату

Кітап қоры	Қазақ тілінде	Кітап берілімі	Қазақ тілінде	ҚС Ә	Қазақ тілінде	ЖФ	Қазақ тілінде	Техн	Қазақ тілінде	а/ш	Қазақ тілінде	өнер	Қазақ тілінде	81/83	Қазақ тілінде	Көркем әд.	Қазақ тілінде
27745	5531	6786	4100	650	430	410	198	380	120	220	135	450	185	684	678	3992	2354
		25%	74,1%	9,5%	10,4%	10%	4,8%	5,5%	2,9%	3,2%	1,9%	6,6%	4,5%	10%	16,5%	58,8%	57,4%

Жүйеішілік кітап алмасу арқылы кітап тарату жылына 12 006 дана кітапты құрайды. Есепті жылмен салыстырғанда өсу +4. 2023 жылы бірыңғай қорды ұйымдастыру және қолдану бөлімі құрылымдық бөлімшелер үшін 255 жинақ дайындады.

Қорытындылай келе, бірқатар кітапханалар кітап қорын ЖА да тиімді көрсеткіштерін өткен жылдың деңгейінде ұстап тұрғаны байқалады. Қазіргі жағдайда ЖА-ды белсендіру тек көптеген факторларға байланысты барлық кітапханалардың табысты, тиімді жұмысынан ғана артуы мүмкін:

- ✓ қордың құрамы мен мөлшері;

- ✓ кітап қорларының пайдаланылуын зерделеуді ұйымдастыру, кейіннен қайта бөлу мақсатында әрбір құрылымдық бөлімшенің қорындағы пайдаланылмаған әдебиеттердің көлемін анықтау;
- ✓ Кітапхана қорын жаңа кітаптармен толықтыру мақсатында оқырмандардың қанағаттандырылмаған сұранысы туралы кітапхана деректерін жүйелі түрде талдау және қорытындылау;
- ✓ ОКЖ кітап қорларының құрамы мен жаңа түсімдер туралы жүйелі және толық ақпарат жасап отыру (мониторнг);
- ✓ ОКЖ барлық құрылымдық бөлімшелерін жүйеішілік кітап алмасуға тарту;
- ✓ ең бастысы – кітапхана қызметкерлерінің белсенділігінен, олардың пайдаланушылар алдындағы моральдық және кәсіби жауапкершілігінен.

IV. Ақпараттық технологияларды енгізу және дамыту **Компьютерлендіру және техникалық жаңғырту**

ОКЖ кітапханалары бойынша жалпы үш жылдағы динамика 6-НҚ статистикалық есептілік нысандары негізінде ұсынылды. Кітапханалық қызмет көрсету сапасы көбінесе компьютерлік парктің күйіне, жергілікті есептеу желісінің болуына және жоғары жылдамдықты Ғаламторға қол жеткізу желілеріне байланысты. Ақпаратты іздеу мүмкіндіктерімен қатар, пайдаланушының кітаптарды қашықтан ұзарту, құжаттарды электронды түрде жеткізу, ақпарат алу мүмкіндігі бар. Кітапхананың өз сайты бар, әлеуметтік желілерде парақшалар бар: ВКонтакте, Одноклассники, Twitter, Майл.ру, Instagram және т.б. Сонымен қатар, You Tube-те арналар жүргізіледі.

Интернет желісіндегі кітапханалардың өкілдігі

Сайт (мекенжай)	орналастырылуы	Келушілер саны		Келу саны		Қаралым саны		Сайтта тіркелген виртуалды пайдаланушылар саны	
		2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Csmb.kz	Қазақстандық хостинг (gohost.kz)	36104	42500	51989	58800	90126	90200	228	302

Веб-сайттары бар кітапханалар саны - 1. Қазіргі уақытта пайдаланушылардың пікірлері мен ұсыныстарын ескере отырып, сайт мазмұнын жетілдіру процесі жүріп жатыр. Кітапхана порталы жыл сайын виртуалды ақпараттық-ағарту алаңы ретіндегі мәртебесін арттырады, атап айтқанда, кәсіби іс-шаралар, кітапхана акциялары туралы ақпаратты орналастыру үшін; пайдаланушылардың электрондық каталогқа, толық мәтінді өлкетану коллекцияларына қашықтан қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін. ОКЖ кітапханасының сайтында келесі виртуалды сервистер орнатылған: "Кітап іздеу", "Кітаптарды Онлайн ұзарту", "Виртуалды анықтама", "Кітапхана қорын бірге қалыптастыру", "Құжаттарды электрондық жеткізу".

Әлеуметтік желілердігі жұмыс

Әлеуметтік желілердің атауы	жазылушылар саны	жарияланымдар саны	Көрулер саны
-----------------------------	------------------	--------------------	--------------

	Барлығы	Барлығы	Барлығы
facebook	17181	3845	46181
Instagram	17622	4251	173855
Тик-ток	127	45	10593
Телеграмм	-	-	-
YouTube канал	854	88	2408
Другое (Vk., Однокласн. Сap.lif)	6853	1460	34058
Барлығы	42637	9689	267095

ОКЖ кітапханалары Вконтакте, Одноклассники, Твиттер, Майл.ру, Facebook, Instagram және т. б. әлеуметтік желілерде аккаунттар құрды. Бүгін ОКЖ кітапханаларының беттеріне жазылушылар: ВКонтакте – 6382 (2022 ж. – 6238) жазылушылар, Инстаграм – 17622 (16335 – 2022 ж.), Одноклассники – 268 (2022ж. - 266), Facebook - 17181 (2022 – 15224), олардың саны күн сайын артып келеді. Қарағанды қ. ОКЖ Youtube каналында – 670 (507 – 2022 ж.) жазылушы, 483 бейне, Кітап - асыл қазына! – 123 жазылушы, "Соучастие в судьбе" арнасында - 67 жазылушы, "Минувших лет живая память" арнасында - 27 қолданушы.

Кітапханалардың әлеуметтік желілерінде кітапхана өткізген іс-шаралар туралы ақпарат, оқиғалар туралы хабарландырулар орналастырылады, пайдаланушылардың сұраныстары, жаңа әдебиеттер тізімдері, жылдың әдеби оқиғалары туралы ақпарат, қатты оқулар, онлайн-ұсынымдар, бейне-сабақтар, бейне-консультациялар, ZOOM платформасындағы онлайн-іс-шаралар, тілдерді дамыту жөніндегі посттар, естелік және атаулы және әдеби күндер, жарнамалық бейнероликтер жарияланады, виртуалды экскурсиялар және т. б. өткізіледі. Оқырмандармен, "Сұлтан" және "Өнерлі бала" клубының мүшелерімен жеке және топтық жұмыс жандандырылды. Оқырмандар әлеуметтік желілер арқылы келесі сабақтардың тақырыптарын белсенді талқылайды, өз идеяларын ұсынады.

«Менің елім - Қазақстан» қалалық байқауын, «Әлем таныған Мағжан» конкурсын өткізуге байланысты оқырмандармен жеке және топтық жұмыс жанданды. Оқырмандарды байқаудың негізгі ережелері мен шарттарымен таныстыру мақсатында әлеуметтік желілерде афишалар дайындалды. Әлеуметтік желелердің беттің жұмыс сапасы бойынша жүйелі түрде жұмыс жүргізілуде, жаңа технологиялар, бағдарламалар игерілуде.

Кітапханаларды компьютерлендіру және техникалық жаңғырту

	Компьютерлер		
	Барлығы	Оның ішінде	
		стационарлық	жеке
Жыл басында құрайды	66	47	19
Осы жылы түскені	-	9	-
Осы жылы есептен шығарылғаны	-	-	-
Жыл соңына құрайды	75	56	19

ОКЖ 21 кітапханасының 01.01.2024 ж. дербес компьютерлерде барлық кітапханалар бар, олардың барлығы Интернетке қосылған. 2023 жылы компьютерлік парк жаңартылып, 9 моноблок сатып алынды.

Кітапханаларды интернеттендіру

Құрылымдық бөлімшелер	Технология	Wi-Fi бар (кітапханалар саны)	Ғаламторға қол жеткізудің болмауы	
			қаражат жоқ	Техникалық мүмкіндіктер жоқ
барлығы	21	24	-	-
ОҚК	iD Net	4	-	-
Филиал №1б.	Megaline	1	-	-
Филиал №5б.	Megaline	1	-	-
Филиал №11б.	iD Net	1	-	-
Филиал №12б.	iD Net	1	-	-
Филиал №15б.	iD Net	1	-	-
Филиал №4	Megaline	1	-	-
Филиал №6	Megaline	1	-	-
Филиал №7	Megaline	1	-	-
Филиал №8	iD Net	1	-	-
Филиал №11	Megaline	1	-	-
Филиал №14	iD Net	1	-	-
Филиал №15	iD Net	1	-	-
Филиал №16	iD Net	3	-	-
Филиал №22	iD Net	1	-	-
Филиал №23	iD Net	1	-	-
Филиал №27	iD Net	1	-	-
Филиал №29	Megaline	2	-	-
Филиал №31	Megaline	1	-	-
Филиал №1ж.	iD Net	1	-	-
Филиал №2ж.	iD Net	1	-	-

Интернетке қол жетімділікті қамтамасыз ету iD net желісі арқылы жүзеге асырылды – 13 кітапхана, Megaline желісі 20 Мб/сек жылдамдықпен 8 кітапхана. Пайдаланушылардың жайлы болуы мақсатында 21 кітапханада Сымсыз байланыс технологиялары (wi-fi) бойынша Интернет желісіне тегін қолжетімділік берілді.

ОКЖ-де желілік инфрақұрылымды ұйымдастыру

М. Әуезов атындағы ОҚК-да Интернет желісіне қосылған 1 жергілікті желі жұмыс істейді. Жергілікті желіге 10 компьютер біріктірілген, олардың барлығы web-RABIS бағдарламасымен жұмыс істейді. Қосу технологиясы кабельді.

ОКЖ атауы	Локалды желі	Локалды желідегі ДК саны
М.Әуезов атындағы ОҚК	1	10

Кітапхана процестерін автоматтандыру

Бүгінгі таңда кітапханалық қызмет көрсету сапасы көбінесе компьютерлік парктің жағдайына, жергілікті есептеу желісінің және Интернетке қол жетімділіктің жоғары жылдамдықты желілерінің болуына, электрондық ақпарат тасымалдағыштарда қалыптасқан қорға, уақтылы жаңартылатын библиографиялық және толық мәтінді дерекқорларға байланысты. Автоматтандырылған технологияларды пайдаланатын Қарағанды қ. ОКЖ кітапханаларының саны:

– электрондық каталогты өңдеу және жүргізу - барлық кітапханалар. ОКЖ барлық кітапханалары Web-РАБИС жұмысында пайдаланады. Web-РАБИС бағдарламасы ОКЖ-нің барлық 21 кітапханасын бірыңғай компьютерлік желіге біріктірді және өз ресурстарын кітапхана қабырғасында ғана емес, Интернетте де ұсынуға мүмкіндігі бар. Web-РАБИС бағдарламасында "Каталогизатор" және "Жинақтау" модульдерінде түсімдерді өңдеу және ЭК жүргізіледі. Кітапхана қорын есепке алу (қорларды есепке алу) – Web-РАБИС бағдарламасында жүргізіледі.

Қорытындылар:

Кітапханалардағы кітапхана процестерін автоматтандыру жағдайы материалдық-техникалық базаны одан әрі нығайтуды, жетілдіру мен жаңартуды, сондай-ақ жоғары білікті техникалық кадрларды қажет етеді. Ақпараттық технологиялар саласындағы мамандардың созылмалы жетіспеушілігіне, жосықсыз жеткізушілердің арқасында қажетті компьютерлік техника мен бағдарламалық қамтамасыз етуді сатып алу проблемаларын жедел шеше алмауына қарамастан, ОКЖ кітапханалары тұрғындарға ақпаратқа қол жеткізу үшін оларға байланысты барлық нәрсені жасайды - білікті, жедел және мүмкіндігінше толық. Қарағанды қаласының ОКЖ кітапханалары интернет-кеңістікті белсенді игеруде - әлеуметтік желілерде өз беттері мен топтарын құруда, жүргізеді.

V. Кітапханалардың өлкетану қызметі.

Құжаттарды цифрлау бойынша жұмыс.

Өлкетану "Өз Отанына деген сүйіспеншілік – бұл өз қаласына, жеріне, мәдениет ескерткіштеріне деген сүйіспеншілік, өз тарихындағы мақтаныш" екенін түсінуге мүмкіндік береді.

Мақсаты – кітапхана пайдаланушылары үшін өлкетану құжаттарын жинақтау мен сақтаудың кешенді ақпараттық жүйесін құру, өлкетану ақпараттарының насихатталуы мен сақталуын қамтамасыз ету, жастардың бойында туған өлке тарихына деген қызығушылықты қолдау және дамыту.

Міндеті: Мемлекет бағдармаларын насихаттап, бағдарламаға сай жұмыс жүргізу. Оқырманды ақпаратпен қамтамасыз ету, оқырмандардың сұраныс-тілегін қанағаттандыру. Оқырмандардың рухани мәдениеттілігін арттырып, өлке тарихын зерттеуге ұлттық сана сезімін ояту.

Қарағанды қаласының ОКЖ кітапханалары қаламыздың, өлкенің дамуына үлес қосқан адамдардың, ақындардың, жазушылардың шығармашылық мұрасын зерттеу бойынша іздеу жұмыстарын жүргізеді. Бүгінде ОКЖ-ның Ютуб арнасында "Әуезов әлемі" тележобасы, "Өлке тұлғалары", "Тарих және уақыт" сияқты тарихи бағыттағы, шығармашылық және мәдени мұраны зерттеу, көпшілікке тарату бойынша жобалар жұмыс істейді. Сонымен қатар «Қарымды қаламгер», «Замандас» клубтары жұмыс атқарады.

Қарағанды қаласының ОКЖ кітапханалары өлкетанушылармен, мұражайлармен, театрлармен, композиторлармен, жергілікті жазушылармен, ақындармен, қоғам қайраткерлермен, Қазақстан халқы Ассамблеясымен, жастар ресурстық орталығымен, Қарағанды қаласының Дін істері бөлімімен, Қарағанды облыстық ғылыми-техникалық құжаттама жөніндегі архивімен, «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығы, Қазақстан Республикасы Ұлттық Ұлан «Орталық» өңірлік қолбасшылығы 6505 әскери бөлімі, «Өрлеу «БАҰО» АҚ филиалы Қарағанды облысы кәсіби даму институты, «Bolashaq» Академиясы, Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды Университеті, Тәттімбет атындағы Қарағанды өнер колледжі және басқа да ұйымдармен бірлесіп жұмыс атқарады.

ОКЖ кітапханалары Бұқаралық ақпарат құралдарымен тығыз байланыс орнатуға ұмтылуда.

Кітапханалар туралы ақпараттар жергілікті Бұқаралық ақпарат құралдары мен мерзімді басылымдар беттерінде жарияланған.

- 2023 жылы кітапхана туралы ақпарат "5-арна", "1 Қарағанды", "Сарыарқа" телеарнасында ұсынылды. (8) сюжет көрсетілді, (158) қаралым.
- Журнал "Мәдениет", газет "Ortalyq Qazaqstan", "Qaragandy habary" кітапханалар жұмысы туралы (18) мақала ұсынылды.

ОКЖ-нің кітапханалар базасында жобалар әзірленіп іске асырылуда:

- ОКЖ-ның Ютуб арнасында М.Әуезовтың 125 жылдығына "Әуезов әлемі" тележобасының арнасы ашылып, арнаны дамыту бойынша жұмыстар жүргізілді. Онда Мұхтар Әуезовтың шығармашылығын зертеп жүрген тұлғалардың және оқырман студенттердің сұхбаттары, ой-пікірлері, естеліктері бейне роликтері жүктелген.

https://youtu.be/ALhBGKj3kB4?si=Gkq0N_NMKRqLs7uR.

2023 жылы бейне контент жасау және арнаны дамыту бойынша жұмыстар жүргізілді. Арнада екі жылда 22 бейне орналастырылды, (672) қаралым тіркелді.

"Өлке тұлғалары" кітапханалық тележобасы аясындағы іс-шаралар:

Мақсаты: Қарағанды облысының дамуына елеулі үлес қосқан танымал тұлғалармен кездесу, ақын жазушыларының шығармаларын насихаттау, таныстыру.

Қызықты кездесулер өткізілді солардың бірі меценат, заң ғылымдарының докторы, профессор, Құрмет ордендерінің иегері, Парасат, "Қарағанды қаласының" Құрметті азаматы Б.Ж.Жүнісовпен, ҚР Мәдениет қайраткері, құрметті спорт қызметкері, "Ғажайыптар әлемі" кітабының авторы, «Батыр шапағаты» медалінің иегері А.І.Шуланбаевпен, профессор С.С.Қонтаевпен, ақын-жазушы, ұстаз Сұлтан Дәулетханұлымен кездесулер өтті. Ғалым, Жамбыл Ақылбаевтың 85 жылдығына орай дөңгелек үстел өтті. Сонымен қатар тарих ғылымдарының докторы, профессоры Т.Ә.Әлімбаевтың «Қоғам және тарих» атты кітабының тұсаукесері өтті.

Бұл іс-шарада оқырмандар жергілікті танымал адамдардың шығармаларымен танысты. Қамту-135 адам.

"Тарих және уақыт" өлкетану жобасы аясында ОКЖ-ның кітапхана қызметкерлері үшін өлкетану бөлімі экскурсиялар ұйымдастырды:

Мақсаты: Саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу, өз елінің тарихын зерттеуге деген қызығушылықты арттыру.

Осы жоба аясында М.О.Әуезов ат. орталық қалалық кітапханада Қарағанды облыстық тарихи-өлкетану мұражайының қатысуымен кездесу кеш, Қарағанды облыстық бейнелеу өнері мұражайы мен бірлесіп тақырыптық кездесу өтті. Саяси қуғын-сүргін және тоталитаризм құрбандарының «АЛЖИР» мемориалды-мұражай кешеніне кітапхана қызметкерлері кездесуге барды.

Ондағы мақсат ұлы тұлғалардың өмір жолы және басқа деректері туралы мағлұматтар жинау. Қамту-75 адам.

ОКЖ- кітапханасында өткен ең ауқымды іс-шаралардың бірі:

Қарағанды қ. ОКЖ-де қазақтың заңғар жазушысы, ғұлама ғалым «Мұхтар Әуезов мұрасы - ұлт қазынасы» атты үшінші конференция өтті. Сонымен қатар мифолог, түркітанушы, географ, тарихшы, ғалым-зерттеуші С. Кондыбайдың туғанына 55 жыл толу аясында Маңғыстау облысы, Ақтау қаласы, С. Кондыбаев атындағы №22 мектеп-гимназиясымен бірлесіп онлайн/офлайн форматта конференция өткізілді. №4 кітапхана-филиалында оқырман конференциясы өткізілді. Шараға «АТОМ» халықаралық антиядролық қозғалысының мүшесі, «Қара орамал» кітабына иллюстрациялар салған қылқалам шебері - Кәріпбек Күйіков қатысты. Қарағанды қ. ОКЖ-ның өлкетану бөлімімен №1 балаларға қызмет көрсету кітапхана-филиалы ақын Мағжан Жұмабаевтың 130 жылдығына орай ұйымдастырылған «Әлем таныған Мағжан...» атты ақынның өлеңдерін жатқа оқу байқауы өтті. Сондай-ақ Қарағанды қ. М.О.Әуезов ат. орталық кітапханада 14 наурыз Амал күнін мерекелеу мақсатында театрландырылған көрініс ұйымдастырылды, «Замандас» клубының мүшелерімен Мұқан Төлебаевтың туғанына 110 жыл толуына орай кездесу кеші өтті. Ұлттық қолөнер мектебінің негізін қалаушы, қарағандылық кәсіпкер Ермекова Дәмелі Серікқызымен, Филармония ардагері, домбырашы Игенбеков Тұңғышбаймен шеберлік сабағы өтті. «Менің жас кезімдегі Қарағанды» атты ретро стильде кітапхана түні, Күйші-композитор Құрманғазы Сағырбайұлының туғанына 200 жыл толуына орай «Замандас» клубының мүшелерімен, «Оқутан» кітап дүкенінде белгілі ғалым, алаштанушы Тұрсын Жұртбаймен кездесу, ақиық ақын, Сәкен Сейфуллиннің «Қызыл ат» поэмасына 90 жыл толуына орай кітап талқылау өтті. №31 кітапхана-филиалында қоғам қайраткері, «Алаш» партиясы көшбасшыларының бірі Әлихан Бөкейхановтың туған күніне орай кездесу кеші өтті. Абай Құнанбайұлының туған күніне орай Қарағанды қ. ОКЖ қызметкерлері Абай ескерткішінің жанында қала жұртшылығының қатысуымен мерекелік шара өткізді. М.О.Әуезов ат.орталық қалалық кітапхана мен Қарағанды Медицина университетінде Шәкәрім Құдайбердіұлының 165 жылдық мерейтойына арналған республикалық танымдық-сазды кеші, №1 жасөспірімдерге қызмет көрсету кітапхана-филиалында Мартбек Мамраевтің туғанына 115 жыл толуына орай ерлік сабағы өткізілді. Іс-шарада Мартбек Мамраевтың қызы Клара Мартбекқызы әкесі туралы естеліктерімен бөлісті, сондай-ақ №1 жасөспірімдерге қызмет көрсету кітапхан

а-филиалында Ғабит Мүсіреповтің "Оянған өлке" романына 70 жыл толуына орай кітап талдауы, №12 балаларға қызмет көрсету кітапхана-филиалда №14 мектеп-гимназиясының 10-сынып оқушыларымен жазушысы Сәбит Мұқановтың "Ботагөз" романы, №8 кітапхана-филиалында №74 ЖОББМ-тің 9-оқушыларына Мұхтар Әуезовтың «Көксерек» әңгімесіне 95 жыл толуына орай кітап талдауы өтті. №1 балаларға қызмет көрсету кітапхана-филиалында Бұқар жырау Қалқаманұлының 355 жылдығына орай ұйымдастырылған, №11 кітапхана-филиалда қазақ әншісі Әміре Қашаубаевтың 135 жылдығына арналған әдеби-сазды кештері өтті. №16 кітапхана-филиалында «Даму КЕҢІСТІГІ» коворкинг орталығында №18 ЖББОМ -тің 5-сынып оқушыларына әдеби сағат өтті.

2022 жылы өлкетану бөлімі байқаулар өткізумен ерекшеленсе, биыл мерейтой иелері бойынша балалар мен жасөспірімдердің қатысуымен кітап талқылау, кездесу кештер, көптеген шығармашылық іс-шаралар өткізілді. Қамту- 558.

ОКЖ кітапханасы мен филиал кітапханаларында жергілікті жазушылардың шығармашылығы белсенді насихатталуда:

Солардың бірі Республика күніне орай М.О.Әуезов ат. орталық қалалық кітапханасында ақын, журналист, Қазақстан жазушылар одағы Қарағанды облыстық филиалының директоры Жанат Жаңқашұлы мен ақын, Қазақстан жазушылар одағының мүшесі, «Ortalyq Qazaqstan» газетінің тілшісі Ерік Нарынмен, №29 кітапхана-филиалында ақын, «Ortalyq Qazaqstan» газетінің мәдениет, руханият, әдебиет бөлімінің меңгерушісі Жәлел Қуандықұлымен, №12 балаларға қызмет көрсететін кітапхана-филиалында Балалар кітабы апталығы аясында «Армашка» балабақшасының ересек тобының бүлдіршіндері үшін қарағандылық балалар жазушысы Илья Воронковпен кездесу кештері өтті.

Кездесулеріміздің арқасында оқырмандарымыз жергілікті ақындар мен жазушылардың шығармаларына көбірек қызығушылық танытты. Қамту-129 адам, 38 кітап берілді.

2023 жылы (56) іс-шара өтті, оның ішінде кітапхана-филиалдарымен бірге 30 шара өтті. Биылғы жылғы мерейгер кітаптар бойынша шығармаларды талқылау өткізілді. Бұл шаралардың нәтижесінде кітапханаға (684) оқырман жазылып, адам қамтылды.

Жыл сайын орта есеппен өлкетану басылымдарының 200-300 атауы түседі, оның 1/3-і қазақ тілінде.

"Іскерлік әдебиет", "Атамұра" қорын толықтыру көздері, сыйлық ретінде кітаптар сатып алу.

Мерзімді басылымдар: "Индустриальная Караганда", "Ortalyq Qazaqstan", "Qaragandy habary".

Көрсеткіштер	2021	2022	2023
Өлкетану қорының көлемі (дана)	14272	14332	14266
Жаңа құжаттар саны	168	49	64
Оның ішінде, кітаптар	161	43	57
Мерзімді басылымдар	7	6	7

ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚ КЛУБТАРЫ

Кітапхана атауы	Клуб атауы	Бағыт	Жас санаты	Қатысушылар саны (мүшелері)
ОКЖ	«Қарымды қаламгер»	Поэзия клубы	16-25 жас	10
ОКЖ	«Замандас»	Егде жастағы адамдардың мәдени демалыс клубы	50 және одан жоғары	15
Филиал №11д.	«Шаңырақ»	Тарихи-өлкетану клубы	10-12 жас	10

ЖОБАЛАР

Кітапхана атауы	жобаның атауы	Жобаны іске асыру мерзімі	Жобаның мақсаты мен міндеттері	жобаның орындалуы мен нәтижелері
ОКЖ (Өлкетану бөлімі)	«Өлке тұлғалары»	2020-2023	Жергілікті жазушылар мен ақындардың шығармашылығын насихаттау	Кітапханада Өлкетану бойынша деректер банкі жинақталған, оған көптеген жинақтаушы қалталар, альбомдар, фотосуреттер, суреттер кіреді іс-шаралар өткізіліп, виртуалды экскурсиялар, слайд-презентациялар жасалады, кітап көрмелері және тағы басқалар. Биыл М. О. Әуезов залы, ашылды. Жоба аясында 12 іс-шара өткізілді
ОКЖ	«Тарих және уақыт»	2019-2023	Өлке тарихын насихаттау	Жоба аясында 6 іс-шара өткізілді

Құжаттарды цифрландыру бойынша жұмыс

Кітапханалар – белсенді дамып келе жатқан үлкен ақпараттық кеңістіктің бөлігі. Бүгінгі таңда біз электронды қорсыз, қашықтағы пайдаланушыларсыз, технологиялық процестерді автоматтандырусыз, интернет-технологияларсыз жасай алмаймыз. Сондықтан бүгінде құжаттарды цифрландыру кітапханалар қызметінің таныс және міндетті түріне айналууда. ОКЖ кітапханалары «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасын және «Қарағанды облысы кітапханаларының өлкетану құжаттары қорының сақталуы» жобасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары аясында жұмысын жалғастырды. Бұдан басқа, Қарағанды қаласының ОКЖ «Бірыңғай электрондық кітапхана» құру» жол картасын орындау бойынша іс-қимыл жоспары бойынша жұмыс істейді.

Цифрландырумен М. О. Әуезов атындағы ОҚК-ның ақпараттық-библиографиялық бөлімі және 20 кітапхана-филиал айналысады.

Қазіргі уақытта Қарағанды қаласының ОКЖ 39195 бетте 3686 құжатты цифрландырды. Цифрланған құжаттар, олардың көпшілігі мерзімді басылымдардағы мақалалар, электронды каталогқа байланған. Цифрландырылған құжаттардың көлемі 2023 жылы 571,2 Мб құрайды. Есепті кезеңде ОКЖ кітапханалары 26 кітапты цифрландырды, оның ішінде 17 кітап қазақ тілінде. Сонымен қатар, 2023 жылы 295 газет және 3 журнал мақалалар цифрландырылды, цифрланған беттердің жалпы саны 4970 болды.

2023 жылы ОКЖ кітапханалары келесі қарағандылық авторлармен және олардың құқық иеленушілерімен 24 авторлық шарт жасасты. Олар: Аксункарулы С., Төлеу Е., Хорашев Ж.Т., Әлиакпаров М., Игенбеков Т., Кенесбеков Е., Пономаренко Е., Могильницкая Е., Жантасов А. және т.б., кітаптар кітапхана сайтында қойылған.

ОКЖ қызметкерлері «Кіші Отан – Қарағанды Сұрыптау» (ф.4) – 2 мақала, «Қарағанды суретшілері» (ф.12б.) – 8 мақала, «Карлаг: Барлығына арналған тарих» (ф.16) – 6 мақала, «Қарағандының құрметті азаматтары» - 8 мақала, «БАҚ-тағы кітапхана» - 82 мақала,

«Қарағанды облысының қалалары» - 7 мақала, «Қарағанды көмір бассейні» (М. Әуезов атындағы ОҚК) – 19 мақала, «Қарағандылықтар – Ұлы Отан соғысының қатысушылары» (ф.1ж.) – 13 мақала.

цифрланды	Барлық цифрланған құжаттар		Оның ішіндегі беттер	
	2023 ж. / оның іш.қаз.т.	Барлық жылдарда / оның іш.қаз.т.	2023 ж. / оның іш.қаз.т.	Барлық жылдар
Барлығы (көлемі)	324/136	3686/1301	4970/2967	39195/22774
Газет мақалалары	295/117	3196/1146	295/117	3723/1181
Журнал мақалалары	3/2	206/23	19/8	425/82
Кітаптан мақалалар	-	81/17	-	849/218
Толық кітаптар	26/17	203/115	4656/2842	34198/21293

Кітап қорын цифрландыру бойынша

Кітап қоры		Оның ішінде атаулар бойынша					
		сирек кітаптар, қолжазбалар		оның ішінде өлкетану бойынша кітап қоры		оның ішінде қазақстандық мазмұндағы кітаптар	
барлығы	барлығы цифрланды	барлығы	Барлығы цифрланды	барлығы	барлығы цифрланды	барлығы	барлығы цифрланды
360292	203	74	-	14266	192	185695	11

VI. ПАЙДАЛАНУШЫЛАРҒА АНЫҚТАМАЛЫҚ-БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ ЖӘНЕ АҚПАРАТТЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ Ақпараттық қызмет көрсету

Қарағанды қаласының ОКЖ кітапханаларында дәстүрлі түрде көпшілік, топтық және жеке ақпараттандыру түрінде сараланған қызмет көрсетуге көп көңіл бөлінеді.

а) көпшілік ақпараттандыру

2023 жылы көпшілік библиографиялық ақпараттандыру белсенді жүргізілді. Барлық кітапханаларда ақпараттық стендтерде, «Ақпараттық бұрыш», «Кітап сөресіндегі жаңалықтар», «Оқырмандарға арналған ақпарат», «Баланы кітаппен достастырыңыз» ақпараттық бұрыштарында кітапханалардың қызметін жарнамалайтын оқырманға қажетті ақпарат қойылды. Оларда кітапхана қызметтері, ресурстар, кітапхана жаңалықтары және әдебиеттің жаңалықтары туралы ақпарат орналастырылған. ОКЖ кітапханалары сайтты жүргізеді /www.csmb.kz/ электрондық каталог мүмкіндіктерінен басқа, пайдаланушыларға библиографиялық ақпараттың әртүрлі түрлерін ұсынатын әлеуметтік медиа беттері. Әдебиеттің жаңалықтары, тақырыптық ұсыныс тізімдері, шолулар туралы ақпарат үнемі орналастырылады, маңызды және мерейтойлық күндерге материалдар келтіріледі және т. б. Жыл бойы қала ұйымдары (№25, 30, 52, 41 ОМ, № 4 интернат,

"Гиппократ" клиникасы, "Балдырған", "Ақжарқын" "Одарешка" балабақшасы, "Сұлтан", "Өнерлі бала" клубының мүшелері) мессенджерлер арқылы жаңа әдебиеттің түсуі туралы және іс-шараларды өткізу туралы ескертілді.

Жаңа түсімдер туралы ақпараттық бюллетеньдер мен тізімдер әлі де танымал. Бюллетеньдер электронды түрде мектептердің, балабақшалардың және басқа ұйымдардың электрондық пошталарына таратылады. Жалпы алғанда, жыл ішінде жалпы мазмұндағы жаңа түсімдердің 57 ақпараттық бюллетені, 5 тақырыптық бюллетень және 22 ақпараттық тізім шығарылды. Кейбір бюллетень тақырыптары: «Сүйікті кітаптарыңыздың мейрімді әлемі», «Мен кітаппен әлемді ашамын», «Табысты адамдар оқитын кітаптар» және т.б.

Кітап көрмелерінің көрнекілігі мен өзектілігі кітапханалардың оң имиджін қалыптастыруға, оқуға деген қызығушылықты қалыптастыруға ықпал етеді. Дәстүр бойынша кітапханаларда тұрақты негізде көрмелер-жаңа түсімдерді қарау жұмыс істейді. Жыл бойына көрмелер әр түрлі болды, көрмелер, понорамалық көрмелер, ақпарат көрмелері, мысалы, «Жақсы кітаппен достасыңыз», «Кітап сөрелерінің қазыналары», «Оқылмаған кітаптар елі», «Кітап беттерінен әлемге» және т.б.

Жыл бойы Ақпарат күндері (17), кезеңдік күндер (2) әдебиеттің жаңа түсімдері мен білімнің әртүрлі салалары бойынша кезеңділіктер өткізілді: «Ақпарат ағынындағы жиек», «Кітаптардан конфетти: жаңа әдебиет беттерінде», «Кітапхана даңғылы» және т.б.

Әңгіме - ақпараттар, ақпараттық сағаттар, информиналар ұйымдастырылды (18): «Полимаатқа арналған энциклопедиялар», «Білім еліне кітаппен», «Достар, сіз журналдарды оқу қаншалықты қызықты екенін білесіз бе», «Кітап беттерінен әлемге» және т.б.

Әдебиет қаралымдар (26), әдебиет шолулары (23) дайындалды. Әлеуметтік желілер беттерінде кітап экспресстері дайындалып, қойылды. Сонымен қатар, дайджесттер, құралдар, брошюралар, бетбелгілер, парақшалар, плакаттар, хабарландырулар, жадынамалар (дәстүрлі және электронды), ұсыныстық тізімдер дайындалды.

«Орталық Қазақстан», «Индустриальная Караганда», «Дружные ребята» газеттерінің беттерінде ОКЖ кітапханаларында өткізілген бұқаралық іс-шаралар туралы ақпарат жарияланады.

б) Топтық ақпараттандыру:

Топтық ақпараттандыру білімнің белгілі бір саласы бойынша әдебиеттердің ұсынымдық тізімдері түрінде, жаңа жоғары мамандандырылған құжаттық ақпарат көздерінің түсуіне қарай жүзеге асырылды. Сонымен қатар, топтық ақпараттандыру мақсатында ОКЖ кітапханаларында тақырыптық картотекалар жүргізіледі, әдебиеттерді қарау рәсімделеді. Топтық ақпараттандыру абоненттерінің арасында мектеп, балабақша мамандары, медицина қызметкерлері, мәдениет қызметкерлері бар.

Топтық ақпараттандыруда: № 52, 88, 41,75,25,82,33,36 ОМ, Қазыбек би ауданының әлеуметтік қорғау бөлімі, ҚарМТУ, ҚарМУ, «Айсұлу», «Балауса», «Аққу», «Таңшолпан» б/б оқытушылар құрамы, «Қазақстан темір жолы ұлттық компаниясы – Қарағанды тасымалдау бөлімшесі» акционерлік қоғамының филиалы, облыстық мұрағат, «№1 емхана» КМҚК, №9 КТМ, мүгедектер үйі, медициналық колледж, «Жұлдыз» аула клубы, «Гиппократ» клиникасы, «Бастау» заманауи білім беру мектебі, «Ақжарқын» б/б, «Одарешка» б/б және т. б.

Топтық ақпараттандыруда 68 абонент бар. Олар үшін маман күндері өткізілді (3), кітап көрмелері рәсімделді (4), әдебиеттерге шолулар дайындалды және өткізілді (8). Жыл бойы ОКЖ кітапханалары "сұрау-Жауап" (52) режимінде әдебиеттердің тақырыптық таңдауларын жасады, ақпараттық тізімдер дайындалды (21).

в) Жеке ақпараттандыру

Жеке ақпараттандыру кітапхана пайдаланушыларының кітапхана қызметтеріне қажеттіліктерін қанағаттандыруға және дамытуға бағытталған. 2023 жылы ОКЖ кітапханаларында жеке ақпараттандырудың 69 абоненті болды.

Ақпараттандырудың жеке абоненттері – қызметкерлер, оқытушылар, балабақша қызметкерлері, орта мектеп оқушылары, студенттер.

Абоненттер жеке, телефон және электрондық пошта арқылы жаңа әдебиеттер мен мерзімді басылымдардың түсуі, көрме-жаңалықтарды қарау және т.б. туралы ақпарат алды.

Кітапханалық-ақпараттық қызметті талдау келесі қорытындылар жасауға мүмкіндік береді. Есепті жылы барлық негізгі бағыттар бойынша жұмыс жалғасты. Сандық көрсеткіштер бойынша ол іс жүзінде өткен жылдың деңгейінде қалды, бұл Интернет тарапынан бәсекелестік жағдайында мақтауға тұрарлық. Кітапхана жұмысында ақпарат берудің әртүрлі инновациялық формалары қолданылды.

Көрсеткіштер	Іс-шаралар саны
Ақпарат күндері	17
Маман күндері	3
Библиографиялық құралдар	21
Кітапхана-библиографиялық сабақтар	44

Оқырмандарға қызмет көрсетудегі электрондық қызметтер

Электрондық анықтамалық қызмет желілік ортада қашықтағы пайдаланушыларға анықтамалық қызмет көрсетудің дамып келе жатқан түрлерінің бірі болып қала береді. Кітапханалар мен кітапхана қызметтерін насихаттауда маңызды орын сайттарға беріледі. Мәселен, ОКЖ сайтында "кітапхана қорын бірге қалыптастырамыз" қорын қалыптастыру бойынша жаңа сервис және "кітапты ұзарту" кітабын ұзарту сервисі жұмысын жалғастырды.

Виртуалды анықтама

ОКЖ кітапханаларында анықтамалық-библиографиялық қызмет телефон, электрондық пошта, әлеуметтік желілер арқылы, сондай-ақ «Виртуалды анықтама» қызметі арқылы жүзеге асырылады. Қашықтағы пайдаланушыларға (телефон, пошта, виртуалды анықтама жүйесі, электрондық пошта, пайдаланушылардың әлеуметтік желілердегі аккаунттарына) берілген анықтамалар, консультациялар саны 2022 жылмен салыстырғанда 38 анықтамаға (2022 жылы 35 анықтама) дейін айтарлықтай өсті.

Ең қызықты сұраулар: «1937 жылы қуғын-сүргінге ұшырағандардың тізімдері», «Қарағандының монументалды өнері», «Дөскей Әлімбаев», «Интерьердің архитектуралық шешімі» т. б.

Құжаттарды электронды жеткізу

2023 жылы ОКЖ кітапханаларының көпшілігі өз жұмысында ҚЭЖ қызметтерін әртүрлі дәрежеде пайдаланды. ҚЭЖ пайдаланушылары негізінен студенттер, білім беру, мәдениет саласының мамандары болды. Сұраулардың негізгі мақсаты оқу процесіне көмектесу. Есепті жылы 22 сұрау орындалды. Қалалық анықтамалық, ақпараттық орталық ретінде АБҚ имиджін қалыптастыру мақсатында пайдаланушыларды кітапхана сайтында және әлеуметтік желілерде АБҚ қызметтері туралы ақпараттандыру жандандырылды. Ұжымдық және жеке абоненттер құжаттардың түпнұсқаларына, олардың электрондық көшірмелеріне, ксерокөшірмелеріне тапсырыс берді. Абоненттерге 14 электрондық көшірме берілді. 19 құжат сканерленді (27 бет).

Кітапханалардың толық мәтінді мәліметтер базасын құруы

Қазіргі уақытта кітапхана сайтында "Қарағанды – ғарыш айлағы", "Ауған. 1979-1989» ДБ қойылған. ДБ көлемі 29,26 Мб құрайды. 2023 жылы 23 мақаламен толықтырылды (2022 жылы - 29).

Электрондық тақырыптық папкаларды материалдармен толықтыру жұмыстары жалғасуда. №1ж. кітапхана "Ұлы Отан соғысына қатысушы қарағандылықтар" атты электронды папкасын толықтыру жұмысын жалғастырды. 2023 жылы папка 4 мақаламен толықтырылды. Көлімі 1,2 Мб. "Қарағанды суретшілері" электрондық папкасы (ф.12б.) 3 материалмен толықтырылады, көлемі – 0,54 МБ. "Қарлаг: Барлығына арналған тарих" (ф.16) 2 мақаламен толықтырылды, көлемі – 0,12 МБ, "Қарағандының құрметті азаматтары", "БАҚ-тағы кітапхана", "Қарағанды облысының қалалары", "Қарағанды көмір бассейні" (ОҚК).М. Әуезов) - 39 мақаламен толықтырылды, көлемі 30,1 МБ құрады.

Электрондық каталог құру бойынша жұмыс

Электрондық каталогты құру өз жұмысын 2023 жылы жалғастырды. 2022 жылдың соңында Web-РАБИС автоматтандырылған жүйесі сатып алынды, ол 2023 жылы Қарағанды қаласының ОҚЖ барлық кітапханаларында енгізілді. Кітапхана фойесінде оқырмандар мен пайдаланушылар кітапхана сайтында көрсетілген онлайн каталогты пайдалана алады.

01.01.2024 ж. өзінің электрондық каталогында 65549 электрондық жазба бар. Электрондық каталог көлемі 2023 жылы 2008 жазбаға өсті. "Кітаптар" ЭК-де 792 библиографиялық жазба, "СД" ЭК-де 4 жазба, "Е-кітаптар" ЭК-де 4 жазба және "Мақалалар" ЭК-де 1208 библиографиялық жазба енгізілді.

Әдебиеттердің жаңа түсімдерін енгізумен және мақалалардың библиографиялық сипаттамасымен қатар ЭК редакциялау жұмыстары жалғасуда. 2023 жылы Web-РАБИС бағдарламасында ЭК түзетіледі, дублет жазбалары өңделеді және жойылады, грамматикалық қателер түзетіледі, іздер анықталады, өрістердің дұрыс толтырылуы тексеріледі. ЭК-де 123 жазба өңделді, 47 дублет жазбасы жойылды.

	01.01.2023 ж. құрайды	2023 жылы енгізілді	01.01.2024 ж. құрайды
«Кітаптар» ЭК	18218	792	19010
«СД» ЭК	103	4	107
«Е-кітап» ЭК	43	4	47
«Мақалалар» ЭК	34912	789	35701
«Өлкетану» ЭК	8440	402	8842
«Экология»	1795	16	1811
«Е-мақалалар» ЭК	30	1	31
«Кәсіби маман»	-	-	-
«Мерзімді басылым» ЭК	-	-	-
«Балалар әдебиеті» ЭК	-	-	-
ОҚК бойынша барлығы	63541	2008	65549

Бөлімге қорытындылар

Есепті жылы барлық негізгі бағыттар бойынша жұмыс жалғасты. Цифрлық көрсеткіштер бойынша ол іс жүзінде өткен жылдың деңгейінде қалды.

Сапалық компонентке келетін болсақ, белгілі бір оң өзгерістер бар. Электрондық каталогтың көлемі сенімді түрде артып келеді. ОКЖ кітапханаларының техникалық жабдықталуы жақсаруда: машиналық парк ұлғайды, барлық кітапханалар Интернет желісіне қосылған, орталық кітапханада жергілікті желі жұмыс істейді, ОКЖ барлық кітапханаларында электрондық пошта бар, барлығында web-Рабис кітапханаларын Автоматтандыру жүйесі орнатылған. Пайдаланушылардың библиографиялық сұраныстары интернетті қолдана отырып жасалады. Сондай-ақ, пайдаланушылар өздері кітапхана сайтына кіріп, өздері үшін пайдалы ақпаратты табады.

ОКЖ кітапханалары АБҚ, БҚ өткізу кезінде ақпарат берудің әртүрлі инновациялық нысандарын пайдаланады. Қарағанды қ. ОКЖ кітапханаларының АБА-сы карточкалық каталогтар мен картотекаларды сақтай отырып, электрондық нысанды көбірек алуда. Кітапханаларда ЭК толтыру жұмыстары жалғасуда.

Қала кітапханалары бұқаралық ақпарат құралдарында (мерзімді баспа, теледидар), әлеуметтік желілерде және кітапхана сайтында өздерін белсенді түрде жарнамалайды. Мұның бәрі кітапханалардың қоғамда өз орнын мықтап иеленуіне, жергілікті қоғамдастық алдында өздерінің беделін арттыруға ықпал етеді.

Жалпы, кітапханаларының ақпараттық-библиографиялық қызмет бойынша жұмысын талдай отырып, ОКЖ кітапханаларының көпшілігінде қызықты, көп қырлы жұмыс жүргізілгенін, пайдаланушыларға ақпараттық-библиографиялық қызметтерді барынша толық ұсынуға, оқырмандардың сұраныстарын қанағаттандыруға тырысқанын атап өткім келеді.

VII. Кітапхана қоғамның ақпараттық-мәдени институты ретінде

Оқу топтарын талдау

Оқырмандар санаты (топтар)	Оқырмандар саны	%
Жұмысшылар	4672	12,09%
Қызметкерлер	5230	13,53%
Кәсіпкерлер	525	1,36%
Жұмыссыздар	620	1,61%
Студенттер	12703	32,86%
Мектеп оқушылары	7020	18,16%
Зейнеткерлер	7404	19,16%
Мүгедектер	85	0,22%
Басқалары	400	1,01%
Барлығы	38659	100%

жұмыссыздар саны да өсті.

Оқу мәдени және ұлттық құндылықтарды түсінудің маңызды элементі, белсенді азаматтық ұстанымды, адамгершілікті, зияткерлік дамуды тәрбиелеу факторы болып табылады. Оқудың жеке тұлғаның даму көзі ретіндегі және оның әлеуметтік қорғалуының факторы ретіндегі рөлі бүкіл әлемде танылған. Ашық ақпараттық кеңістік құру, қолжетімділік, барлығына пайдалы және қызықты болуға дайын болу-біздің кітапхана қызметінің негізгі басымдықтары. Кітапхананың халық арасындағы ағартушылық қызметі әртүрлі әлеуметтік топтарды, оқу мотивтері мен қажеттіліктерін ескере отырып жүргізілді.

Кітапхана білім беруді ақпараттық қолдауда жетекші орын алады: өткен жылдармен салыстырғанда оқушы жастар арасында пайдаланушылар саны артты. Көрнекі көрсеткіштерден студенттер саны артып келе жатқаны анық. Жұмысшылардың, мектеп оқушыларының және басқа оқырмандардың саны өзгеріссіз қалды. Зейнеткерлер саны айтарлықтай өсті. Үй шаруасындағы әйелдер мен

Маркетингтік зерттеулер

№16 кітапхана-филиалында ата-аналарға сауалнама жүргізілді, бұл жұмыстағы жетістіктер мен кемшіліктерді анықтауға, қызмет көрсету тиімділігін арттыру үшін шешімдер қабылдауға мүмкіндік берді. Сауалнама "21 ғасырдағы отбасы және кітапхана" деп аталады. Сауалнамаларды біз мектеп жасына дейінгі баласымен бірге кітапханаға келген ата — аналарға толтыруды ұсындық. Сауалнаманың жауаптары бізге оқырман – бала және оның үйде болатын ортасы туралы түсінік қалыптастыруға, онымен әрі қарай жұмыс істеуді жоспарлауға көмектесті; сауалнаманы толтыру ата-аналар үшін кітаптың және олардың отбасындағы, балалардың дамуындағы оқудың рөлі туралы ойлауға себеп болды.

Зерттеу нәтижелері бойынша келесі қорытындылар жасауға болады:

Біздің оқырмандардың басым көпшілігі біздің кітапханаға барғанды ұнатады.

Мектепке дейінгі жаста оқу басқа бос уақытты өткізуге қарағанда төмен.

Мектеп жасына дейінгі балалардың оқу репертуары ертегілерден, табиғат пен жануарлар туралы әңгімелерден, өлеңдерден тұрады.

Бұл біздің өңірдің және біздің заманымыздың жас оқырманының портреті. Ал біз оны сол қалпында қабылдауымыз керек. Оқырманымыз кітапханадан шыққаннан кейін аз да болса мейірімді, адамгершілігі мол, кемелденуі үшін бәрін жасау. Ал мұның барлығына кітап және ең алдымен көркем әдебиет арқылы қол жеткізіледі. Талдау негізінде балалармен жұмыс сапасын арттыру, сол арқылы балалардың оқу дағдарысын еңсеру бойынша нақты ұсыныстар жасалды.

№14 кітапхана-филиалында «ЖАСТАР ҮШІН БАСЫМДЫҚ ОҚУ» тақырыбында оқу талдауы өткізілді. Талдау мақсаты: жас оқырмандардың қалаулы қызығушылықтарын анықтау, осы ортада кітап оқуға ықпал ету, сұраныстарды қанағаттандыру мақсатында әдебиетті кеңінен насихаттау.

Оқырмандардың әлеуметтік портреті:

- * жоғары сынып оқушылары – 15
- * колледж студенттері – 20
- * университет студенттері – 15
- * басқалары - 5

Жалпы нысандар – 55

Келу саны – 542

Кітап таралымы – 863

Бұл топтағы әрбір оқырман жылына орта есеппен кітапханаға 7-8 рет келсе, бір адамға берілетін кітап саны 11-12 кітапты құрады.

Жылдағы ақпараттық басылымдардың шығарылымы 962 дананы құрады.

Пішіндерді, бақылаулар мен әңгімелер бойынша талдаулар нәтижесінде жас оқырмандар өздерінің негізгі пәндеріне байланысты жүгінеді деп қорытынды жасауға болады. Кітап оқу мотивтерінің ішінде әуесқойлық оқу басым болады: кітапқа қызығушылық, кітаппен бос уақытын өткізу, ой-өрісін кеңейту; кітаптар олардың арнайы ақпараттық қажеттіліктерін қанағаттандырады және жаңа білім алуға көмектеседі.

Бұл ретте филиал кітапханаларында мынадай жұмыстар атқарылды:

- «Оқу: жастардың көзқарасы» сауалнамасы (1 ж ф);
- «Кітапхана оқырмандар көзімен» сауалнамасы (8 ф);
- «Менің әдеби жаңалығым» блиц-сауалнама (15 ф);
- «Қазіргі кітапханадағы қазақ классикалық әдебиеті» (7 ф) оқырмандық формаларды талдау;
- «Классика немесе қазіргі әдебиет» сауалнамасы (27 ф);
- сауалнама «Мен қандай оқырманмын?» (29 ф);
- сауалнама «Оқырмандар қызығушылығын оқып білу» (31 ф)

Жас оқырмандардың сұранысын толық қанағаттандыру және оқу-тәрбиелік білімді меңгеруіне көмек көрсету мақсатында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, түрлі іс-шаралар барысында аудиторияны бақылау арқылы мінез бен оқуға бейімділіктері зерттеледі.

Кітапхана суреті. Кітапты насихаттау. Кітап оқудың беделін арттыру.

Кітаптарды танымал ету және оқу - кітапханалардың негізгі функцияларының бірі. Қоғамдық кітапханадағы барлық іс-шаралар, көрмелер, ақпараттық шаралар, виртуалды кеңістіктегі іс-шаралар, БАҚ-пен ынтымақтастық кітап пен кітап оқуды насихаттауға бағытталған. Жүйе кітапханалары халық арасында кітап оқуды белсенді түрде насихаттауды жалғастырды. Кітапханаға жаңа оқырмандар тарту мақсатында түрлі іс-шаралар өткізілді.

М.О.Әуезов атындағы Орталық қалалық кітапханасы өз қызметін жүзеге асыра отырып, «Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі» ММ; Қазыбек би атындағы ауданның үйде әлеуметтік көмек көрсету бөлімшесі; Қарағанды техникалық университеті; шетелдік тілдер колледжі; гуманитарлық жоғары колледж; Сағынов атындағы колледж-мектеп; № 41, № 52, №

87 мектептер, № 3 гимназия, № 4, 6 мектеп-интернат және Қарағанды облысы Қазақстан халқы Ассамблеясының Достық үйі сияқты қоғамдық ұйымдармен тығыз байланыста жұмыс істейді.

Кітапханалар мен кітапхана қызметін ілгерілету бойынша қызмет түрлері әртүрлі болды, оның ішінде ашық есік күндері, мерейтойлар, акциялар, конкурстар, кешкі кездесулер және т.б. сияқты жарнамалық іс-шараларды өткізу.

2023 жылғы 15 қыркүйекте М.О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада. Ұлттық академиялық кітапхананың бастамасымен ұйымдастырылған "KitapTime-2023" екінші жалпы республикалық кітап фестивалі аясында "кітапхана – кітап оқуға арналған алаң" атты бірыңғай Ашық есік күні өткізілді. Бұл іс-шараның мақсаты - кітапханаға жаңа оқырмандарды тарту және кітапхана қызметтерімен таныстыру. Кітапхана қонақтары мен оқырмандары жаңа кітаптармен, кітап көрмелерімен танысып, түрлі ойындарға қатысты. Кітапханашылар оқырмандарды кітапхана бөлімдерімен таныстырды, кітап қорымен таныстырды, оқырмандарды кітапхана аясында клуб мүшесі болуға шақырды. Ашық есік күніне кітапхананың белсенді оқырмандары, Қ. А. Сағынов атындағы мектеп-колледжінің оқушылары, Қазыбек би атындағы үйдегі әлеуметтік көмек бөлімі, А. Байтұрсынов атындағы мектеп-гимназиясы, Академик Е. А. Бөкетов атындағы орта мектеп оқушылары қатысты.

Ашық есік күні бірнеше алаңнан тұрды:

- ✓ Буккроссинг аймағы
- ✓ "Кітапханаға саяхат" анаграмма ойыны
- ✓ Тақырыптық кітап көрмелері
- ✓ "Кітапхана этикеті" үстел ойыны
- ✓ "Ғажайыптар әлемі" кітапханасына экскурсия
- ✓ "Сөзді тап" викториналық ойыны
- ✓ "Балалық шақ Кітаппен" ойын-сауық бағдарламасы

2023 жылғы 21 сәуірде М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада "ерекше бетбелгілер" Мастер-класс. "Түрік өркениетінің даму жылы - 2023 жыл" атты кітап және авторлық құқық күні аясында "Түрік өркениетінің даму жолы" атты кітап-шоу фестивалі өтті. Фестиваль барысында филология ғылымдарының кандидаты, профессор, "Bolashaq "Қарағанды академиясының" Қазақ тілі мен әдебиеті" кафедрасының меңгерушісі, лингвист-түркітанушы Сембиев Құрманғазы Закирович; Қарағанды университетінің тарих факультетінің аға оқытушысы сөз сөйледі. Е. А. Бөкетов Смағұлов Нұртас Бірлікұлы, Қарағанды облыстық тарихи-өлкетану мұражайының барлық тарих, археология және этнография кафедрасының меңгерушісі, манатия бөлімінің кіші ғылыми қызметкері. Оқырмандар арасында Қарағанды облысының көрнекті өнерінің тақырыптық көрмесі және "түркі әлемінің бірлігі" атты кітап көрмесі ұсынылды.

Кітапхананың оң имиджін қалыптастыру үшін жүйенің филиалдары қаланың мектептерімен, лицейлерімен, балабақшалармен, балалар-жасөспірімдер клубтарымен, колледждермен, қаланың жоғары оқу орындарымен, белсенді ұзақ өмір сүру орталығымен, қайырымдылық ұйымдарымен, балалар үйлерімен, арнайы мектептермен, пансионаттармен, әскери бөлімдермен және т. б. өз жұмыстарын үйлестіреді.

"Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі" КММ-де қаланың 8 ХҚКО-да "Мобильдік кітапхана" жобасын іске асыру басталды. Бұл кітапхана жобасының заманауи форматы серіктес - "Аманат" партиясының "Жастар Рухы" жастар қанатының

Қарағанды облыстық филиалымен және "Азаматтарға арналған үкімет "мемлекеттік корпорациясы" коммерциялық емес акционерлік қоғамының Қарағанды облысы бойынша филиалымен бірлесіп. Жоба "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі"ММ қолдауымен жүзеге асырылуда. Жобаның мақсаты-заманауи технологиялар базасына негізделген қызметтер спектрін кеңейту, сондай-ақ халықтың цифрлық сауаттылығын арттыру, Қарағанды авторларының шығармаларын насихаттау. Сондай-ақ, "Мобильді кітапхана" жобасының 4 постері қазақ драма театрында орналастырылды. С. Сейфуллин, орыс драма театры. К. Станиславский, "Шалқыма" концерт залы, Кеншілер мәдениет үйі. Тұрғындар бұл бастаманы бағалайды және жоба қала тұрғындарын әдебиет оқуға көбірек тартуға көмектеседі деп үміттенеміз.

Кітапхананың оң имиджін қалыптастыруда оқырмандарды тарту БАҚ-пен ынтымақтастықта жетекші рөл атқарады. Сондықтан кітапханалар өз жұмыстарын облыстық "Индустриальная Караганда", "Орталық Қазақстан", "Үш қоңыр" газеттері, Республикалық "Дружные ребята" балалар газеті, "Мәдениет"журналы арқылы жариялайды. Есепті кезеңде ОКЖ кітапханашылары 81 мақала жазды. Кітапхананы халық арасында танымал етудің тамаша құралы-теледидар. Биылғы жылы жергілікті телеарналарда жүйенің кітапханаларында өткізілген іс-шаралар туралы 10 сюжет көрсетілді.

Қазіргі уақытта кітапханалар жергілікті қоғамдастықтың қоғамдық және мәдени өмірінің орталықтары болып табылады. Осыған байланысты кітапханалардың бос уақыт функциясының маңыздылығы едәуір артады, оны жүзеге асыруға кітапхана базасында ұйымдастырылған коворкинг-орталықтар көп жағдайда ықпал етеді. "Қарағанды қаласының ОКЖ" КММ №14 және №15 кітапхана-филиалдарында "DAMY KENISTIGI" библио-коворкингінің ашылуына байланысты дайындық жұмыстары жүргізілді. Библио-коворкинг қала тұрғындары үшін отбасылық оқуды дамытудың қолайлы аймағына айналды. "DAMY KENISTIGI" Киелі кітап-коворкингін ашудың негізгі мақсаты-отбасылық оқуды және отбасының бос уақытын дамыту үшін жағдай жасау: шығармашылық өзін-өзі көрсету, позитивті ойлауды дамыту, оқуға деген қызығушылық, демалыс, ойын, қызықты адамдармен кездесу, шеберлік сыныптары және ақпарат алу. Сондай-ақ, орталықтар кітапхананың ересектер мен балалардың рухани қарым-қатынасы мен өзара түсіністік орталығына айналуына ықпал етеді, оқырмандардың шығармашылық қабілеттері мен дарындарын ашуға көмектеседі.

Маңызды іс-шараларды ақпараттық-кітапханалық қолдау Қоғамның қоғамдық-саяси өмірі

Кітапхана білімге, ақпаратқа және мәдени құндылықтарға еркін қол жеткізуді қамтамасыз етудің маңызды миссиясын орындай отырып, өз қызметін пайдаланушылардың жан-жақты мүдделері мен қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағыттады. Пайдаланушылардың жаппай жұмысы атаулы және атаулы күндер күнтізбесіне сәйкес жүргізілді. "Қоғамның қоғамдық-саяси өмірі" бағыты бойынша жүйенің кітапханаларында 1500 адамды қамтитын 50 іс-шара өткізілді.

Ел басының әрбір халыққа жолдауы тәуелсіз республикамызды дамыту мен нығайту жолындағы жаңа қадам болып отыр. 21.09.2023 ж. "ОКЖ" КММ №16 кітапхана-филиалында ҚР Президенті Қ.Ж. Тоқаевтың Жолдауы бойынша, кітапхана оқырмандары мен Пришахтинск ұйымдарының өкілдері үшін "еліміздің ортақ іс пен өркендеуі үшін" өзекті диалог өткізілді. Ел Президентінің өз халқына үндеуі күтілді. Бұл біздің мемлекетіміздің дамуының кезеңдік межесі және стратегиялық маңызды құжат болды. Мемлекет басшысының стратегиясында оның елдің одан әрі дамуына қатысты жеке көзқарасы көрсетілген. Кітапхана қызметкерлері дайындаған ҚР Президенті Жолдауының негізгі тезистері, кітап көрмесі мен презентация ұсынылды.

Ұлттық мереке - республика күніне орай М. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада 25 қазанда "Мәңгілік жаса, қыран елім Қазақстан" патриоттық квизи өткізілді, осы іс-шара аясында ақын, журналист, Қазақстан Жазушылар одағының Қарағанды облыстық бөлімшесінің директоры, "Тәңір таңбасы" кітабының авторы Жанат Жанқашұлымен және ақын, "Мөр" жинағының авторы "Жастықтың жалынды жырлары" кездесуі өтті. сыйлықтың лауреаты Ж. Тәшенев атындағы "Жылдың үздік ақыны", Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі, "Ortalyq Qazaqstan" газетінің тілшісі Ерік Нарын. "Алаш" айлығы аясында М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада, Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт басқармасының қолдауымен теміржолшылардың мәдениет сарайымен бірлесіп ақын, жазушы, публицист, аудармашы, ағартушы-педагог Міржақып Дулатұлының 138 жылдығына орай "Азаттықты аңсаған ұлт көсемі" атты іс-шара өткізілді.

Адам және заң

Жүйенің барлық кітапханаларында осы бағыт бойынша барлығы 25 іс-шара өткізіліп, 500 адам қамтылды.

ҚР Конституциясы күнін мерекелеу қарсаңында М. О. Әуезов атындағы кітапхананың балалар бөлімінде осы тақырыпқа арналған танымдық ойын өтті. Ойынға 18 жасқа дейінгі мүмкіндігі шектеулі балалар қатысты. Балалар ойын түрінде еліміздің басты заңының мазмұнымен танысып, өз құқықтары туралы білді. Іс-шара Қарағанды қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің "Қарағанды қаласы Қазыбек би ауданының үйдегі әлеуметтік көмек бөлімі" КММ-нің қатысуымен өтті.

2.06.2023 жылы №16 кітапхана-филиалында "Discovery" мектеп жанындағы лагерь үшін "Рәміздер - ел мақтанышы" патриоттық сағаты өткізілді. "Бастау" заманауи оқыту мектебі. Мақсаты-балалардың бойында Қазақстанның Мемлекеттік рәміздеріне, еліміздің тарихи өткені мен халықтарының дәстүрлеріне құрметпен және құрметпен қарауға тәрбиелеу.

М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада, "Мәдениет, спорт, туризм және ақпарат қызметкерлерінің Қазақстандық салалық кәсіптік одағы" ЖШҚ ҚОФ қолдауымен медиация орталығының басшысы С. М. Шардарбековамен, "Қарағанды облысы бойынша еңбек инспекциясы басқармасы" ММ бөлімінің бастығы С. А. Еркебековамен, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет департаментінің превенция басқармасының маманы А. Е. Сақтапбергеновпен және ақпараттық-коммуникациялық қызмет білім беру штабы А. И. Сүлейменовамен кездесу барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау, ҚР Еңбек кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу, кәсіпорында қауіпсіз еңбек жағдайын қорғау және құру туралы мәселелер қаралды

27 сәуірде аудан тұрғындарына арналған №8 кітапхана-филиалының қызметкерлері «Парасат жолы» аясында жаңа оқырмандар тартуға және кітап пен кітап оқудың рөлін арттыруға бағытталған «Мен өз құқығымды білгім келеді» акциясын өткізді. Кітапханада кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу және азаматтық құқықтық сананы тәрбиелеу мәселелерін шешуге көмектесетін құқықтық тәрбие жұмыстары жүргізілді.

20 қаңтарда № 27 кітапхана-филиалында № 21 мектептің 6 сынып оқушылары үшін "адам құқықтары - жастар нені білуі керек"маманымен кездесу өткізілді. Оқушылармен кездесуді полиция капитаны Саратова Наргиз Амангелдіқызы және полиция капитаны Бокаева Арайлым Сәкенқызы өткізді.

Экономика

Қазақстандық көшбасшының негізгі мақсаты -тиімді Ұлттық экономика құру. Барлығы – 315 адамды қамтитын 21 іс-шара өткізілді.

Ұлттық валюта күніне орай Ташенов атындағы ЖОББМ 8 "Г" сынып оқушылары үшін "Аққу" БЖК б. л. Дайрабаевамен бірлесіп 1ж филиалының қызметкерлері "Теңге - тәуелсіз Қазақстанның жарқын үлгісі" экономикалық ойынын өткізді.

№4 мектептің 5-6 сынып оқушыларына арналған ү

Ұлттық валюта күніне арналған "Теңге тарихы" экономикалық ойын-викторинасы №16 филиалда өткізілді. Іс-шараның мақсаты: экономикалық білімнің негіздерін қалыптастыру, ақшаның пайда болуына, оны адамзаттың тарихи дамуында қолдануға, олардың қазіргі өмірдегі рөліне жалпы түсінік беру. Балалардың экономикалық құбылыстар туралы түсінігін кеңейту.

11 қарашада № 8 кітапхана-филиалында "Ақниет" клубының мүшелері үшін "теңге – біздің заманымыздың маңызды кезеңі" атты экономикалық тәрбие сабағы өткізілді.

Патриотизм. Отанды Қорғау.

Отанымыздың батырлық өткені мысалында патриотизмге тәрбиелеуге бағытталған кітапханалардың бұқаралық іс-шараларында Жеңіс Күні, Отан қорғаушылар күні, Саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу күні көрініс тапты. Отан тарихына деген қызығушылықты қалыптастыру мақсатында кітапханада әдеби-музыкалық кештер мен композициялар, ерлік сағаттары, есте сақтау сабақтары, танымдық викториналар, тақырыптық әңгімелер, шолулар, митингілер мен салтанатты іс-шаралар, патриоттық акциялар өтті. Кітапханада көрмелер мен ақпараттық стендтер рәсімделді. Іс-шаралар жоспарға сәйкес онлайн және офлайн режимінде өткізілді және сайтта, беттерде және әлеуметтік желілердегі аккаунттарда көрсетілді. Әскери-патриоттық жұмыс аясында кітапханалар түрлі іс-шаралар өткізді. Іс-шаралардың тақырыбы мен форматы әлеуметтік маңыздылығымен, ауқымдылығымен ерекшеленді және халықтың әртүрлі топтарының қызығушылығын тудырды.

Отан Қорғаушылар Күні қарсаңында №8 кітапхана-филиалы тау-кен индустриалды колледжінің студенттері үшін "Отанды қорғау-қасиетті борыш." іс шарасы өтті. Оқушылар армияның құрылу тарихымен, оның жауынгерлік өткенімен, бүгінгі армияның жағдайымен танысты. Іс-шара мультимедиялық презентациямен, бейнематериалдармен, Қазақстан армиясы туралы кітаптарға шолумен сүйемелденді.

4.05.2023 ж. "Қарағанды қ. ОКЖ" КММ № 16 кітапхана-филиалында №4 ШИ жоғары сынып оқушылары мен армия қызметінен өткен Отан қорғаушылар үшін Отан қорғаушылар күніне орай "сен тыныш бол-менің елім" атты әскери - патриоттық композиция өткізілді.

2023 жылдың 9 мамырында Қарағанды қаласының М. О. Әуезов атындағы орталық кітапхананың қызмет көрсету бөлімі филиалдарымен бірлесіп Жеңіс күніне арналған "Киіз үйі кітапхана" жобасы аясында әдеби сквер өткізді. Киіз үйде қала тұрғындары үшін буккроссинг, тақырыптық кітап көрмесі және мобильді кітапхана ұйымдастырылды.

5 мамырда №21 ЖОББМ-де 8 сынып оқушылары үшін №27 филиалдың кітапханашылары Кеңес Одағының Батыры Мартбек Мамраевтің туғанына 115 жыл толуына орай "Батырдың мәңгілік даңқы" атты тарихи портретін өткізді. Іс-шараның мақсаты: өскелең ұрпақты патриотизмге тәрбиелеу, Ұлы Отан соғысы жылдарында жасалған биіктер мысалында өз халқының тарихи өткенін құрметтеу.

2023 жылғы 4 мамырда "Қарағанды қаласының ОКЖ" КММ № 11 кітапхана-филиалында Ұлы Отан соғысының батыры, "Халық қаһарманы", жазушы, публицист Қасым Қайсеновтың туғанына 105 жыл толуына арналған портрет-кеш өткізілді. Іс-шараға Кеңес Одағының екі мәрте Батыры Т.Ж. Бигелдинов атындағы Қарағанды "Жас ұлан" республикалық мектебінің тәрбиеленушілері мен Е. Бөкетов университетінің филология факультетінің студенттері қатысты.

Биыл белгілі кеңес қолбасшысы И. В. Панфиловтың туғанына 130 жыл толды. Осы айтулы күнге орай индустриалды - технологиялық колледж студенттері үшін № 8 кітапхана-филиалы "Панфилов Иван Васильевич" еске алу кешін өткізді.

2023 жылдың 24 мамырында "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен "Тарих және уақыт" жобасы аясында М.О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада бейнелеу өнері мұражайымен бірлесіп саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу күніне арналған "Зулмат жылдар жаңғырығы" атты тақырыптық кездесу өтті.

Ауғанстаннан әскерлерді шығару күніне орай № 14 кітапхана-филиалында "батылдық туралы Баллада "әскери-патриоттық сағаты өткізілді," УАҚЫТ БІЗДІ ТАҢДАДЫ "көрме-фактісі рәсімделді. Мақсаты: патриотизмді, ауған жауынгерлеріне деген құрмет сезімін тәрбиелеу, осы тақырыпқа арналған басылымдарды насихаттау. Іс-шара "Үміт сәулесі"балалар мен мүгедектерге көмек көрсету орталығының қоғамдық бірлестігімен бірлесіп өткізілді.

Барлығы 1095 адамды қамтитын онлайн және офлайн режимде 73 іс-шара өткізілді.

Тарих. Өлкетану

Оқырманды туған өлкенің тарихымен таныстыру, жерлестерінің даңқты өткені үшін мақтаныш сезімін тәрбиелеу, олардың тамырына, мәдениетіне, дәстүрлері мен әдет – ғұрыптарына құрметпен қарау-кітапхананың өлкетану жұмысындағы басты міндеті. Өлкетану іс-шараларының негізгі мақсаттары: туған өлкенің тарихы бойынша білімді дәріптеу, Қарағанды жазушылары мен ақындарының шығармашылығы арқылы оқырмандарды мәдени дәстүрлерге баулу болып табылады.

М.О.Әуезов, атындағы орталық қалалық кітапханада 2023 жылдың 13 қаңтарында Қарағанды қаласы әкімдігінің қолдауымен «Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі» мемлекеттік мекемесі «Тарихтан сыр шертеді менің қалам» жобасын іске қосты. Бұл жоба: Қарағанды туралы әдебиеттермен, қаланың көшелері мен көрікті жерлері туралы мәліметтермен танысу және жинақталған мәліметтерді біріктіру, өлкетану бойынша бірыңғай қор құру. Жоба аясында біздің жүйенің 20 филиалы қала көшелерінің тарихын зерттеп, іс-шаралар өткізді.

2023 жылғы 7 ақпанда "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада "Тарихтан сыр шертеді менің қалам" жобасы аясында "Қазыналы құтты өлке" атты тақырыптық кеш өткізді. Кездесудің арнайы шақырылған қонақтары Қарағанды облысының Мемлекеттік архив бөлімінің басшысы Беркун Ольга Евгеньевна; академик, Суретшілер одағының мүшесі Қалқабаев Мұрат Әбдірахманұлы; Қарағанды облысы архивінің ғылыми-техникалық құжаттама жөніндегі директоры Аршабеков Темірғали Тілеубекұлы болды.

№ 14 кітапхана-филиалында көрнекті кеңестік геолог ғалым, көмір кен орындарының геологиясы саласындағы бірегей маман, профессор, геология-минералогия ғылымдарының докторы А. Гапеевке арналған "қала көшелері айтылады" демалыс күнінің бағыты өткізілді.

"Киіз үйдегі кітапхана" жобасы аясында "Қарағанды қ. ОКЖ" КММ № 16 кітапхана-филиалының қызметкерлері "Туған көшелермен жүру" атты өлкетану очеркін өткізді (Пришахтинск тарихы туралы). Өлкетану кітап көрмесі, сондай - ақ қаланың ең көне аудандарының бірі - Пришахтинск қаласының көрікті жерлері-М.Әуезов, Б. Серікбаев, А. В. Луначарский көшелері, Төлеутай ата Мешіті, Рим-Католик шіркеуі және т. б. бейнеленген фотоэтиюдтер ұсынылды. Қала тұрғындары мен қонақтары да мобильді кітапханамен танысты.

10 Наурызда №27 кітапхана-филиалында өлкетанушы, тарихшы, мәдениеттанушы, географ және публицист С.Кондыбайдың туғанына 55 жыл толуына орай "Кондыбай ауылының мифтері" атты іс-шара өтті. Іс-шараның мақсаты: көптеген ғылыми еңбектерін қалдырған қазақтар мифологиясын зерттеудің негізін қалаушы Серікбол Кондыбайдың өмірі мен қызметі туралы әңгімелеу.

"Аққу" және "Жұлдыз" ҚДП б.л. Дарабаева және Ж. Т. Ғабдуллинамен бірлесіп Ю. Павлов атындағы ЖББМ 10 "ә" сынып оқушылары үшін ақын, әнші Бұқар Жыраудың туғанына 355 жыл толуына орай №1 жасөспірімдерге қызмет көрсету филиалының кітапханашылары "Қазақ даналары" танымдық ақпаратын өткізді. Іс-шараға филология ғылымдарының кандидаты, доцент қару Жұмағұлов Айтбай Ботпайұлы шақырылды.

Барлығы 218 іс-шара өткізіліп, 3270 іс-шара қамтылды.

"Бір ел-бір кітап" акциясы

"Бір ел-бір кітап" республикалық акциясы аясында 2023 жыл белгілі драматург, жазушы, қоғам қайраткері - Төлен Әбдіковтың шығармашылығына арналған.

2023 жылғы 26 қаңтарда М.О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада Теміртау қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесімен бірлесіп, зум платформасында Төлен Әбдіктің "он қол" әңгімесін талқыланды. Талқылауға кітапхана оқырмандары қатысып, шығармадағы көркем образдар мен баяндаудың негізгі мәселелерін ашуға тырысты.

Совместно с учащимися №58 школы в библиотеке-филиале №15 были проведены мероприятия в рамках акции "Одна страна - одна книга", в целях пропаганды произведений Толена Абдикова и ознакомления с жизненным путем писателя, а также пробуждения у учащихся интереса к литературе и уважения к книге.

"Бір ел-бір кітап" акциясы аясында №14 кітапхана-филиалында келесі іс-шаралар өтті: "Ел Төлен Абдикті оқиды" ақпарат сағаты; "Драматург, жазушы, қоғам қайраткері" көрме-шолуы, "ұлттық әдебиетке қосқан зор үлесі" виртуалды портреті, "жазушы және оның таланты" әдеби шолуы және т.б.

2023 жылғы 29 наурызда "Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі" КММ №11 филиалында "Бір ел – бір кітап" республикалық акциясы аясында көркем сөз шебері, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты, көрнекті жазушы Төлен Әбдікке арналған "Парасат майданы" повесі талқыланды. Іс-шараға Қарағанды қ. Е. Бөкетов университетінің филология факультетінің студенттері қатысты. Мақсаты: жазушының өмір жолы, қызметі туралы ақпараттандыру, оның шығармаларын насихаттау, жастардың патриотизмі мен адамгершілігін тәрбиелеу, оқу мәдениетін қолдау және дамыту, оқуға деген қызығушылықты арттыру.

Осы тақырып бойынша барлығы 107 іс-шара өткізіліп, 1605 адам қамтылды.

Ұлтаралық қатынастар мәдениеті

"Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ-нің қолдауымен "Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі" КММ. Наурыз мерекесі қарсаңында "Көрісу күні - ынтымақ пен беректің бастауы" атты театрландырылған қойылым ұйымдастырылды. Мерекелік іс-шараға Қарағанды қ. мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің басшысы Б. С. Нұртаева, Қарағанды қ. ішкі саясат бөлімінің басшысы Н. А. Ильяш, ардагер журналист А. Ж. Жанғожин, Қарағанды қ. ардагерлер кеңесінің төрағасы Г. Ш. Тұяқов, ардагерлер кеңесі төрағасының орынбасары Р. М. Киманова, сондай-ақ іс-шараға жергілікті телевизия өкілдері мен "Орталық Қазақстан", "индустриялық Қазақстан" газеттерінің тілшілері, заманауи көпсалалы колледж студенттері, қала тұрғындары, кітапхана оқырмандары қатысты. Наурыз мерекесіне орай жүйенің барлық филиалдарында түрлі форматтағы іс-шаралар өткізілді, мысалы: кештер-кездесулер, этнографиялық мерекелер, ойын-сауық бағдарламалары, викториналар, ұлттық ойындар, конкурстар және т. б.

Қазақстан халқының бірлігі күні елімізде тұратын барлық ұлттар мен халықтар үшін достық пен жасампаздықтың символы болып табылады. Әр этнос өзінің тарихы мен мәдениетімен ерекше және қызықты. Осы күнге дейін 2023 жылдың 1 мамырында Қарағанды қаласының орталық саябағында "киіз үйдегі кітапхана" жобасы аясында Қазақстан халқының бірлігі күніне арналған "Ынтымақ түбірі - бірлік" іс-шарасы өтті. Іс-шара барысында "Султик" және "Өнерлі бала" клубтарының мүшелері өлең оқып, ән шырқады. Киіз үйде қала тұрғындары үшін буккроссинг, кітап көрмесі, мобильді кітапхана, сирек кездесетін кітаптар көрмесі, оқырман балалар суреттерінің көрмесі ұсынылды.

26.05.2023 ж. "Қарағанды қ. ОКЖ" КММ №16 кітапхана-филиалының "Шаңырақ" клубында "Рухани Жаңғыру" бағдарламасы аясында "Бастау" заманауи білім беру мектебінің оқушылары мен кітапхана оқырмандары үшін Қазақстан халқының бірлігі күніне "Бір шаңырақ астында" достық күні өтті. Қазақстандық патриотизмге тәрбиелеу мақсатында Қазақстан этностарын, азаматтық және рухани - мәдени қоғамдастықты шоғырландыру арқылы "Туған жерім, тұғырым Қазақстан" атты кітап көрмесі ұсынылды, онда Қазақстанда тұратын халықтардың кітаптары ұсынылды.

18 қазанда еліміз рухани келісім күнін атап өтуде. Осы айтулы күнге орай №8 кітапхана-филиалы "Ақниет" клубымен бірлесіп "Рухани келісім: тарих және қазіргі заман" атты тақырыптық сағат өткізді. Балаларға мерекенің тарихы, осы мерекенің әрбір қазақстандық үшін маңызы туралы айтылды, сондай-ақ іс-шараға қатысушылар достық, өзара түсіністік, толеранттылық, мейірімділік деген не екенін білді, Қазақстан халықтарының достығы, Қазақстан халқы Ассамблеясының рөлі мен маңызы туралы баяндайтын "18 қазан - Рухани келісім күні" тақырыптық көрсетілімінде ұсынылған қызықты кітаптармен танысты.

Қарағанды медицина университетінің мейіргерлік білім беру мектебімен бірлесіп, М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханасы Қарағанды облысының "Белсенді ұзақ өмір сүру" арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету орталығында Алғыс айту күніне орай "Алғыс айту - парызым" қайырымдылық күнін өткізді.

Халықаралық толеранттылық күніне орай Ж.Тәшенев атындағы ЖОББМ 6 "Д" және 6 "Е" сынып оқушыларына жасөспірімдерге қызмет көрсету бойынша №1 филиалында "Біздің үйдегі бейбітшілік пен келісім" атты танымдық ақпарат өткізілді.

Осы бағыт бойынша 115 іс-шара өткізіліп, 1725 адам қамтылды.

Қазақ тіліндегі әдебиетті насихаттау

Тілдің дамуы ұлттық мәдениеттің дамуымен толығымен байланысты. Тілдерді дамыту және қолдану бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде оқырмандардың кең ауқымы үшін ОҚК кітапханаларында тұрақты кітап көрмелері, әдеби витриналар ресімделді, әдебиеттерге виртуалды шолулар, ашық шолулар өткізілді.

Алаштың көрнекті қайраткері, ғалым - ағартушы, ұлт мұғалімі, қоғам қайраткері, ақын, әдебиеттанушы, лингвист, аудармашы, публицист Ахмет Байтұрсыновтың туған күніне орай "Тіл – халықтың жүрегі" атты іс-шара өткізілді. Іс-шараның негізгі мақсаты: қазақ тілінің мәртебесін көтеруге жәрдемдесу, оқырмандар арасында тіл білімін насихаттау. Іс-шараға Қарағанды облысы тілдерді дамыту басқармасы жанындағы ресурстық Тіл орталығының оқытушысы Айсана Манарбекқызы Шаменова, сондай-ақ 6505 әскери бөлімінің сарбаздары қатысты.

2023 жылғы 2 ақпанда "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханасында "Ұлт рухының айғағы" атты тақырыптық кездесу өтті. Арнайы шақырылған қонақтар: ҚР құрметті журналисті, жазушы, Қазақстан Журналистер Одағының мүшесі Жанысбай Сүйіндік Жұмабайұлы, Қарағанды

облысы тілдерді дамыту басқармасы жанындағы ресурстық тіл орталығы бөлімінің меңгерушісі Жақан Жұпар Рысқұлқызы, "Орталық Қазақстан" газетінің тілшісі, ақын Шалқар Жалел Қуандықұлы. Іс-шараның мақсаты: "Қазақ" газетінің шығу тарихымен таныстыру, өскелең ұрпаққа Алаш мұрасын оқытудың тәрбиелік тиімділігін зерделеу, газет қызметінің мақсаттары мен бағыттарын талдау.

"Қарағанды қ. ОҚК" - да әдебиетті қазақ тілінде насихаттау мақсатында М. Жұмабаев, Ш. Құдайбердиев, Т. Жароков, С. Көбеев және т. б. мерейтойлық күндерге арналған іс-шаралар өткізілді, 175 іс-шара өткізілді, қамту 2625 адамды құрады.

Салауатты өмір салты

Салауатты өмір салтын насихаттау бойынша кітапханалар белсенді жұмыс істеді. Осы тақырып бойынша көрмелер, тренингтер, акциялар, Денсаулық сабақтары, Спорттық сағаттар және т.б. дайындалды.басқалары.

Дүниежүзілік денсаулық күніне орай "Bigemiz: Sauluq" жалпыұлттық жобасы аясында Қарағанды қаласының Орталық мәдениет және демалыс саябағында спорттық челлендж өткізілді. Іс-шара барысында М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапхана қызметкерлері. қала тұрғындары еріктілермен бірге қарапайым физикалық жаттығулар кешенін орындады. Аталған челлендж Қазақстанның басқа қалаларында да өтті.

№1 Жасөспірімдерге қызмет көрсету филиалының "Даму кеңестігі" Коворкинг-орталығында "Жастар" және "Жұлдыз" БЖК К.Д. Дарабаевпен және Ж. Т. Ғабдуллинамен, сондай-ақ №2 өнер мектебінің мұғалімі Е. М. Нұрмағанмен бірге тоғызқұмалақтан "ежелгі ойын құпиялары"турнирі өтті.

23.06.2023 ж. "Қарағанды қ. ОКЖ" КММ №16 филиалы кітапханасының "Damy kenistigi" коворкинг орталығында Халықаралық нашақорлыққа қарсы күрес күніне орай кітапхананың жас оқырмандары үшін " Зұлым сиқыршы есірткі!». Салауатты өмір салтын насихаттау, есірткіні қолданудың салдарымен танысу, есірткі құралдарына теріс көзқарасты қалыптастыру мақсатында - балаларға нашақордың алатын күмәнді ләззаттары, есірткінің қайтымсыз салдары туралы айтылды.

6.04.2023 ж. салауатты өмір салты бағдарламасы аясында №27 кітапхана-филиалында оқырмандар мен "Сударушка" клубының мүшелеріне "Белсенділік-ұзақ өмір сүру жолы" атты денсаулық сабағы өткізілді. Іс-шараға №1 емхана қызметкерлері медициналық қызметтер сапасын бақылау жөніндегі директордың орынбасары О. И. Ермакова және психологтар К. А. Ибраева және Г. К. Садық шақырылды.

2023 жылы 35 іс-шара өтіп, 525 адам қамтылды.

Экология

Бүгінгі таңда экологиялық мәдениетті тәрбиелеу де маңызды. Кітапханалық қызметтің әртүрлі формалары мен әдістерін қолдана отырып, кітапханашылар адамдардың экологиялық санасын оятуға, олардың назарын экологиялық тақырыптағы әдебиеттерге аударуға тырысады. Экологиялық күнтізбе күндеріне ұйымдастырылған іс-шаралар танымдық сипаты мен ақпараттылығымен ерекшеленеді.

8 қазанда Мұхтар Омарханұлы Әуезов атындағы кітапхананың Балалар бөлімі "Султик" клубының белсенді қатысушыларымен бірге Қарағанды хайуанаттар бағына барды. Хайуанаттар бағының қонақтары үшін 4 қазанда бүкіл әлемде дәстүрлі түрде атап өтілетін Дүниежүзілік жануарларды қорғау күніне арналған мерекелік бағдарлама ұйымдастырылды. Сондай-ақ, кітапхананың қызмет көрсету бөлімі хайуанаттар бағына келушілер үшін жануарлар туралы кітап көрмесін ұйымдастырды. Ал клуб балалары кітапхананы жарнамалау және жаңа оқырмандарды тарту бойынша еріктілер жұмысын жүргізді.

2023 жылғы 6 маусымда "Discovery" мектеп жанындағы лагерь үшін №16 кітапхана-филиалында Халықаралық қоршаған ортаны

қорғау күніне орай "орман тарихы" экологиялық спектаклі өткізілді.

Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күніне орай №14 филиалда "Табиғатпен бірлікте" экологиялық құжаттама өткізілді. Мақсаты: техногендік қалдықтардың жойқын әсеріне жұртшылықтың назарын аудару, экологиялық қауіпсіздікті, қоршаған ортаға ұқыпты қарауды насихаттау. Оқырмандардың назары экологиялық проблемалардың әртүрлі аспектілерін қамтитын слайд-шолуға аударылды, "табиғатқа дос бол" көрме-рефлексиясы рәсімделді. "Табиғат шеберханасы" викторинасы материалды ұсынудың ойын түрі болды. Жүйе филиалдарының кітапханашылары 2023 жылы экологиялық виртуалды бейне-презентациялар, танымдық саяхаттар, шеберлік сыныптары, квесттер, экологиялық сабақтар, ақпарат сағаттары және басқа да іс-шаралар дайындап, өткізді. Осы бағыт бойынша барлығы 630 адам қамтылған 42 іс-шара өткізілді.

Эстетикалық мәдениет. Көркемдік талғам. Шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Оқырмандардың әдебиеттің адамгершілік-эстетикалық, көркемдік әлеуетін пайдалану тиімділігін арттыру кітапхана жұмысының басым бағыттарының бірі болып табылады. Осы мақсатта кітапхана мұражайлармен, шығармашылық ұйымдармен және шығармашылық адамдармен ынтымақтасады.

2023 жылғы 5 сәуірде "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен М.О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада Мұқан Төлебаевтың туғанына 110 жыл толуына орай "Музыка бәйтерегі – Мұқан Төлебаев" атты кездесу кеші өтті. Іс-шара спикерлері: облыс әкімі грантының иегері, Ы. Алтынсарин медалінің иегері, "Ұлы дала ұстазы" медалінің иегері, Халықаралық, Республикалық көркем оқу лауреаты, "Ақниет" ансамблінің жетекшісі – Құлыш Төлеуханқызы және "Ақниет" ансамблінің мүшелері, іс-шараға "белсенді ұзақ өмір сүру" арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету бойынша Қарағанды қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар орталығы" КММ мүшелері, Қарағанды техникалық-экономикалық колледжінің студенттері, кітапхана оқырмандары, кітапханашылар қатысты.

2023 жылдың 12 сәуірінде М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада "Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі" КММ "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен қазақтың ұлы композиторы күйші Құрманғазы Сағырбайұлының туғанына 200 жыл толуына орай "Күмбірле күй күмбірле...» дивертисмент кеші өткізілді. Мақсаты: ұлы күйші, талантты композитор Құрманғазы Сағырбайұлы орындаған күйлердің шығу тарихымен танысу арқылы ұлттық құндылықтарды дәріптеу.

2023 жылдың 19 сәуірінде "Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі" КММ №11 филиалында қазақ әншісі Әміре Қашаубаевтың 135 жылдығына арналған "Әлемге танылған Әміре" әдеби-сазды кеші өтті. Іс-шараға . Е. Бөкетов, Тәттімбет өнер колледжі, Қарағанды "Bolashaq" жоғары колледжі студенттері және кітапхана оқырмандары қатысты. Мақсаты: қазақ музыкалық мәдениетінің тарихында көрнекті орын алған, қазақ әншілік өнерін әлемге танытқан Әміре Қашаубаевтың адамгершілік өмірі мен адамгершілік жолын, шығармашылығын, рухани мұрасын дәріптеу, жастардың ұлттық мәдениетке деген қызығушылығын ояту, рухани құндылықтарды дәріптеу.

2023 жылғы 3 наурызда №8 кітапхана-филиалында Қали Байжановтың концерттік бірлестігінің 85 жылдығына орай "Көктем шуағы" шығармашылық сағаты өтті. Іс-шараға Игембеков Тунғыш Әділбайұлы, концерттік бірлестіктің домбырашысы Қали Байжанова, актриса,

кітапхананың тұрақты оқырманы Гинаятова Қажет қатысты. Біздің іс-шараға "Арқа сазы" фольклорлық ансамблі, Жұмабек Тәшенов атындағы жалпы білім беретін орта мектебі және Қарағанды тау-кен индустриалды колледжі қатысты.

Адамгершілік. Жалпыадамзаттық құндылықтар.

Жанашырлық, мейірімділік, серіктестік - мұның бәрі адамдар үшін бос сөздер болмауы керек. Кітапханалар бұл қасиеттерді әртүрлі іс-шаралар арқылы сіңіруге тырысады. Есепті жылы осы бағыт бойынша 420 іс-шара өткізілді.

Пайдаланушылардың әлеуметтік қорғалмаған санаттарына қызмет көрсету әлі де өзекті болып қала береді. Кітапханашылар өз жұмысында кітапхана мен үйде қызмет көрсетуді белсенді қолданады. Оларға халықтың қорғалмаған топтары: мүгедектер, зейнеткерлер қамтылған. Айта кету керек, әдебиеттерді таңдау кезінде әр пайдаланушының жеке тілектері әрқашан ескеріледі. Сонымен, №1 жасөспірімдерге қызмет көрсету филиалының қызметкерлері 89 жасқа толған Анна Владимировна Абрамовичке барды. Анна Владимировна бүкіл өмірін кітапхана ісіне арнады, зейнеткерлікке шыққанға дейін №20 филиал меңгерушісі болып жұмыс істеді. Кітапханашылар Анна Владимировнаға кітаптар сыйға тартты.

27.09.2023 ж. "Қарағанды қ. ОКЖ" КММ №16 кітапхана-филиалының "Шаңырақ" клубында Қарттар күніне арналған "Өмір кемесіндегі күзгі саяхат" мерекелік бағдарламасы өткізілді. Егде жастағы адамдардың проблемаларына, сондай-ақ егде жастағы адамдардың өмір сүру сапасын жақсарту мүмкіндігіне назар аудару мақсатында әлеуметтік қорғау бөлімімен бірлесіп қарттарға арналған қайырымдылық акциясы өткізілді.

Әдеби өмір

Кітапхана оқырмандарын көркем әдебиеттің үздік үлгілерімен және жылдың негізгі әдеби мерейтойларымен таныстыру-осы бағыттың мақсаты. Оқушылардың Қазақстан жазушылары туралы білімдерін кеңейту, адамгершілік қасиеттерін, патриотизмін қалыптастыру үшін отандық шығармалардың көмегімен кітапханада мерейтойлық жазушылардың шығармашылығы бойынша іс-шаралар өткізіледі.

Қазақтың ұлы жазушысы, қоғам қайраткері, ғалым-ғалым, Қазақстан ғылым академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ КСР еңбек сіңірген ғылым қайраткері Мұхтар Омарханұлы Әуезовтің туған күні қарсаңында жүйенің барлық кітапханаларында жазушының шығармашылығының 10 күні өтті. 10 күн аясында жазушының шығармашылығына арналған "Әуезов әлемі" тележобасы басталды. Тележоба аясында М. Әуезовтің шығармашылығын зерттейтін тұлғалармен сұхбат жүргізілді.

"Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада қазақ жазушысы, ғалым М. О. Әуезовтің туған күніне арналған "Мұхтар Әуезов мұрасы – ұлт қазынасы" атты III конференция өткізді. Іс-шараға қала әкімінің орынбасары Ақылжанова Ләззат Төкенқызы, Қазыбек би ардагерлер ұйымының төрағасы Камалиев Тілеубек Камалиұлы, Қазыбек би ардагерлер ұйымы төрағасының орынбасары Кадеков Мұрат Шолтақұлы, ардагерлер кеңесінің мүшесі, Қазыбек Биендин Өзбек Исатайұлы, авиация және космонавтика мұражайының төрағасы Мағрипа Аманбекқызы, авиация және космонавтика мұражайының мүшесі Ахметов Жақсылық, Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі Жанысбай Сүйіндік Жұмабайұлы, "Bolashaq" академиясының Қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының меңгерушісі, профессор Сембиев Құрманғазы Закирович, академия студенттері "bolashaq" және "Ұлттық" АҚ-да оқыған кітапханашылар "Өрлеу" біліктілікті арттыру орталығы қатысты.

Қарағанды қаласы әкімдігінің және "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесінің қызметкерлері Абай ескерткішінің жанында қала жұртшылығының қатысуымен мерекелік іс-шара өткізді.

28 наурызда Мұхтар Омарханұлы Әуезов атындағы кітапхананың балалар бөлімінде ақын және композитор Воробьева Ирина Анатольевнамен шығармашылық кездесу өтті. Іс-шараға №52 мектеп оқушылары қатысты. Шығармашылық кездесу барысында оқушылар ақынның өмірі мен шығармашылығымен танысты. Сондай-ақ, №21 ОМ оқушылары Балтабек Адия, Аюкова Варвара және Борзова Екатерина орындаған автордың шығармаларын тыңдады.

2023 жылғы 23 маусымда "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада жазушы, драматург, әдебиеттанушы, қоғам қайраткері Сәкен Сейфуллиннің "Қызыл ат" поэмасын талқылады. Іс-шараның мақсаты: шығарманың мазмұнын ашу, оқырмандарға батырдың тағдырымен бөлісуге мүмкіндік беру, патриоттық, жан-жақты білімді, сүйетін Отан, ел жастарын тәрбиелеу. Іс-шара барысында тарихи-өлкетану мұражайының меңгерушісі, Сәкен Сейфуллин Шет ауданы Успен ауылының Сембеков Адлет Еранұлы Zoom платформасы арқылы тікелей эфирге қосылып, мұражай бойынша экскурсия өткізді.

Қарағанды қаласының Орталық мәдениет және демалыс саябағында Қарағанды қаласы әкімдігінің және "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ қолдауымен М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханасы ақын, төрт өлеңдер жинағының авторы, алты жинақтың тең авторы Голобородько Вера Александровнаның "Әдемі беттер поэзиясы" атты шығармашылық кеш өткізді.

2023 жылғы 12 қазанда "Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі" КММ №11 кітапхана-филиалында Қазақстан Халық жазушысы, қазақ әдебиетінің классигі, драматург, аудармашы Тахауи Ахтановтың 100 жылдық мерейтойына орай оның "Шырағыңның көрінісі" атты шығармасы талқыланды. Мақсаты: Оқырмандарды жазушы Тахауи Ахтановтың өмірі мен шығармашылығы туралы ақпараттандыру, оның шығармашылығын насихаттау және Тахауи Ахтановтың шығармаларына жастардың қызығушылығын дамыту; патриотизмге, азаматтыққа тәрбиелеу арқылы жастардың бойында адамгершілік, рухани қасиеттерді қалыптастыру. Іс-шараға Е. Бөкетов атындағы филология ғылымдарының магистрі Жұмагелдин Жанайдар Шаймерденұлы және филология факультетінің I курс студенттері қатысты.

16.02.23 ж. № 15 кітапхана-филиалында қазақ халық жазушысы, драматург Сәкен Жүнісовтың "Жапандаға жалғызбасты үй" романының жарыққа шыққанына 55 жыл толуына арналған әдеби кеш өтті. Мақсаты: жас ұрпаққа әдебиетке және өз ойларын еркін жеткізуге, сондай-ақ қазақ әдебиетіне деген қызығушылықты ояту.

№14 кітапхана-филиалында ҚарМУ студенттерімен бірлесіп Ғабит Мүсіреповтің "Оянған өлке" кітабына "Өмірлік шындық шебері" атты талқылау өтті. Шақырылған қонақ – белгілі жазушы, журналист, өлкетанушы Ақышев Мақсұтан Мүсіреповтің өмірі мен шығармашылығы, мінезінің ерекшеліктері туралы әңгімеледі.

Мағжан Жұмабаевтың туғанына 130 жыл толуына орай Қарағанды гарнизоны әскери полиция басқармасының жедел бөлімінің әскери қызметшілері үшін "Дауыл түніндегі шам" атты әдеби сағат өткізілді. Филиал меңгерушісі Қосжан Г.Б. тыңдаушыларға ақын, аудармашы, Алаш қозғалысының қайраткері М. Жұмабаевтың өмірі мен шығармашылығы туралы айтып берді, "Мағжан Жұмабаев өмірі мен шығармашылығы" атты бейнебаяны көрсетілді. Кітапханашы кітап көрмесіне шолу жасап, әскери қызметшілер ақынның өлеңдерін жатқа

оқыды. Мағжан Жұмабаевтың барлық шығармашылығы жоғары руханият пен азаматтықтың, өз халқына деген сүйіспеншіліктің үлгісі болып табылады.

Қазақ ақыны, ағартушы, қоғам қайраткері, ойшыл С. Торайғыровтың 130 жылдық мерейтойы қарсаңында № 29 филиалда М. Жұмабаев гимназия оқушылары, №5 мектеп, кітапхана оқырмандары және біздің кітапхананың тұрақты оқырманы қатысуымен, жазушы, өлкетанушы Ақышев Мақсұтхан Тирмизиұлымен "Қамар сұлу" романы талқыланды. Ақынның шығармаларын балаларға насихаттау және қазақ жазушыларының кітаптарын оқуға тарту мақсатында қаңтар айының басында оқырмандарға С. Торайғыровтың "Қамар сұлу" романын оқу ұсынылды.

28 қарашада М.О. Әуезов атындағы кітапханада талантты автор және сертификатталған кәсіби жаттықтырушы Марина Алясовамен шығармашылық кездесу өтті. Іс-шараға Е.А. Бөкетов атындағы №52 орта мектептің 8-сынып оқушылары және "Султик" клубының белсенді қатысушылары қатысты. Жақында Марина Алясова "Ашық Еуразия: Суперкубок" халықаралық Британдық байқауы аясында "Балаларға арналған Проза" номинациясы бойынша беделді Мария Шевель сыйлығын алды. Енді оның "Балалар мен ересектерге арналған Дана ертегілер" атты жаңа кітабы Лондонда шығады.

Есепті кезеңде осы бағыт бойынша 6300 оқырманды қамтитын 315 іс-шара ұйымдастырылды және өткізілді.

Есепті жылдағы жүйе кітапханаларының қызметін талдай отырып, келесі тенденцияларды атап өту қажет. Мәдени-ағарту іс-шараларының аудиториясы оқырмандардың жас санаттары болып табылады: балалар, жастар және ересектер. Ересектер арасында зейнеткерлер ең белсенді қатысушылар болып табылады, олар қызығушылық клубтарының жұмысына белсенді қатысады. Дәстүр бойынша кітапханалар кітап пен оқуды қолдау және ілгерілету, патриоттық және адамгершілік тәрбие, өлкетану және т. б. бағыттарға көп көңіл бөлді.

2023 жылы кітапхана филиалдарының барлығы 2376 іс-шара өткізді, 1745 офлайн режимде және 631 қашықтық форматта. Офлайн іс-шараларға қатысу саны 31342 адамды құрады. Өткізілетін іс-шаралар форматтарының репертуары өте кең, бірақ акциялар, интерактивті ойындар, квест ойындары, конкурстар, фестивальдар, шеберлік сыныптары, экскурсиялар және басқалары әсіресе танымал. Онлайн қызметтердің арқасында оқырмандар бұрынғыдай кітаптарды ұзартуға, пікір қалдыруға немесе оларды қызықтыратын барлық сұрақтар бойынша кітапханашыларға хабарласуға мүмкіндік алады. Кітапхана қызметкерлері өздерінің кәсіби қызметінде ZOOM бейне-конференц-байланыс жүйелерін, WhatsApp-тағы корпоративтік чаттарды және т. б. белсенді қолданады.

Мақсатты бағдарламалар, жобалар бойынша жұмыс

2023 жылы жүйе кітапханалары пайдаланушыларды тартуға бағытталған жобаларды, бағдарламаларды іске асырды. Жобалық жұмыстың негізін таңдалған бағыттар бойынша мәдени-бұқаралық іс-шаралар құрады. Жобалар мен бағдарламалардың негізгі міндеттері: кітапхана пайдаланушыларының санын арттыру; жастар аудиториясын тарту; аға буын оқырмандарын әлеуметтендіру; кітапхана жұмысына жаңа технологияларды енгізу, өлкетану қызметін күшейту, пайдаланушыларды тарту бойынша жұмыс.

Жыл бойы "ақпараттық мәдениет және өскелең ұрпақ" кітапханалық бағдарламасы бойынша №14 филиалымен компьютерлік технологиялар мен интернетті қолдана отырып, кітапханалық-библиографиялық білімнің кешенді нысандарын пайдалана отырып, 6 іс-шара дайындалып, өткізілді. Бағдарламаның мақсаты-кітапханалық-библиографиялық ағарту, библиографиялық дағдыларды қалыптастыру, ақпараттық мәдениетті тәрбиелеу, оқу сапасын арттыру. Үнемі өзгеріп отыратын әлем үнемі өзін-өзі дамытуды, өзін-өзі тәрбиелеуді қажет етеді. Барлығына, әсіресе балаларға ақпарат ағынын игеру қиын. Біздің кітапхананың қызмет көрсету ауданында ББЗ

бойынша сабақ жүргізілмейтін үш мектеп бар, оқушылардың ақпараттық мәдениетін арттыру бойынша жұмыс жоқ. Мұндай пайдаланушылар ақпаратты өз бетінше іздеу дағдыларына ие емес, каталогтар мен анықтамалық басылымдарды қолдана алмайды, кітап қорының ашық қол жетімділігін шарлай алмайды. Осы олқылықтардың орнын толтыру үшін біз кітапханамыздың негізінде ұзақ уақытқа арналған осы бағдарламаны жасадық.

5 жыл ішінде М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханасы "кітапхана - мүмкіндігі шектеулі балалардың проблемалары жөніндегі орталық" бағдарламасы бойынша жұмыс істейді. Осы бағдарламаның көмегімен кітапханашылар мүмкіндігі шектеулі балаларды қоғамға толық бейімдеуге, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктерін дамытуға ықпал етеді. Ағымдағы жылы осы бағдарлама аясында Қазыбек би ауданының үйінде әлеуметтік көмек бөлімімен бірлесіп 7 іс-шара өткізілді.

№ 27 кітапхана-филиалы 2018 жылдың басынан бастап "Қарағанды қаласының №1 емханасы" КМК-мен бірлесіп "Күз жарқын болсын" бағдарламасы бойынша жұмыс істейді. Бұл бағдарламаның негізгі міндеттері:

- ✓ Егде жастағы адамдарға салауатты өмір салты мәселелері бойынша ақпараттық қызмет көрсетуді жақсарту;
- ✓ Осы санаттағы өз денсаулығына саналы көзқарасты тәрбиелеу;
- ✓ Қарт адамдардың бос уақытын мазмұнды ұйымдастыру;
- ✓ Қарттардың үйінде кітапхана қызметін кеңейту;
- ✓ Салауатты өмір салтын насихаттау, бағдарламаны іске асыру жоспары арқылы өзінің және айналасындағылардың денсаулығына аса маңызды құндылық ретінде жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру;
- ✓ Үйлесімді, адамгершілік, әлеуметтік белсенді тұлғаның дамуына ықпал ету.

Есепті жылы осы бағдарлама бойынша келесі іс-шаралар өткізілді:

- Халықаралық қарттар күніне арналған "Кәрілік қуанышқа бөленсін" демалыс сағаты
- "емдейтін білім" семинары
- "дұрыс тамақтану-салауатты өмір салтының негізі" кітап көрмесі
- "салауатты өмір рецептері" мерзімді басылымына шолу.

2023 жылы балаларға қызмет көрсету бойынша №12 кітапхана-филиалы "Әлем мейірімді болуы үшін" кешенді-мақсатты бағдарламасын жүзеге асыру бойынша жұмысты жалғастырды.

Мақсаты: мүмкіндігі шектеулі балаларды оқуға баулу; әлеуметтік бейімделуге көмектесу. Бағдарлама аясында №4 және №6 арнайы мектеп-интернаттарының, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтік қолдау орталығының балаларына 150 адамды қамти отырып, түрлі тақырыптарда 10 іс-шара өткізілді. Олардың ішінде: "ертегі биі" әдеби ойыны, "біз оқимыз және ойнаймыз!", Қазақ ертегісінің сағаты "Алдар Көсе және бәрі, бәрі, бәрі", "көңілді әңгіме сағаты" библиоэкскурсы, "Кітап – ең жақсы дос" библиоэкскурсы, "ал бізде Қазақстанда ҰБТ бар" танымдық ойыны, "достық күлімсіреуден басталады" танымдық викторинасы /толеранттылық күніне/.

2023 жылғы 13 қаңтарда М. О. Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханада Қарағанды қаласы әкімдігінің және "Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі" ММ-нің қолдауымен "Тарихтан сыр шертеді менің қалам" жобасы басталды. Бұл жобаның мақсаты: Қарағанды туралы әдебиеттермен танысу, қаланың көшелері мен көрікті жерлері туралы ақпараттандыру және жиналған ақпаратты біріктіру, өлкетану бойынша бірыңғай қор құру. Жыл бойы жүйе кітапханалары осы жоба

аясында түрлі форматтағы іс-шараларды өткізді. Жобаның қорытындысы 2024 жылы Қарағанды қаласының 90 жылдық мерейтойына шығарылады.

Клуб және үйірме қызметі

Кітапханалар қызметінде клубтық жұмыс ерекше орын алады. Оқырмандардың кітапқа деген қызығушылығын арттыратын, оқырмандарды шығармашылыққа итермелейтін кітапханалардағы клубтардың маңыздылығын атап өтпеуге болмайды. Кітапханаларда келесі бағыттар бойынша клубтар жұмыс істейді: өлкетану, тарихи, экологиялық, поэзия әуесқойлары, отбасылық клубтар және басқалар. Клубтар аясында пікірталастар, Диалогтар, әдеби мерекелер, қызықты адамдармен кездесулер және т. б. өткізіледі.

ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚ КЛУБТАРЫ

Кітапхана атауы	клуб атауы	бағыты	жас санаты	қатысушылар саны (мүшелері)	өзектілігі	Өткізу кезеңі
ОҚК	«Султик»	Жан-жақты даму клубы	5-16 жас	25	Балалардың моральдық-эстетикалық және интеллектуалдық дамуына ықпал етеді	2018 жылдан бастап жұмыс істейді
ОҚК	«Өнерлі бала»	Поэтикалық-шығармашылық клуб	5-16 жас	15	Балаларға оқу мәдениетін сіңіреді, олардың шығармашылық дамуына ықпал етеді	Клуб 2023 жылы ашылды
ОҚК	«Қарымды қаламгер»	Поэзия клубы	16-25 жас	10	Кітапханада поэзия әуесқойларын біріктіреді	2019-2024
ОҚК	«Замандас»	Егде жастағы адамдардың мәдени демалыс клубы	50 жас және одан жоғары	15	Дарынды зейнеткерлерді анықтау және біріктіру, олардың шығармашылық белсенділігін қолдау	2020-2024
1 б филиал	«Родничок»	Экологиялық клуб	5-16 жас	16	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру және табиғатқа, жануарларға, өсімдіктерге, қоршаған әлемге ұқыпты қарау	2015-2024
№11б.филиал	«Шаңырақ»	Тарихи-өлкетану клубы	10-12 жас	10	Кіші Отанның тарихы мен мәдениетін зерттеу	2017-2026

№14 филиал	«Ретро»	Егде жастағы адамдардың мәдени демалыс клубы	50 жас және одан жоғары	15	Егде жастағы адамдардың мәдени бос уақытын ұйымдастыру, ақпараттық жоспардағы және бос уақыт жоспарындағы қажеттіліктерді қанағаттандыру	2018-2024
№16 филиал	«Шаңырақ» «Светлячок»	Отбасылық клуб Қуыршақ театры	20 жас 5-12 жас	15	Бос уақытыңызды өткізуге мүмкіндік беріңіз, шығармашылық әлеуетті іске асыру	2010-2025
№27 филиал	«Сударушка»	Қарт оқырмандарға арналған Клуб	50 жас және одан жоғары	10	Еркін кездейсоқ қарым қатынас зейнеткерлік жастағы адамдар үшін өте пайдалы	2017-2024
№31 филиал	«Жас қаламгер»	Әдеби-шығармашылық клуб	15-35 жас	10	Тақырыптық шығармашылық кештер өткізу, түрлі аудандық және облыстық поэзиялық байқауларға қатысу, ақындардың шығармашылығын насихаттау және насихаттау	С 2023 года

Үйірмелер (балаларға арналған)

Кітапхана атауы	клуб атауы	бағыты	жас санаты	қатысушылар саны (мүшелері)	өзектілігі
ОҚК	«Kids zone»	"Сұлтик" жан-жақты даму клубы шеңберінде қарым-қатынас пен демалуға арналған ашық кеңістік	25	оқырмандардың шығармашылық идеяларын жан-жақты дамытуға ықпал ету	2023 жылдан бастап
№11б. филиал.	«Мастерилка»	Жас оқырмандардың шығармашылығы	10	кітапхана кеңістігін шығармашылықпен айналысу, достарыңызбен сөйлесу, ойын ойнау,	2017-2026

				дамытушылық және пайдалы ақпарат алу үшін пайдаланыңыз	
№126. филиал	«Книжкаина больница»	Кітаптарды қалпына келтіру үйірмесі	10	кітап қорының сақталуы	2015-2025
№16 филиал	«Ладья»	Шахмат үйірмесі	10	балалар оқырмандары үшін қызықты бос уақытты ұйымдастыруға жағдай жасау	2016-2024

ЖОБАЛАР

Кітапхана атауы	Жобаның атауы	жобаны іске асыру мерзімі	жобаның мақсаты мен міндеттері	жобаның орындалуы мен нәтижелері
ОҚК (Өлкетану бөлімі)	«Өлке тұлғалары»	2020-2024	Жергілікті жазушылар мен ақындардың шығармашылығын насихаттау	Кітапханада Өлкетану бойынша деректер банкі жинақталған, оған көптеген жинақтаушы қалталар, альбомдар, фотосуреттер, суреттер кіреді іс-шаралар өткізіліп, виртуалды экскурсиялар, слайд-презентациялар жасалады, кітап көрмелері және тағы басқалар. Жоба аясында 10 іс-шара өткізілді
ОҚК	«Тарих және уақыт»	2019-2023	Өлке тарихын насихаттау	Жоба аясында 10 іс-шара өткізілді
№16 филиал	«Библиотека + театр + семья»	2018-2024	Оқырмандармен жұмысты ұйымдастыруға, кітапты насихаттауға, ересек оқырмандар мен балалар арасында оқуды насихаттауға көмектесу	Отбасылық оқу мәдениетінің деңгейін арттыру. Отбасылық оқу дәстүрін құру.

Бағдарламалар

Кітапхана атауы	Жобаның атауы	жобаны іске асыру мерзімі	жобаның мақсаты мен міндеттері	жобаның орындалуы мен нәтижелері
ОҚК	Кітапхана-мүмкіндігі шектеулі жандардың проблемалары жөніндегі орталық ретінде	2018 жылдан бастап	Мүмкіндігі шектеулі балалардың қоғамға толық бейімделуіне ықпал ету,	Кітапхана мамандары мүгедек оқырмандарды белсендіге тартады жергілікті қоғамдастықтың кітапханалық және мәдени өміріне қатысу. Тырысады

			олардың қабілеттері мен мүмкіндіктерін дамыту	мүмкіндігі шектеулі адамдардың әлеуетін дамыту және іске асыру, жаппай белсенді бос уақытын ұйымдастыру үшін жағдай жасау. Бағдарлама аясында 15 іс-шара өткізілді.
№4 филиал	"Кітапхана және мейірімділік"	2014 жылдан бастап	Мүмкіндігі шектеулі жандарға қажетті ақпарат алуға жағдай жасау, кітап арқылы әлеуметтік жағдайларға бейімделуде психологиялық көмек көрсету, бос уақытын ұйымдастыру, мүгедектерге оң мүдделі көзқарасты қалыптастыру	Жобаны іске асыру кітапханаларды балалармен және жасөспірімдермен жұмыс жөніндегі тиімді мекемелер, мәдени-бұқаралық іс-шаралар өткізуге арналған алаңдар, мүмкіндігі шектеулі жандарды шығармашылық оңалту орындары ретінде орналастыруға ықпал етті
№8 филиал	"Оқитын отбасы-оқитын халық"	2018 жылдан бастап	Оқу қажеттілігін тәрбиелеу; отбасының рухани және адамгершілік дамуын дамыту, арттыру, отбасылық оқуды қолдау, өзара түсіністікті дамыту және ортақ мүдделерге ие болу, оқудың тиімділігін арттыру	Отбасылық оқу мәдениетінің деңгейін арттыру. Отбасылық оқу дәстүрін құру
№11 филиал	«Туған өлке – тұнған шежіре»	2018 жылдан бастап	Аудан халқына патриоттық тәрбие берудің қажетті негізі ретінде жергілікті тарихи-мәдени мұраны сақтау және насихаттау	Бір жыл ішінде кітапханашылар өз оқырмандарын атақты ретінде шығармашылықпен таныстырды авторлар өз оқырмандары үшін жаңа шығармашылық есімдерді ашты
№126.филиал	"Әлемді мейірімді ету үшін"	2012 жылдан бастап	Мүмкіндігі шектеулі балаларды оқуға тарту; әлеуметтік бейімделуге көмектесу	Жобаны іске асыру кітапханаларды балалармен және жасөспірімдермен жұмыс жөніндегі тиімді мекемелер, мәдени-бұқаралық іс-шаралар өткізуге арналған алаңдар, мүмкіндігі шектеулі жандарды

				шығармашылық оңалту орындары ретінде орналастыруға ықпал етті
№14 филиал	"Ақпараттық мәдениет және өскелең ұрпақ"		Кітапханалық-библиографиялық ағарту, библиографиялық дағдыларды қалыптастыру, ақпараттық мәдениетті тәрбиелеу, оқу сапасын арттыру	Өз жұмысында мультимедиялық технологиялар қолданылады, бұл пайдаланушыларға ақпарат беру шекараларын едәуір кеңейтуге, әртүрлі электрондық өнімдерді жасауға мүмкіндік береді: виртуалды экскурсиялар, ойын элементтері бар презентация сабақтары, слайд-әңгімелер.
№16 филиал	"Кітап терапиясы"	2018-2023	Біз бүкіл отбасы үшін стресске қарсы кітап терапиясы үшін көркем әдебиеттің, дана, жанды, сенімді жазу сөзінің мүмкіндіктерін пайдалануды ұсынамыз	Жұмыстың ерекше формаларын қолдана отырып, кітапханашылар үздіксіз білім беру мен өзін-өзі тәрбиелеудің негізі ретінде тұрақты оқу қажеттіліктерін қалыптастыруға ықпал етеді.
№27 филиал	"Өмірдің күзі жарқын болсын"	2018 жылдан бастап	Егде жастағы адамдарға салауатты өмір салты мәселелері бойынша ақпараттық қызмет көрсетуді жақсарту	№1 емханамен ынтымақтастық туралы шарт жасасу
№29 филиал	"Салауатты өмір салты"	2020 жылдан бастап	Барлық қазақстандықтардың тұрақты дамуын қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтын қалыптастыру	Жобалық қызмет шеңберінде серіктестер шеңбері кеңейді, жобалық қызметке бағытталған халықтың жаңа топтары бөлінді
№1ж. филиал	"Кітап толқынындағы жастар"	2018 жылдан бастап	Жастар арасында әдебиетті насихаттау, оқу мәдениетін қалыптастыру және дамыту, кітапқа тұрақты қызығушылық, белсенді азаматтық ұстанымға тәрбиелеу	Жұмыстың ерекше формаларын қолдана отырып, кітапханашылар үздіксіз білім беру мен өзін-өзі тәрбиелеудің негізі ретінде тұрақты оқу қажеттіліктерін қалыптастыруға ықпал етеді.

Мүгедектермен жұмыс

Мүмкіндігі шектеулі жандарға қызмет көрсету кітапхана қызметінің басым бағыты болып табылады. Бүгінгі таңда қазіргі заманғы кітапханалар көптеген мүгедектер үшін ақпарат, білім беру, оңалту және демалыс орталықтары болып табылады. Кітапхана қабырғаларында олар демалып, қарым-қатынас шеңберін таба алады, қызықты және пайдалы уақыт өткізе алады, сонымен қатар әртүрлі құқықтық мәселелер бойынша қажетті ақпарат ала алады. Мүгедектерге қызмет көрсету бойынша табысты және перспективалы жұмыс істеу үшін әлеуметтік қорғау органдарымен, мүгедектер қоғамымен, ардагерлер кеңесімен, мектеп-интернаттармен, арнайы мектептермен тығыз байланыс орнатылды. Сондай-ақ, мүгедектер мен мүмкіндігі шектеулі тұрғындардың кітапханасына өз бетінше баруға мүмкіндігі жоқ Кітапхана кітабы мен өзге де ақпаратқа мұқтаж адамдарға үйде қызмет көрсету ұйымдастырылды.

"Қарағанды қаласының ОКЖ" КММ-де 10 мүмкіндігі шектеулі адам тіркелген, оның ішінде 2 адам сөйлеу қабілеті бұзылған, 1 адам тірек-қимыл аппараты бұзылған, 4 адам көру қабілеті бұзылған, 3 адам есту қабілеті бұзылған.

"Кітапхана – мүмкіндігі шектеулі балалардың проблемалары жөніндегі орталық ретінде" бағдарламасы.

ҚР" мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы " Заңына сәйкес кітапханада. М. О. Әуезова "кітапхана-мүгедек балалардың проблемалары жөніндегі орталық ретінде" бағдарламасын құрды.

Осыған байланысты ОҚК қызмет көрсету бөлімінің қызметкерлері жыл бойы осы бағдарлама бойынша жұмыс істеді. Кітапхана ақпараттық орталық болғандықтан, қоғамның рухани, адамгершілік жаңғыруының негізі бола алатын интеграцияның тасымалдаушысы болып табылады. Бұл бүгінгі күні адами құндылықтарды қайта бағалау кезінде маңызды. Осы бағдарлама арқылы кітапханашылар мүмкіндігі шектеулі балалардың қоғамға интеграциялануына, қабілеттері мен мүмкіндіктерін дамытуға толық бейімделуіне ықпал еткізі келеді.

Осы бағдарлама негізінде М. О. Әуезов атындағы орталық кітапхана Қазыбек би ауданның үйіндегі әлеуметтік көмек бөлімшесімен ынтымақтасады.

Бағдарлама аясында қайырымдылық акциялары, танымдық ойындар, шығармашылық кездесулер, викториналар және т.б. өткізілді.

ҚР Конституциясы күнін мерекелеу қарсаңында Мұхтар Омарханұлы Әуезов атындағы кітапхананың Балалар бөлімінде осы тақырыпқа арналған танымдық ойын өтті. Ойынға 18 жасқа дейінгі мүмкіндігі шектеулі балалар қатысты. Балалар ойын түрінде еліміздің басты заңының мазмұнымен танысып, өз құқықтары туралы білді.

2 маусым М. О. Әуезов атындағы орталық кітапханаға қызмет көрсету бөлімі Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздері күніне орай Қазыбек би атындағы ауданның үйіндегі әлеуметтік көмек бөлімшесімен бірлесіп "Рәміздер - ел мақтанышы" танымдық ойыны өтті. Аталған іс-шараның мақсаты-мемлекеттік рәміздерге деген терең құрмет сезімін қалыптастыру, мемлекеттік рәміздер туралы білімді кеңейту және бекіту, қазақстандық патриотизмге тәрбиелеу.

Мүмкіндігі шектеулі жандарға әлеуметтік қолдау көрсету айлығы аясында балаларға қызмет көрсету бойынша №12 филиалында Рухани келісім күніне арналған "Қазақстан - бейбітшілік және келісім аумағы" рухани сағаты қызықты және танымдық түрде өткізілді. Бұл іс-шараның ерекшелігі "Мұрат" балалар-жасөспірімдер клубының балаларының қатысуы болды, олар үшін іс-шара адамгершілік, толеранттылық, жанашырлық пен мейірімділік сабағына айналды.

Жүйенің барлық кітапханалары жыл сайын мүмкіндігі шектеулі оқырмандарға арналған "үйдегі кітап абонементі" атты кітапхана жұмысын жүргізеді, олардың ішінде қарт адамдар мен мүгедек балалар бар. Бұл адамдар үшін оқу-бұл өмірдегі қуаныш пен қуаныш. Кітапханашылар айына бір рет мүгедек оқырмандарға олардың сұраныстары мен тілектерін ескере отырып, кітаптарды тандап, жеткізеді.

IX. ӘДІСТЕМЕЛІК ҚЫЗМЕТ

Кітапханалардың талдау қызметі

2023 жылы Қарағанды қаласының кітапханалық қызмет көрсету жағдайына жыл сайынғы әдістемелік мониторинг жүргізілді: филиал кітапханаларынан есептер алынды, қала кітапханаларының қызметін сипаттайтын кесте түріндегі статистикалық есептер мен талдамалық материалдар дайындалды. Кітапхана жұмысы бойынша практикалық көмек көрсету, жұмысты талдау, No7, No6 филиал басшыларының жұмыстан босатылуына байланысты кітапхананың жұмысына кешенді тексеру жүргізу мақсатында көшпелі іс-сапарлар, аралау жұмыстары жүргізілді. «Қарағанды қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі» ММ, Н.В.Гоголь атындағы ОҰБ, Абай ОББ және Ж.Қ.Бектұров атындағы ОЮБ үшін келесі материалдар дайындалды:

1. Бақылау көрсеткіштерінің мониторингі (ОКиРЯ, ОУНБ тоқсан сайын);
2. Бақылау көрсеткіштерінің мониторингі (ай сайынғы ОУНБ);
3. 2023 жылға арналған іс-шараларды талдау (ОКИРЯ және облыстық кітапханаларда);
4. Орталық кітапхананың 2024 жылға арналған жұмыс жоспары (ОКиРЯ және облыстық кітапханаларда);
5. Орталық банк қызметінің негізгі көрсеткіштерінің мониторингі. 2023 жылдың 1 жартыжылдығындағы іс-шаралар туралы талдамалық есеп;
6. «Кітап оқитын ұлт» бағдарламасы аясындағы 2022 жылдың 1, 2, 3 тоқсанындағы іс-шаралар туралы есеп (ОКиРЯ, ОУНБ);
7. Орталық банктің 9 айдағы қызметі туралы есеп (Гоголь атындағы ОУНЛ);
8. Терроризмге және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалу барысы туралы ақпарат (ОУНБ, ОКИРЯ);
9. Қызметтің салыстырмалы талдауы (2021-2022 жж.) (ОКиРЯ ай сайын);
10. Филиал кітапханаларына бару және бару туралы анықтамалар (ай сайын);
11. Марапаттау үшін Орталық банк қызметкерлеріне арналған мінездеме (ОУНБ, ОКИРЯ);
12. Ақпарат – «Бір ел – бір кітап» акциясы (Гоголь атындағы ОУНЛ);
13. Нашақорлықтың алдын алу бойынша бұқаралық іс-шаралар туралы ақпарат (НҚТ);
14. Қарағанды орталық кітапханасының Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауын насихаттау бойынша бұқаралық іс-шаралар жоспары (ОКиРЯ);
15. Әр аптаға арналған бұқаралық іс-шаралар жоспары (ОКиРЯ);
16. Әрекеттерді салыстырмалы талдау (САІҰА)
17. «Қарағанды қаласының ОКЖ» КММ жазғы демалыс кезіндегі іс-шаралар жоспары» тұжырымдамасы (ОКиРЯ);
18. «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ-ден көп балалы және аз қамтылған отбасылардың мәселелері бойынша ақпарат.

Кітапханашыларға консультациялық-әдістемелік көмек көрсету

Әдістемелік қызметтің түрлері мен формалары	2023
Жалпы топтық және жеке консультациялар	56 (5 топ)
<i>Оның ішінде: қашықтан кеңес беру</i>	14
Ақпараттық-әдістемелік материалдар, барлығы	5
<i>Олардың ішінен:</i>	
– <i>басылған</i>	2
– <i>электронды</i>	2
өткізілген оқу іс-шараларының саны	6
Жөнелу/ сапарлар	19/29

Жазбаша консультациялардың негізгі тақырыптары: «Орталық кітапхана қызметінің көрсеткіштерін көрсетуге қойылатын талаптар», «ӨОЖ-ның негізгі кестелері», «Ақпараттық мәдениет негіздерін қалыптастыру бойынша кітапханалардың жұмысы», «Презентация материалы, желілік презентация материалы». , «Викториналар құру бойынша ұсыныстар». Әдістемелік жұмыста тиімді - бұл кітапханашы жұмысындағы проблемалық жағдайларды анықтауға және мәселені шешуде мақсатты әдістемелік көмек көрсетуге, қызметкерді кәсіби жетілдіруге ынталандыруға болатын жеке кеңес беру. Есепті жылы статистикалық және мәтіндік есептілікті (№7 нысан, №6 нысан) дайындау бойынша филиал басшысына берілген жүйе қызметкерлеріне, жүйе қызметкерлеріне материалдар дайындау кезінде жеке консультациялар берілді. «Рухани қазына» байқауы, кітапхана қызметінің негізгі бағыттары бойынша №4 кітапхана филиалының қызметкеріне Сұрыптау интерактивті көше карталарын жасау бойынша («Тарихтан сыр шертеді менің көшім») жобасы аясында) Филиалдардан шыққанда және барған кезде, жаңа технологиялар бойынша, сондай-ақ филиал кітапханаларының басшыларына онлайн форматта іс-шаралар өткізу үшін WhatsApp желісінде кітапхана оқырмандары топтарын құру ұсынылды, бұл пайдаланушыларды қамтудың артуына ықпал етті. Бұл бағыттағы жұмыстар жалғасын тауып, жергілікті жерлерде жас мамандарға кеңес беру және практикалық көмек көрсету бойынша тәлімгерлік жұмысы күшейтілетін болады. Әдістемелік бөліммен «Даму кеністігі» коворкинг орталығын пайдалану ережесі» (14-форма, 15б-нысан), жұмыс тәжірибесімен танысу үшін «Онлайн режимінде викториналар құру бойынша үздік дизайнерлер» және «Интерактивті карта құру» әдістемелік хат әзірленді. қала немесе облыс», әдістемелік ұсыныстар «Қашықтан. Кітапханалардың онлайн жұмысы: жаңа формалар мен әдістер».

Кітапханалардың инновациялық қызметі

Аты	инновацияның сипаттамасы	қолдану саласы	Пайдаланылған кітапхана

Жұмыс тәжірибесінен «Қаланың немесе ауданның интерактивті картасын жасау».	Бұл Красногвардейский ауданының (Ресей) орталық кітапханасының қаланың өлкетануын зерттеу және насихаттау саласындағы жұмысының жаңа форматы. http://krasnakarta.ru/page/about	Өлкетану білімін насихаттау	ф№4 нысан жүзеге асырылуда, М.Мәметова көшесінің интерактивті картасы (Сұрыптау) дайындалуда.
--	--	-----------------------------	---

Кітапхана қызметкерлерінің біліктілікті арттыру және қайта дайарлау.

Пайдаланушыларға жоғары сапалы қызмет көрсету үшін қажет кітапханашылардың кәсіби біліктілігін арттыру мақсатында Орталық қалалық кітапхана филиал кітапханаларының басшыларына арналған «Ақпараттық технологияларды пайдалана отырып ақпаратқа қолжетімділік» атты семинар-кеңес өткізді.

«Профи»-2023 бағдарламасы аясында 2023 жылдың 19 мамырында М.О.Әуезов атындағы Орталық қалалық кітапхананың кітапхана мамандарының, меңгерушілері мен кітапханашыларының, №4 филиал кітапханаларының меңгерушілерінің біліктілігін арттыру мақсатында, 6, 7, 8, 11, 14, 15, 16, 22, 23, 27, 29, 31, 1, 2, 16, 56, 116, 126. (барлығы 29 адам) Қазақстан Республикасы Ұлттық академиялық кітапханасында Мәдениет және өнер қызметкерлері күніне арналған «Мәдениет: Кітап.Білім.Тіл» OPENAIR фестиваліне қатысу үшін Астана қаласына іссапармен барды. Қазақстан. Кітапхана қызметкерлері келесі секцияларға қатысты: «Кітапханалық медиа жобалар: медиасауаттылық», «Қазақстанның кітапхана қоры құжаттарын жүйелеу және каталогтау», «Мобилография және SMM-технологиялары. TikTok контенттерін әзірлеу», «Қазақстандық кітапханалардағы кітап құжаттарын консервациялау және қалпына келтіру», «Қазақстандық Ұлттық электронды кітапхана: пайдалану технологиясы» және барлық 21 кітапханашы сертификат алды. Осындай ауқымды іс-шараларға қатысу кітапханашылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға, кәсіби білімдерін тереңдетуге, сондай-ақ мамандардың өзін-өзі тәрбиелеу процесіне ықпал етеді. М.О.Әуезов атындағы орталық қалалық кітапханасында Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Қарағанды облысы бойынша департаменті жанындағы ақпараттық-білім беру пулының өкілі Б.Қ.Жұмабековпен, күні бойынша кездесу өтті. «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, ол адалдық пен адалдық қағидаттарын ұстануға, сондай-ақ ұлттық мәдениет құндылықтарын насихаттауға шақырды. және қоғамдағы руханилық.

М.О.Әуезова атындағы Орталық қалалық кітапханасында «Қазақстандық салалық мәдениет, спорт, туризм және ақпарат қызметкерлерінің кәсіптік одағы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің қолдауымен Медиация орталығының басшысы Шардарбекова С.М., «Қазақстандық салалық мәдениет, спорт, туризм және ақпарат қызметкерлерінің кеңсесі» ММ бөлім басшысы С.М.Шардарбековамен кездесті. Қарағанды облысы бойынша еңбек инспекциясы жөніндегі инспекциясы» Еркебекова С.А., Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет департаментінің алдын алу бөлімінің маманы Сақтапбергенов А.Е. және ақпараттық-білім беру штабының өкілі Сулейменова А.И. Кездесу барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталуы, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне енгізілген өзгерістер мен толықтырулар, кәсіпорында қауіпсіз еңбек жағдайын қорғау және құру мәселелері талқыланды.

Қарағанды қаласының ОКЖ қызметкерлері кітапхананың имиджі олардың шығармашылық және қоғамдық белсенділігіне тікелей байланысты екенін түсінеді, кітапхана қызметін бұқаралық ақпарат құралдарында орналастырады, сондықтан 2023 жылы кітапханашылар «Ortalıq qazaqstan», «Дружные ребята» газеттерінде 67 басылым дайындады. «Индустриальная Караганда», «Мәдениет» журналында бұл «көзге көрінетін кітапхана» бейнесінің қалыптасуына ықпал етті.

Кітапхана аты	Академиялық білім	
	Университет (мамандық)	Колледж (мамандық)
-	-	-

2023 жылы ақпараттық библиографиялық бөлімінің библиографы Тойбекова А.Н. М.О.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінде кітапхана ісі мамандығы бойынша жоғары білім алып, жинақтау және өңдеу бөлімінің меңгерушісі қызметіне ауыстырылды.

Кәсіби жарыстар. Қатысу нәтижелері

Кітапхана мамандығының беделін арттыру, кітапханалар жұмысына жаңа тәсілдер енгізу мақсатында Орталық кітапхананың жас кітапханашылары арасында «Жылдың үздік жас кітапханашысы - 2023» байқауы өткізілді, қазылар алқасының мүшелері С.Б.Рахметова болды. «Қарағанды облысының білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы» КМК әдіскері, «Кен'жол» ҚБ «Қоғамды инновациялық дамыту альянсы» ҚБ Балалар мен жасөспірімдер мәселелері жөніндегі уәкілі Ержанова Д., ақпарат және Ж.Қ.Бектұров атындағы ОЮБ библиографиялық бөлімі Фахрутдинова М.Х. Қазылар алқасының қорытындысы және бірауыздан қабылданған шешімі бойынша М.О.Әуезов атындағы орталық қалалық аурухананың балалар бөлімінің кітапханашысы Величко Е.П.(1 орын), Балдаева А.Е. (2 орын) №5д филиалының кітапхана меңгерушісі, М.О.Әуезов атындағы орталық қалалық ауруханасының балалар бөлімінің кітапханашысы Жаңабай А.(3 орын). Жеңімпаздар «Сулпак» тұрмыстық техника дүкенінің дипломдары мен сертификаттарымен марапатталса, байқауға қатысушылар алғыс хаттар мен ынталандыру сыйлықтарына ие болды.

4-филиал кітапхана меңгерушісі Ақпанбек Д.М. Қарағанды облысында өткен «Рухани қазына» байқауының іріктеу кезеңінен өтіп, 27-28 қарашада Астана қаласында республикалық деңгейде өз жұмысын қорғады. Сондай-ақ қоғамдық ұйымның жетекшісі Қанатбекова Г.А. және 29 филиалының меңгерушісі Исакова С.Т. Қазақстан Республикасы мәдениет қызметкерлерінің «Қазақстанның үздік мәдениеті қызметі» байқауының екінші кезеңіне өтті. Байқауларға қатысу өз мамандығыңызға жаңаша көзқараспен қарауға және кәсіби шығармашылықты арттыруға мүмкіндік береді.

Арнайы кітапханалық білімі жоқ жас кітапханашылар үшін 2 кезеңде өткен практикум-кітапхана дағдыларын бағалау: 1 кезең – тестілеу, 2 кезең – тәжірибелік жаттығулар. Семинар-бағалау форматындағы іс-шараларды өткізу кітапханашыларға жұмыс тәжірибесі мен мүмкіндіктерін бағалауға, білімдегі олқылықтарды толтыруға көмектесті. Кітапханашыларға бұрын орталық қалалық кітапхана мамандары кітапхана қызметінің негізгі бағыттары бойынша, атап айтқанда ӘОЖ және жаңа технологиялар бойынша кеңес алған болатын.

Әдістемелік жұмысты талдау, Орталық кітапхананың кітапханаларынан шығу және бару кезінде қызметкерлермен жеке консультациялар алу, әлеуметтік желілерде кітапханалардың жұмысын бақылау цифрлық контентпен жұмыс жасау технологиясы сияқты тақырыптар бойынша кеңестер мен семинарлар өткізу қажет деген қорытынды жасауға мүмкіндік береді. - ақпараттық контентті, подкаст форматын және сұхбаттарды құру және редакциялау, әлеуметтік желілер арқылы кітапхананы ілгерілету - коммуникация және кері

байланыс, «білім беру» түсінігімен танысу, дизайндық ойлауды қолдана отырып, пайдаланушылар үшін жаңа қызметтер мен ресурстарды құру. Сондай-ақ ересек тұрғындарға және мүгедектерге қызмет көрсетуде инновацияларды енгізуде, гранттарға өтінімдерді ресімдеуде әдістемелік және тәжірибелік көмек күшейтілетін болады.

Х. КІТАПХАНА КАДРЛАРЫ

Біздің қаладағы ең ауқымды кітапханалық жүйе – бұл Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі. Штат кестесіне сәйкес Қарағанды қаласы ОКЖ кітапхана-филиалдарының құрамы 129 бірлікті құрайды.

Статистикалық деректерді талдау 2023 жылы білім деңгейі бойынша кітапхана кадрларының құрамы қалай өзгергенін көрсетеді:

Білімі бойынша мамандардың құрамы

	Кітапханашылар барлығы	жоғары	Оның ішінде кітапханалық	Орта арнаулы	Оның ішінде кітапханалық
2021	65	44	9	21	18
2022	68	50	11	18	16
2023	71	55	15	16	15

Бүгінгі таңда кітапханалық қызметті сапалы жүргізуге бейінді ЖОО-ның (филиалдың, басқа ЖОО-дағы кафедраның және т.б.) болуы және кітапханадағы кадрлық ахуал, сондай-ақ кейбір жағдайларда кітапханалық ЖОО-да оқитын кітапханашылардың саны әсер етеді. Жаңа жағдайларда қазіргі заманғы кітапхананың тиімділігін арттыру үшін ең үлкен резервтерді жасыратын ұйымдық ресурсқа айналған адами ресурс немесе адами әлеует болды. «Адам факторы» инвестициялардың нысаны ретінде қарастырыла бастады, мүмкін жабдықтан, технологиядан гөрі маңызды.

Еңбек өтілі бойынша мамандар құрамы

	Кітапханашылар барлығы	5 жылға дейін	5 жылдан 10 жылға дейін	10 жылдан 15 жылға дейін	15 жылдан жоғары
2021	71	14	7	13	37
2022	68	18	6	10	34
2023	71	10	10	18	33

Осы кесте бойынша 2023 жылы негізгі құрам 15 жылдан асады. Бұл кітапхана қызметкерлерінің жыл сайын қартаюын және білікті кадрларды, жас мамандардың кітапхана ісіне бармайтынын және кітапханаларға аз келетіндігін көрсетеді.

Мөлшерлеме бойынша қызметкерлер құрамы

	Кітапханашылар барлығы	0,75		0,5	
		барлығы	оның ішінде ауылда	барлығы	оның ішінде ауылда
2021					

2022	68	-	-	-	-
2023	71	-	-	2	-

Жас бойынша мамандар құрамы

	Кітапханашылар барлығы	35 жасқа дейін	35-тен 50 жасқа дейін	50-ден 60 жасқа дейін	60 жастан жоғары
2021	71	12	10	44	5
2022	68	8	30	22	8
2023	71	11	18	27	15

Ең көп топ-50-60 жас аралығындағы қызметкерлер. Ең аз топ – жастар. ОКЖ қызметкерлері: "жыл сайын жұмыс істейтін зейнеткерлер саны артып келетіндігін" атап өтеді - 20% - құрайды. Бүгінгі таңда кітапхана қызметкерлерінің орташа жасы 50 жасқа дейін - 26,5%. Біздің зерттеуіміз көрсеткендей, кітапханаларда негізінен 50-60 жас аралығындағы мамандар жұмыс істейді, олар 39,5%. 35 жасқа дейінгі жас мамандардың саны небәрі 14% құрайды. Алдағы 5 жылда кітапханалардан ең білікті қызметкерлерден құралған егде жастағы топ шекті жұмыс жасына жету себебінен кетеді.

Тікелей мамандар құрамын қалыптастыру және оларды жұмысқа орналастыру.

Қызметкерлерді бағалау. Қызметкерлерді оқыту және дамыту

ОКЖ-да кадр саясатының негізгі басым бағыты – жас мамандарды тарту және бекіту, шығармашылық өзін-өзі жүзеге асыру, кәсіби өсу үшін жағдай жасау.

«Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ жасалған еңбек шарттары туралы мәліметтерді «Электрондық еңбек биржасы» порталында ЕШЕАБЖ еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесіне енгізеді.

Бұдан басқа, қызметкерлермен лауазымдарды қоса атқаруға қосымша келісім жасасу кезінде өндірістік қажеттілікке байланысты 0,5 мөлшерлемеге еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесіне мәліметтер енгізіледі. Жоғары білім алуына, кітапханашы ретінде жұмыс тәжірибесін арттыруға байланысты. Қызметкерлердің келісімімен кітапханашыдан филиал меңгерушісінің міндетін атқарушыларға ауыстырулар болды.

Сондай-ақ, жоғарыда аталған жүйе арқылы көрсетілген порталда қойылған бос жұмыс орындарына мониторинг жүргізіледі, бос жұмыс орындарының жәрмеңкелеріне қатыса отырып, Қарағанды қаласының жұмыспен қамту орталығымен іздеу бойынша бірлескен жұмыс, сондай-ақ қала кітапханаларында колледждер мен ЖОО студенттерінің өндірістік тәжірибелерін өткізу ұйымдастырылады.

Жұмысқа қабылданғаннан кейін жас кітапханашыны лауазымға енгізу жүргізіледі. Жас қызметкерге ұжымның, кітапхананың, ОКЖ дәстүрлері туралы бөлім, кітапхана басшысы айтып береді. Бөлім, кітапхана басшысы жаңа қызметкерді бөлімдермен, әріптестерімен таныстыра отырып, кітапхана бойынша жеке экскурсия жүргізеді. Кітапхана мамандығының күрделенуі кітапхана мамандарының білім деңгейіне қойылатын талаптарды арттырады.

ОКЖ-да жас мамандармен жұмыс жасау жүйесі қалыптасты. Кітапханалық білімі жоқ жаңадан қабылданған кітапхана қызметкерлері үшін «Кітапханалық минимум мектебі» семинар-практикумдарының жеке тағылымдамалары ұйымдастырылады. Өзірленген бағдарламалардың мақсаты – өзін-өзі тәрбиелеуге деген талғамды ояту, жас кітапханашыларды кітапхана ісінде болып жатқан

жаңа процестерді өз бетінше түсінуге үйрету, лауазымнан тыс білім алу, әрі қарай оқуға ынталандыру. Кітапхана-филиалдардың жаңадан тағайындалған жас басшыларына ерекше көңіл бөлінеді.

Кітапханада жас кадрларды бекіту, олардың кәсіби өсуіне жағдай жасау – кадр саясатының маңызды міндеті. Кадрларды қолдау және ынталандыру жүйесі бар. ОКЖ-да кітапхана қызметкерлерін аттестаттау үнемі өткізіліп тұрады, жоғары білім туралы диплом алғаннан кейін ғана емес, еңбек өтілі үшін, сондай-ақ жұмысқа қосқан жеке шығармашылық үлесі үшін де разрядтар артады.

Жоғарылату көбінесе қызметкердің өзіне, оның белсенділігіне, өзін көрсете білуіне, іскерлік қасиеттеріне байланысты. Ұжымдағы шығармашылық жағдай, әр қызметкердің маңыздылығын мойындау, оның кәсіби және шығармашылық әлеуетіне деген сұраныс маңызды рөл атқарады және кітапхана кадрларын тұрақтандыруға ықпал етеді.

ОКЖ-да арнайы біліктілігі бар кітапханашыны жұмысқа қабылдау мүмкіндігі әлдеқайда аз, сондықтан әкімшілік пен қызметкер арасында жұмысқа қабылдау кезінде қызметкер жақын арада оқу орнына бейінді мамандыққа түсуге міндеттенетіні туралы келісім жасасу туралы мәселе қаралады.

Кадрлардың жетіспеушілігі мәселесін оқу орындарының кітапхана факультеттеріне мемлекеттік білім беру гранттарын ұлғайту, сондай-ақ кітапханашыларды қайта даярлау және біліктілік арттыру институтын құру арқылы шешуге болады. Жыл бойы колледждің кітапхана Гран бойынша гранттарын арттыру бойынша білім басқармасымен жоспарлы жұмыс жүргізілуде, сонымен қатар дуальды оқыту мәселесі, яғни студенттердің кітапханаларда жұмысқа орналасу тәжірибесінен өтуі қарастырылуда.

Бүгінгі таңда ОКЖ-де келесі бос орындар бар:

№	Бөлім/филиал	Лауазым	Мөлшерлеме
Негізгі персонал			
	ОКЖ	есепші	0,5
	ҚҰЖПБ	кітапханашы	1
	Автоматтандыру бөлімі	Заведующий	1
		бағдарламашы	2
	Ақпараттық-библиографиялық бөлім	библиограф	1,5
	ЖжӨБ	кітапханашы	1,5
	Өлкетану бөлімі	кітапханашы	0,5
	Қызмет көрсету бөлімі	кітапханашы	0,5
	Филиал №6	кітапханашы	1,5
	Филиал №7	кітапханашы	2
	Филиал №8	кітапханашы	1
	Филиал № 14	кітапханашы	1
	Филиал № 15	кітапханашы	1
	Филиал № 16	кітапханашы	1

	Филиал № 22	кітапханашы	1
	Филиал № 23	кітапханашы	1
	Филиал № 27	кітапханашы	1
	Филиал № 29	кітапханашы	1
	Филиал № 31	кітапханашы	1
	Балаларға қызмет көрсету бойынша №5 филиал	кітапханашы	1
	Балаларға қызмет көрсету бойынша №11 филиал	кітапханашы	1,5 (декреттік)
Барлығы			23,5
Техперсонал			
	ОКЖ	электрик	0,5
	ОКЖ	жұмыскер	0,5
	ОКЖ	сантехник	0,5
	ОКЖ	тазалықшы	1,5
	филиалдар	тазалықшы	4,5
Барлығы			7,5

Жоғарыда айтылғандардың негізінде кітапханашы қызметкерлер өндірістік қажеттілік бойынша 0,5 мөлшерлеме тазалықшы жұмысын істейді.

Сондай-ақ, кадрлардың жетіспеушілігіне байланысты бірқатар қызметкерлер өндірістік қажеттілік бойынша бөлім және филиал меңгерушісінің міндетін атқарушы болып тағайындалды.

Сонымен қатар, бөлім жұмысының үлкен көлеміне байланысты белгілі бір қызметкерлер еңбек заңнамасына сәйкес бос қызметкердің функцияларын орындайды. Осы рәсімдердің барлығы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жүргізілді.

Өткен жылмен салыстырғанда сандық құрамның азаюы кітапханашылардың басқа қалаларға көшуіне, қызметкердің қайтыс болуына байланысты, денсаулығына байланысты жұмыстан кетуіне, жас мамандардың декреттік демалысқа шығуына, жалақының төмендігіне байланысты болды.

Аттестация

ОКЖ	Қызметкерлер саны			
	барлығы	аттестаттаудан өткен және атқаратын лауазымына сәйкес	аттестаттаудан өтпегені	Қайта аттестаттау
2023	-	-	-	-

Биылғы жылы жұмыс өтілі мен тәжірибесінің аздығына, кітапхана білімінің болмауына байланысты аттестаттау өткізілмеді. 2024 жылы кезекті аттестаттауды өткізуді жоспарлап отырмыз

Кітапхана қызметкерлерін көтермелеу

ТАӘ	Лауазымы, ОКЖ бөлімшесі	Марапат (оның ішінде дәрежесі)	Кім берді
Г.К.Ахметкаримова	директор	Қарағанды қ. әкімінің құрмет грамотасы	Қарағанды қ. әкімдігі
К.Б.Курмашева	Директордың орынбасары	Қарағанды қ. әкімінің «Үздік кітапханашы» номинациясы сыйлығы	Қарағанды қ. әкімдігі
Г.А.Канатбекова	Қызмет көрсету бөлімінің меңгерушісі	Қарағанды қ. әкімінің алғыс хаты	Қарағанды қ. әкімдігі
А.С.Кыстаубаева	Ақпараттық-библиографиялық бөлімнің меңгерушісі	Қарағанды облысы әкімінің алғыс хаты	Қарағанды облысының әкімдігі
А.Толеханова А.Н.Тойбекова Р.А.Булекбаева К.Е.Саттыбаева	Өлкетану бөлімінің меңгерушісі Әдебиетті жинақтау және өңдеу бөлімінің меңгерушісі Қорды пайдалану және ұйымдастыру бөлімінің меңгерушісі	Қарағанды облысының мәдениет, мұрағаттар және құжаттама басқармасынан алғыс хаттар	Қарағанды облысының мәдениет, мұрағаттар және құжаттама басқармасы
		Қазақстан ҚКО «Қазақстанның құрметті кітапханашысы» төсбелгісі	
М.К.Саменова		Кәсіби шеберлігі және үздік нәтижелері үшін Диплом	«Мәдениет, спорт, туризм және ақпарат қызметкерлерінің Қазақстандық салалық кәсіптік одағы» ҚБ ҚОФ
А.Абильдина Д.Ақпанбек		Ағыс хаттар	«Мәдениет, спорт, туризм және ақпарат қызметкерлерінің Қазақстандық салалық кәсіптік одағы» ҚБ ҚОФ
Канатбекова Г.А. Исакова С.Т.	Қызмет көрсету бөлімнің меңгерушісі №29 кітапхана филиалының меңгерушісі	«Қазақстанның үздік мәдениет қызметкері» төсбелгілері мен құрмет грамоталар	Алматы қ. «Тәуелсіз ел жастары» қоғамдық қоры

Қабылданған мамандарды жұмысқа және еңбек ұжымына сәтті бейімдеу

Кітапханаға жаңадан келген маманды бейімдеу кітапханада қызметкерлермен жұмыстың маңызды құрамдас бөлігі болып табылады, сондықтан кітапханада «қатысу және тарту» және «көмек пен қолдау» қағидаттарына негізделген лауазымға кіріспе әдістемесі әзірленді. Жаңадан бастаған кітапханашы өз күшіне және таңдаған кәсібіне қосымша сенімділік алуы үшін оны корпоративтік кітапханалық іс-шаралардың сценарийлерін әзірлеуге міндетті түрде тартады, оған жүргізуші рөлін сеніп тапсырады, сонымен қатар ол кітапхана өткізетін барлық қоғамдық іс-шараларға қатысуға міндетті.

Кәсіподақ ҚР Конституциясына, ҚР Еңбек кодексіне, ҚР «Кәсіптік одақтар туралы» Заңына, ҚР «Мәдениет туралы» Заңына, «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ Жарғысына сәйкес жұмыс беруші мен кәсіподақ бірлескен қызметте ұжымдық шарт шеңберінде тең құқылы іскер әріптестер ретінде әрекет етеді. Сондай-ақ, еңбек дауларын қарайтын тұрақты жұмыс істейтін орган келісім комиссиясы, құрылды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында қызметкерлерге мониторинг жүргізіледі, жұмыс істеп жатқан қызметкерлердің тізімі, мекеменің регламенті мен ережесі қойылған бұрыш жасалған, сондай-ақ құқықтық жалпыға бірдей оқыту, кітапханаларға ішкі бақылау жүргізіледі.

Бұдан басқа, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің сенім телефондары бар жадынамалар, ақпараттар қойылды, бұдан басқа кітапхана сайтында 2021-2025 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегияны іске асыру бойынша айдар құрылды және жұмыс істейді.

Инновацияларға белсенді қатыса алатын және жаңа технологияларды меңгере алатын шығармашылық қызметкерлерді ұсыну

Қызметкердің қызметін ынталандырудың тиімді нысаны оны кітапхананың кадрлық резервіне қосу және оны жүргізу болып табылады. Кадрларды ауыстыру қызметкердің әртүрлі лауазымдарда кезектесіп жасаудан тұрады, кітапханада жыл сайын үш түрде жүзеге асырылады: тік (лауазымын жоғарылату), көлденең (мансап сатысының сол сатысының жаңа лауазымына ауыстыру), төмендеу (қызметкер басшылар қатарынан ауыстырылады төменгі лауазымға).

Кітапхана қызметкерлерінің Үздіксіз білім алуына жағдай жасау және олардың біліктілігін арттыру

Кітапханашыларды оқытумен байланысты жұмыстардың барлық кешені негізінен өзінің білім алу-ресурстық базасын пайдалануға және өңірлік білім беру инфрақұрылымын дамытуға бағдарланған кітапхана мамандарын үздіксіз кәсіби дамыту жүйесіне жаңғыртылды.

Үздіксіз білім беру жүйесіндегі басты рөл базалық білім алуға беріледі.

ОКЖ қосымша кәсіптік білім берудің нысаналы бағдарламалары бойынша жұмыс істейді. Ең алдымен, кітапханашыларды заманауи жұмыс дағдыларына даярлау және қайта даярлау мәселесі шешілуде

XI. КІТАПХАНАЛАРДЫҢ МАТЕРИАЛДЫҚ – ТЕХНИЧЕСКАЛЫҚ БАЗАСЫ

Кітапханалар саны	Ғимараттар		Типтік ғимарат		Жеке ғимарат	
	барлығы	ауылда	барлығы	ауылда	барлығы	ауылда
21	21					

Жөндеулер (күрделі немесе ағымдағы)

ОКЖ	кітапхана	Қандай жөндеу жұмыстары жүргізілді	Сомасы	Қаржыландыру көзі
-	-			

2023 жылы кітапханаларда жөндеулер болған жоқ.

Жөндеу қажеттіліктері

Ағымдағы	Күрделі	Апаттық ғимараттар
-	-	

Кітапханалар барлығы	Олардың ішінде мүгедектігі шектеулі адамдар үшін қол жетімді	Кітапханалар саны, бар:	
		Өрт дабылы	Күзет дабылы
21	4	21	18

Жаңа жиһаз сатып алу

ОКЖ	2023 ж алынған жиһаз (жиһаз атауын және санын көрсету)	Сомасы барлығы, мың теңге
Жасөспірімдерге өызмет көрсету бойынша № 2 филиал, балаларға қызмет көрсету бойынша № 5 филиал	Стеллаждар (80 дана)	5 946 080,00
ОҚК және филиалдар	Пуфик (8 дана)	222400,00
ОҚК	Орындықтар (30 дана)	509970,00
ОҚК және филиалдар	Банкетка 3 орындық (6 дана)	376320,00
ОҚК	Құжаттарға арналған шкаф (7 дана)	528416,00
ОҚК және филиалдар	Шаруашылық шкафы (10 дана)	870240,00
ОҚК және филиалдар	Газет қойғыш (5 дана)	337000,00
Филиалы	Үстел кафедра (5 дана)	549920,00

Жиһазды жаңарту

Соңғы 10 жыл ішінде жиһаз жаңартылмаған кітапханалар саны	Соңғы 10 жылда жиһаз ішінара жаңартылған кітапханалар саны	Соңғы 10 жылда жиһаз айтарлықтай жаңартылған кітапханалар саны
---	--	--

--	--	--

Техникалық құралдарды сатып алу

ОКЖ	2023 жылы сатып алынған техникалық құралдар (техникалық құралдардың атауын және санын көрсету)	Сомасы барлығы, мың теңге
Балаларға қызмет көрсету бойынша №15 кітапхана филиалы, №14 филиал	Теледидар смарт ТВ 40 диагональді - 4 дана	440000,00
№ кітапхана филиалы	Түрлі-түсті ағынды принтер - 4 дана	501755,00
ОҚК	Моноблоктар - 9 дана	3 034 080,00

2024 жылға арналған міндеттер

- ✓ Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың Жолдауы, Қазақстан Республикасы Президентінің сайлауалды бағдарламасы;
- ✓ Қарағанды қаласының жобалары мен бағдарламалары;
- ✓ «Аманат» партиясының бағдарламасы: «Бақаутты қоғам: онжылдықтың 10 мақсаты»
- ✓ «Оқитын ұлт» жобасы аясында халықтың оқырмандық белсенділігін арттыру
- ✓ «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ кітапханаларын жаңғырту, №27, №11, №8, №1 балаларға қызмет көрсету бойынша кітапхана-филиалында жөндеу және коворкинг орталығын ашу;
- ✓ Кітапхананың электрондық ақпараттық ресурсын дамыту, Web-RABIS республикалық кітапхана бағдарламасын орнату және енгізу, өлкетану басылымдарын цифрландыру және оларға қолжетімділікті ұйымдастыру, меншікті библиографиялық ресурстарды жаңарту:
- ✓ Сұраныстардың рейтингісі бойынша кітапхана қорын жинақтауды ұйымдастыру, құжаттар, баспалардың ассортиментін талдау;
- ✓ Ақпараттық технологияларды дамыту, компьютерлік және перифериялық жабдықтарды жаңғырту және жөндеу, ОКЖ ресми сайты жаңғырту, ОКЖ пайдаланушыларымен кері байланыс механизмін жетілдіру;
- ✓ Қарағанды қаласының тұрғындарының мүдделерін ескере отырып, кітапханалардағы пайдаланушыларға тұтынушыға бағытталған ақпараттық-кітапханалық қызмет көрсету, мүмкіндігі шектеулі пайдаланушыларға, егде жастағы пайдаланушыларға және көп балалы отбасыларға кітапхана қызметін дамыту;

- ✓ Балаларды көркем әдебиетті оқуға баулу, «Кітап оқитын ұлт» жобасы аясында және «Менің қаламның көшелері» жобасы аясында 3D кітап жасау бойынша жұмысты жалғастыру, Қарағанды көшелері Book-тур ұйымдастыру және өткізу;
- ✓ Кітапханалардың құрылымын жетілдіру, балалар мен жасөспірімдердің оқу-танымдық ойындары бар интерактивті аймағын құру;
- ✓ Онлайн кітапхана қызметтерін, YouTube-арнасы, ВКонтакте, Instagram, Facebook, Zoom, Твиттер қызметтерін дамыту және жетілдіру, кітапхана подкасттарын құру;
- ✓ Орталық қалалық кітапханасы Қарағанды қаласының барлық мекемелерімен және ұйымдарымен жұмысын үйлестіру;
- ✓ 2025 жылы Б. Момышұлы көшесі, 28, н. т. 18 мекенжайы бойынша үй-жайына жөндеу бойынша бағдарлама әкімшісіне бюджеттік өтінім жасау үшін нормативтік құжаттар дайындау;
- ✓ «Кітапхана және мұражай: жаңа көрмелер құру» кітапханалық жобасын енгізу;
- ✓ Кітапхана қызметкерлерін аттестаттау;
- ✓ «Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ қызметкерлерінің кәсіби құзыреттілігін дамыту, «ОКЖ үздік кітапханашысы – 2024» байқауын өткізу.

Директор

Г.К.Ахметкаримова

Орындаушы: К.Б.Курмашева
С.Е.Кейкина
А.Н.Тойбекова
Т.В.Миллер
А.Т.Толлеуханова
Р.А.Булкбаева
А.С.Кыстаубаева